



Ministerstwo Rozwoju,  
Pracy i Technologii

# BIAŁA KSIĘGA ROZWOJU PRZEMYSŁU

---

Warszawa, 26.02.2021

# WSTĘP

Przed Polską stoją długoterminowe wyzwania społeczne, środowiskowe i gospodarcze. Sprostanie im nie będzie możliwe bez odpowiednio zaprojektowanej ambitnej, strategicznie zorientowanej, elastycznej i szytej na miarę **polityki przemysłowej** zapewniającej odporność na wstrząsy gospodarcze i wspierającej budowę pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw.

Mając świadomość wyzwań w obszarach takich jak zdrowie, starzenie się społeczeństwa, inteligentna i czysta mobilność, zrównoważona gospodarka i energia, transformacja cyfrowa, bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo gospodarcze, interwencja publiczna do tej pory skupiała się na rozwiązywaniu problemów z wykorzystaniem innowacji i technologii bazując m.in. na rozwoju kluczowych technologii wspomagających (KET), które znajdują zastosowanie w wielu gałęziach przemysłu.

Znaczenie przemysłu dla gospodarki wykracza poza bezpośrednią produkcję w tym sektorze. Rozwijający się przemysł tworzy miejsca pracy w sektorze usług, wspierających produkcję przemysłową, np. przy badaniach i rozwoju, handlu towarami czy, coraz ważniejszej dziś, obsłudze systemów cyfrowych. W ramach przemysłu również funkcjonują typy produkcji, mające większe oddziaływanie zewnętrzne od pozostałych. Są to przede wszystkim integratorzy łańcuchów wartości, którzy projektują finalne produkty i organizują ich produkcję na wielu etapach, często współorganizując produkcję kilkudziesięciu firm dostarczających komponenty czy półprodukty. Tego typu przedsiębiorstwa są szczególnie istotne dla rozwoju krajowej gospodarki, ponieważ generują największe pozytywne efekty zewnętrzne. Silny krajowy przemysł wytwórczy okazuje się szczególnie istotny w momentach załamania międzynarodowego handlu, tak jak miało to miejsce na początku pandemii COVID-19. Ważne okazuje się wówczas ulokowanie produkcji kluczowych, strategicznych dóbr w kraju, w którym konieczne jest ich wykorzystanie. Posiadanie silnego sektora przemysłowego buduje strategiczną autonomię oraz wpływa na bezpieczeństwo gospodarki i obywateli (np. w dostępie do żywności i leków).

Projektując nową politykę przemysłową założyliśmy, że zbudowana ona zostanie wokół **pięciu osi rozwojowych**, które w skali co najmniej kontynentalnej będą determinować kierunek transformacji przemysłu w najbliższych latach. Osiami tymi są:

1. cyfryzacja, która usprawni działalność przemysłową – od projektowania produktów, przez proces wytwarzania dóbr, aż do zmiany modeli biznesowych;
2. bezpieczeństwo – celem Europy i Polski musi być odtworzenie zdolności produkcyjnych m.in. określonych wyrobów farmaceutycznych czy medycznych, tak aby uniezależnić bezpieczeństwo obywateli od dostaw z zewnętrznych rynków;
3. lokalizacja produkcji przemysłowej – skrócenie łańcuchów dostaw oraz dywersyfikacja źródeł surowców i półproduktów będzie trendem zapewniającym stabilność zdolności produkcyjnych Europy;

4. Zielony Ład, który stwarza szansę dla polskich producentów – zarówno dostawców ekologicznie produkowanych towarów, jak i producentów nisko i zeroemisyjnych rozwiązań technologicznych;
5. nowoczesne społeczeństwo - pomnażające kapitał społeczny oparty na zaufaniu, współpracy, budowaniu więzi społecznych i kapitału ludzkiego, rozwijany równoległe z dostępnością nowych technologii oraz poprawą umiejętności i kompetencji pracowników.

W ramach Polityki Przemysłowej Polski, prowadząc wielostronny **dialog**, chcemy uzupełnić dotychczasowy system wspierania rozwoju, koncentrując rozwiązywanie konkretnych, precyzyjnie zdefiniowanych problemów gałęzi przemysłu z wykorzystaniem **instrumentów** legislacyjnych i programowych dopasowanych do ich potrzeb. Instrumenty te nie mogłyby być skuteczne, gdyby przy ich tworzeniu nie bazować na realnych potrzebach zgłaszanych przez przedstawicieli branż przemysłowych. **Rolę dokumentu, który zbiera oraz systematyzuje wyzwania i oczekiwania przedsiębiorców, odgrywa właśnie Biała Księga Rozwoju Przemysłu.**

Przygotowanie Białej Księgi poprzedziło zebranie uwag i pomysłów nadsyłanych przez interesariuszy w toku otwartych konsultacji. Ich analizą zajmuje się zespół ekspertów – naukowców oraz praktyków rynku kapitałowego i przemysłu – powołany przy Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii.

**Zapisy Białej Księgi Rozwoju Przemysłu nie są oficjalnym stanowiskiem MRPIT, stanowią swoistą fotografię barier i oczekiwań interesariuszy, pochodzą bezpośrednio od przedsiębiorców i organizacji które wzięły udział w konsultacjach w styczniu 2021 r. Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii w żaden sposób nie ingerowało w treść zgłaszanych uwag.**

# Konsultacje

Praca nad Białą Księgą Rozwoju miała charakter **partycypacyjny**, zaangażowała przedstawicieli przemysłu oraz ekspertów branżowych. Do udziału w konsultacjach w sposób szczególny zaproszeni zostali przedsiębiorcy, organizacje skupiające przedstawicieli przemysłu, branżowe jednostki naukowe oraz organizacje pozarządowe, które w otwartym dialogu i poprzez konsultacje on-line mogły identyfikować bariery i proponować rozwiązania poprawiające sytuację przemysłu. W ten sposób chcieliśmy zaktywizować branże, ustrukturyzować dyskusję nad konkretnymi barierami i czerpać z doświadczeń aktywnych uczestników życia gospodarczego. Na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w dniach 7 stycznia 2021 r – 31 stycznia 2021 r. dostępny był **formularz zgłoszeniowy** za pomocą którego interesariusze mogli nadsyłać swoje uwagi, pomysły i komentarze. W ramach konsultacji on-line do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii **wpłynęły 333 ankiety**. Należy zwrócić uwagę, że cały proces konsultacyjny związany z wypracowywaniem zapisów Białej Księgi Rozwoju Przemysłu toczył się podczas pandemii COVID-19, co powodowało, że konsultacje utrzymane były głównie w formule *online* i korespondencyjnej.

Analizą nadesłanych propozycji uzyskanych w ramach prowadzonych konsultacji zajmuje się m.in. Zespół do spraw Polityki Przemysłowej. Do głównych zadań Zespołu należą kwestie związane z identyfikacją barier rozwoju przemysłu, wypracowywaniem wniosków i rekomendacji, analizą wyzwań i trendów nowych rozwiązań przemysłowych, czy też projektowanie instrumentów wsparcia dla poszczególnych sektorów gospodarki, które zostały określone jako kluczowe dla rozwoju polskiego przemysłu. Ponadto członkowie Zespołu dokonują przeglądu dokumentów strategicznych oraz analiz i raportów eksperckich o tematyce związanej z rozwojem przemysłu z punktu widzenia zidentyfikowanych w nich barier i problemów dotyczących krajowego przemysłu. Zespół do spraw Polityki Przemysłowej dodatkowo wspierany jest przez ekspertów Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii.

## Schemat prac nad Białą Księgą Rozwoju Przemysłu



Do konsultacji Białej Księgi Rozwoju Przemysłu w dniu 12 stycznia 2021 r. dodatkowo zaproszone zostały Izby i stowarzyszenia branżowe, a także Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz organizacje pracodawców wymienione poniżej:

- 1) Business Centre Club,
- 2) Konfederacji Lewiatan,
- 3) Krajowej Izby Gospodarczej,
- 4) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) Związku Pracodawców Polskich,
- 6) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców.

### Główne obszary, których dotyczyły zgłaszane w konsultacjach bariery



Poniższa tabela zawiera propozycje zgłoszone w ramach konsultacji<sup>1</sup>, pogrupowane według sektorów zgłaszających problem lub barierę.

SEKTOR	PROBLEM / BARIERA	PROPOZYCJA ROZWIĄZANIA	RESORT ODPOWIEDZIALNY
<b>PRZEMYSŁ CHEMICZNY</b>	<p>Bariera technologiczna i finansowa zw. z implementacją regulacji unijnych w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, w tym dot. Planu ds. gospodarki o obiegu zamkniętym: neutralność klimatyczna, polityka „zero zanieczyszczeń”, czystsza produkcja, gospodarka obiegu zamkniętego oraz zagospodarowanie odpadów, do krajowego porządku prawnego</p> <p>Dla przemysłu chemicznego spełnienie w stosunkowo krótkim czasie restrykcyjnych wymagań wynikających z zaostrzonych w ramach Europejskiego Zielonego Ładu celów klimatycznych oznacza ogromne utrudnienie związane z transformacją energetyczną i przejściem na odnawialne źródła energii. Tym bardziej, że oprócz niezbędnych nakładów inwestycyjnych przemysł – szczególnie przemysł w Polsce – musi także uwzględnić drastyczny wzrost kosztów energii związany ze wzrostem cen uprawnień do emisji CO<sub>2</sub> oraz wynikający z uwarunkowań polskiego systemu energetycznego. Obciążanie firm kosztami transformacji niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym stanowi dotkliwą barierę trudną do sforsowania dla firm.</p>	<p>Umożliwienie pozyskiwania środków finansowych umożliwiających realizację projektów transformacyjnych. Ze względu na rosnące koszty, z jakimi borykają się spółki przemysłu chemicznego istotne jest zmniejszanie zależności od kredytów i dążenie do finansowania inwestycji bez dalszego obciążania budżetu przedsiębiorstw. Umożliwienie dostępu do bezzwrotnego finansowania – w formie grantów.</p> <p>Umożliwienie wykorzystania środków europejskich, w tym IPCEI, KPO, FST, itd. do wdrożenia projektów związanych z transformacją niskoemisyjną.</p> <p>Wsparcie państwa przy wykorzystaniu instrumentów mieszanych (pożyczkowo-dotacyjnych) oraz – w przypadku braku korzystniejszych możliwości – także pożyczek na preferencyjnych w stosunku do rynkowych warunków.</p> <p>Wsparcie (krajowe, unijne) w postaci systemu dotacji/subsydiów (np. częściowo umarzanych po osiągnięciu zakładanych efektów inwestycji) czy ulgi podatkowe do wysokości wynikających z poniesionych nakładów inwestycyjnych.</p> <p>Utworzenie strategicznego programu krajowego dla branży chemicznej w zakresie wytwarzania w kraju specjalistycznych półproduktów i produktów chemicznych dotychczas pozyskiwanych z importu, w szczególności na rzecz bezpieczeństwa i obrony kraju .</p> <p>Utworzenie programu sektorowego dla branży chemicznej –</p>	MRPiT, MZ, MKiŚ, MEiN, MAP, NCBiR, PARP, MFiPR, MF

<sup>1</sup> Treści w kolumnach „Problem/bariera” oraz „Propozycja rozwiązania” zawierają propozycje interesariuszy w brzmieniu oryginalnym przekazanym w trakcie konsultacji w styczniu 2021 r.

		<p>dofinansowanie z NCBiR</p> <p>Rozbudowa infrastruktury logistyki (np. okna importowo/eksportowe; baza magazynowa; rozbudowana sieć torów kolejowych), etc.</p> <p>Efektywne i sprawne urzędy w zakresie dotyczącym wszelkich decyzji administracyjnych – zezwoleń przy realizacji projektów.</p> <p>System zachęt w zakresie inwestycji dla branż, które są klientami firm chemicznych i petrochemicznych – np. zwolnienia podatkowe.</p> <p>Stworzenie narzędzi współfinansowania projektów inwestycyjnych w szczególności dotyczących poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>Utworzenie narzędzi regulacyjnych pozwalających na równą konkurencję kosztową z dostawcami poza Unią Europejską, np. carbon tax footprint.</p> <p>Rozwój systemu edukacji umożliwiający pozyskiwanie wykwalifikowanej i kompetentnej kadry.</p>	
	<p>Bariery spowalniające niskoemisyjną transformację polskiego przemysłu:</p> <p>Brak krajowej strategii dekarbonizacji energetyki w długim horyzoncie, stanowiącej trzon wszelkich przemysłowych strategii dekarbonizacji, w tym strategii dekarbonizacji transportu;</p> <p>Czasochłonne procedury związane z dostosowaniem dokumentów planistycznych (wynik wymagania wskazania instalacji OZE o mocy pow. 100 kW). W odniesieniu do terenów przemysłowych, górniczych, zajętych na potrzeby gospodarki odpadami (np. zrekultywowane wysypiska) wskazane byłoby zniesienie takich wymagań;</p> <p>Czasochłonne uzyskiwanie decyzji środowiskowej (zmiana uchwalonych MPZP). Pożądanym;</p>	<p>Konieczność zmiany zapisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze wraz z rozporządzeniami dotyczącymi: poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, podziemnego składowania dwutlenku węgla, eksploatacji podziemnego składowiska dwutlenku węgla, zatłaczanego strumienia dwutlenku węgla oraz prowadzenia monitoringu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla. Ustawa Prawo Energetyczne w art. 1 ustęp 2a również określa warunki wykonywania i kontrolowania działalności polegającej na przesyłaniu dwutlenku węgla w celu jego podziemnego składowania w celu przeprowadzenia projektu demonstracyjnego wychwytu i składowania dwutlenku węgla w rozumieniu art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.</p> <p>Wsparcie finansowe dla projektów pilotażowych CCS/CCU (sekwestracji dwutlenku węgla, CCS (od ang. carbon capture and storage) – mających na celu zapobieżenie emisji dużych ilości dwutlenku węgla (CO<sub>2</sub>) do atmosfery z punktowych źródeł</p>	<p>MAP, MRPiT, MKiŚ, MI MEiN, NCBiR, PARP, URE, GDOŚ</p>

	<p>Wymóg posiadania warunków zabudowy lub zgodności inwestycji z MPZP w momencie składania wniosku o wydanie technicznych warunków przyłączenia;</p> <p>Konieczność uzyskiwania decyzji administracyjnych jedna po drugiej. Postulowane jest umożliwienie uzyskiwania ich równolegle i pozostawienie tylko jednej decyzji na końcu procesu, tzn. pozwolenia na budowę.</p> <p>Brak regulacji dotyczących niektórych aspektów transformacji niskoemisyjnej, np. łańcucha wartości wodoru.</p>	<p>zanieczyszczeń, takich jak elektrownie i fabryki przemysłu ciężkiego), ze względu na duże koszty wychwytu CO<sub>2</sub> i transportu do miejsca składowania. Przy wzroście cen uprawnień do emisji i jednoczesnej redukcji emisji gazów cieplarnianych, przyszłościowo projekty związane z CCS/CCU będą stanowić jedną z podstaw do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Wsparcie w zakresie wdrożenia projektów wodorowych, w szczególności w obszarze transportu, energetyki oraz przemysłowego wykorzystania wodoru. Podczas gdy budowa rynku wodoru może być początkowo oparta o istniejące w Polsce źródła jego wytwarzania, docelowo transformacja powinna być oparta o kapitałochłonne niskoemisyjne źródła. Wsparcie legislacyjne w zakresie formalizacji działań pro-recyklingowych dla recyklingu surowcowego (chemicznego) i materiałowego (mechanicznego) a także intensyfikacji prac nad krajowymi rozwiązaniami w zakresie Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta mających na celu intensyfikację recyklingu tworzyw sztucznych i w konsekwencji osiągnięcie przez Polskę wymaganych poziomów recyklingu tworzyw do 2030 roku</p> <p>Wsparcie obszaru B+R w zakresie Gospodarki Obiegu Zamkniętego, zarówno w zakresie zagospodarowania odpadów, jak i odzysku surowców, wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu, zmian w technologii umożliwiających i ułatwiających recykling produktów.</p> <p>Stworzenie otoczenia prawnego sprzyjającego rozwojowi umów Corporate PPA, co zapewni pełne wykorzystanie potencjału rozwoju OZE. Instytucja linii bezpośredniej nie przewiduje możliwości zawarcia umów Corporate PPA na sprzedaż energii elektrycznej przez właściciela jednostki wytwórczej z jej bezpośrednim dostarczeniem do odbiorcy końcowego (np. zakładu przemysłowego) bez udziału Operatora.</p> <p>Pozwolenie Prezesa URE na powstanie linii bezpośredniej. W efekcie powstają jedynie układy łączące zakłady przemysłowe z ich własnymi źródłami wytwórczymi, a nie z tymi należącymi do innych podmiotów. W świetle obowiązującego obecnie prawa</p>	
--	--	--	--



		nie ma możliwości zakupu bezpośrednio dostarczonej energii elektrycznej (w tym z OZE) z pominięciem kosztów systemowych – opłat OZE, kogeneracyjnej i mocowej oraz akcyzy. Skutkuje to niewykorzystaniem potencjału wynikającego z dynamicznego rozwoju OZE (utrudnione zawieranie umów Corporate PPA, ograniczanie inwestycji w bezpośrednim sąsiedztwie infrastruktury produkcyjnej) Rozłączenie procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej od zapisów w dokumentach planistycznych	
	Ograniczenie dostępu do środków z FST jedynie do wytypowanych regionów powęglowych. Ww. podejście uniemożliwia realizację projektów związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy dla pracowników zamykanych zakładów przemysłu węglowego poza bezpośrednim rejonem ich obecnego zatrudnienia	Wprowadzenie zasad pozwalających realizować projekty wsparcia dla regionów powęglowych również poza ich terytorium umożliwiłoby np. wykorzystanie kwalifikacji górników węglowych w górnictwie metali nieżelaznych.	MAP, MFiPR, MKiŚ
	Zaostrzenie przepisów i norm związanych z ochroną zdrowia pracowników  Dynamika tych procesów oraz zakres kolejnych zmian w bardzo istotny sposób podnoszą niepewność regulacyjną i negatywnie wpływają na rentowność biznesu. Przykładowo, dalsze zaostrzenie normatywów higienicznych (np. wartości NDS, NDSCH, DSB) bez wspierania Pracodawców w dostosowaniu się do nich, istotnie zmniejsza skuteczność tych działań i może prowadzić do: utraty miejsc pracy, obniżenia konkurencyjności przemysłu a także wzrostu kosztów funkcjonowania.	Pogłębienie dialogu ustawodawcy krajowego z przemysłem i pomocy we wdrażaniu nowych wymagań prawnych oraz realnych okresów dostosowawczych przy wdrażaniu wymagań prawnych związanych z ekspozycją pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia. Umożliwienie efektywnej współpracy organów administracji rządowej z partnerem przemysłowym w obszarze regulacji mających realny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw w procesach legislacyjnych, informowanie z wyprzedzeniem o planowanych zmianach legislacyjnych, powoływanie zespołów do współpracy pomiędzy przemysłem a instytucjami państwowymi. Umożliwienie partnerowi przemysłowemu udziału w konsultacjach na etapie założeń do danego projektu aktu normatywnego i zapewnienie odpowiednio długiego okresu przejściowy w procesie implementacji danej regulacji.	MRPiT, MZ, BdsSCh
	Silna konkurencja ze strony firm zachodnich na rynku chemikaliów doprowadzająca niejednokrotnie do upadłości przedsiębiorstw z kapitałem polskim	Stworzenie skutecznego systemu ochrony konkurencji w Polsce lub przyjęcie wzorca takiego systemu np. od Austrii kraju o zbliżonej wielkości PKB, sprawdzonego i zaakceptowanego w UE: 1) Stworzenie silnych i kompetentne sądów ds. konkurencji z udziałem ławników z doświadczeniem gospodarczym.	UOKiK, MS

		<p>2) Modyfikacja zapisów ustawy o ochronie konkurencji na wzór ustawy austriackiej.</p> <p>3) Utworzenie Rady ds. konkurencji złożonej z autorytetów prawa, nauki i biznesu.</p> <p>4) Powołać, wzorem austriackim, Adwokata ds. Konkurencji działającego przy Ministrze Sprawiedliwości, do którego zadań należeć będzie</p> <p>Bez silnej rodzimej gospodarki działającej globalnie, Polska nie będzie wolnym i suwerennym krajem. Zachodni konkurenci, kilkanaście razy więksi od polskich przedsiębiorstw, korzystając z przewagi kapitału, efektu skali, łamiąc prawa konkurencji, skutecznie ograniczają na polskim rynku rozwój potencjalnego konkurenta.</p> <p>Polska jak dotąd nie posiada skutecznego systemu ochrony konkurencji, jaki posiadają inne rozwinięte kraje zachodnie. Z raportu dr Piotra Semeniuka wynika, że polski Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzi najmniej ze wszystkich krajów Unii Europejskiej spraw z zakresu ochrony konkurencji. Postępowań takich nie będzie za nas prowadzić Komisja Europejska, albowiem nie jest to w interesie firm z bogatych krajów Unii Europejskiej (Niemcy, Francja, Dania itp.).</p>	
	<p>Brak harmonizacji przepisów ustawy prawo własności przemysłowej (PWP) z Konwencją o Patencie Europejskim w zakresie procedury ograniczania patentów, co może sprzyjać przewlekaniu postępowania o unieważnienie patentu;</p> <p>Brak regulacji w KPC umożliwiających uwzględnienie argumentów dot. ważności patentu w postępowaniu z wniosku o zabezpieczenie roszczeń.</p>	<p>Podjęcie działań mających na celu harmonizację krajowych przepisów z Konwencją o Patencie Europejskim i stworzenie odpowiedniej regulacji w zakresie ważności patentu.</p>	<p>Urząd Patentowy RP, MRPIIT</p>
	<p>Brak spójności pomiędzy polityką DG Trade (np. porozumienia dot. importu produktów z niektórymi krajami jak Egipt czy Tunezja, które nie muszą być produkowane w rygorze prawnym UE) a polityką pozostałych DG wprowadzających kolejne wymogi klimatyczne oraz środowiskowe dla producentów w UE</p> <p>Skutek: konkurencja ze światem staje się coraz</p>	<p>Podjęcie działań mających na celu uregulowanie zasad wymiany handlowej z krajami spoza UE, w kontekście zaostrzonych wymogów unijnych podczas wprowadzania do obrotu wyrobów przemysłowych.</p>	<p>MRPIIT, MSZ, UOKiK</p>

	trudniejsza.		
	Brak dostępu do kredytów inwestycyjnych z polskich banków	Stworzenie systemu preferencyjnego finansowania działalności przemysłowej w zakresie inwestycji, np. w formie grantów	MF, MRPiT, PARP
	Ograniczona digitalizacja procesów przemysłowych, administracyjnych	Regulacje i inwestycje umożliwiające stosowanie zasobów cyfrowych w szerszym zakresie na wszystkich na różnych poziomach funkcjonowania państwa oraz przedsiębiorstw.	MRPiT, PARP
	Brak lub ograniczona ilość wysoko wykwalifikowanej kadry w przemyśle chemicznym	Rewitalizacja systemu edukacji na poziomie średnim i wyższym, stworzenie system zachęt dla absolwentów szkół średnich, aby kontynuowali naukę na uczelniach technicznych w obszarze technologii chemicznej, inżynierii chemicznej, biotechnologii.	MEiN, MRPiT, PARP
	Kryterium najniższej ceny w procesie zamówień publicznych. Przyjęta praktyka, zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którą najniższa cena stanowi kryterium rozstrzygająca przetargi publiczne, ma niejednokrotnie negatywny wpływ na jakość wykonania projektów w branży chemicznej. Infrastruktura krytyczna wykorzystywana w procesach produkcji chemikaliów, wymaga podejścia jednostkowego w oparciu o odpowiednie, znormalizowane wymogi techniczne. Aparatura krytyczna wymaga zapewnienia odpowiednio wysokich standardów bezpieczeństwa. Sprzęt o relatywnie niskiej cenie może nie zagwarantować ani bezpieczeństwa, ani odpowiednio wysokiej jakości eksploatacyjnej (czułość, wytrzymałość na korozję, warunki podwyższonego ciśnienia, czy temperatury). Cena nie powinna być kluczowym parametrem podczas wyboru wykonawcy danego projektu - postulat jest uzasadniony i wart rozważenia.	Zmiana przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie kryteriów przetargów publicznych w uzgodnieniu z MF.	MRPiT
	Rosnące koszty produkcji związane z zatrudnieniem pracowników: ich kosztem oraz ich niedoborem	Stworzenie warunków umożliwiających procesy rekrutacji imigrantów w branży chemicznej.	Urząd ds. Cudzoziemców, MSZ, MRPiT
	Rosnąca konkurencja ze strony firm azjatyckich, wprowadzających do obrotu tańsze produkty	Poszerzenie dyplomacji polityczno-ekonomicznej w zakresie przemysłowej współpracy międzynarodowej z państwami azjatyckimi, gł. Chinami oraz Indiami, w tym stworzenie	MSZ, MF, MRPiT

	<p>warunków dla rozwoju inicjatyw opartych na klastrach chemicznych, realizowanych z ww. partnerami.</p> <p>Rozwój rynku surowców wtórnych pochodzących z pozostałych sektorów gospodarki. Będzie to jednak wymagać opracowania i ustanowienia systemu certyfikacji materiałów pochodzących z recyklingu, z odpadów opartego na parametryzacji ich składu, właściwości fizykochemicznych oraz identyfikacji nowych celów zastosowania. Proces opracowania takiego systemu certyfikacji materiałów wtórnych wymagać będzie czasu i zaangażowania wielu podmiotów, w tym instytucji naukowo-badawczych. Niemniej jego realizacja może przyczynić się do rozwoju nowego obszaru eksploracji badawczej w krajach UE oraz na całym świecie.</p> <p>Specjalizacja polskiej chemii oraz dostosowanie produktów do indywidualnych potrzeb klientów. Takie rozwiązania zastosowały już największe spółki chemiczne działające w kraju.</p> <p>Wprowadzenie specjalistycznych produktów lub innowacji wiąże się jednak z koniecznością posiadania odpowiedniego zaplecza R&amp;D oraz znacznych nakładów finansowych, co dla firm sektora MŚP może stać się barierą nie do pokonania. Wsparcie finansowe dla firm realizujących projekty specjalizacyjne poprzez rozszerzenie portfolio projektów z obszaru chemii umożliwiających rozwój przedsiębiorstw oraz kreskowanie polityk wspierających narodowe specjalizacje.</p>	
Częste zmiany podatkowe	Kontynuacja wsparcia przemysłu poprzez system ulg, odroczeń spłat podatków w szczególności w okresie pandemii/ recesji wywołanej pandemią COVID-19.	MF, MRPiT
Konsekwencje dostosowania przepisów krajowych do UE (w zakresie strategii Zielonego Ładu, Planu ds. GOZ, dyrektywy SUP, transformacji energetycznej) w zakresie zarządzania - trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej – regulacyjne i finansowe.	System ulg, zachęt finansowych dla przedsiębiorstw działających zgodnie z wytycznymi GOZ, Startegii Green DEAL, itd.	MKiŚ, MRPiT, MF
Niedoskonały program edukacji na uczelniach wyższych technicznych	Stworzenie systemu edukacji na poziomie wyższym opartego na poszerzeniu współpracy uczelni technicznych z przemysłem. Program studiów chemicznych na uczelniach technicznych nie	MEiN, MRPiT, PARP

		<p>jest kompatybilny z uwarunkowaniami przemysłowymi, znacznie od nich odstaje. Dodatkowo statystyki pokazują tendencję zniżkową zainteresowaniem studiami inżynierskimi na wydziałach chemicznych. System najprawdopodobniej wymaga wprowadzenia zmian w zakresie wiedzy technicznej (projektowania procesów przemysłowych, nowoczesnej aparatury, legislacji REACH, CLP oraz ekonomii (zarządzania procesami przemysłowymi, zasobami materialnymi, ludzkimi, itd.), zachęt dla kandydatów, studentów, absolwentów (atrakcyjne propozycje staży, praktyk studenckich, itd.)</p>	
	<p>Przepisy krajowe utrudniające rozwój inwestycji w zakresie budowy prototypowych instalacji chemicznego recyklingu odpadów, wymagane zgody podobnie jak w przypadku fabryki lub lokalizacyjna blokada postawienia prototypowej infrastruktury przemysłowej.</p>	<p>Realizacja wytycznych UE w zakresie transformacji proekologicznej (niskoemisyjnej) zgodnie ze strategią European Green Deal oraz Planem ds. GOZ wymaga wdrożenia odpowiedniego systemu wsparcia (przyspieszonych ścieżek na budowę infrastruktury przemysłowej, w tym prototypowej uregulowanych odpowiednimi przepisami), w Polsce brakuje stacji chemicznego recyklingu, który stanowi efektywną metodę odzysku węglowodorów alifatycznych z odpadów syntetycznych</p>	<p>MRPiT (kwestie przemysłowe), MKiŚ (kwestie środowiskowe), MF,</p>
<p><b>PRZEMYSŁ BIOTECHNOLOGICZNY (farmacja)</b></p>	<p>Finansowanie projektów badawczych przez NCBiR niedopasowane do potrzeb branży: profilu ryzyka projektów, długości cykli inwestycyjnych. Podejście „one-size-fits-all” nie działa. Uniwersalne założenia i wymogi dotyczące projektów nie mogą być takie same dla branży IT lub fintech i do branży biotechnologicznej i farmaceutycznej. Obecna parametryzacja nowości i sposób opisywania KM w projektach jest dostosowany do branży inżynierskiej / konstrukcji urządzeń.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- projekty B+R w branży biomedycznej, mogą być relatywnie dużo bardziej czasochłonne i kosztochłonne, w odniesieniu do innych branż (np. fintech),</li> <li>- Eksperti na etapie aplikowania rekomendują lub wręcz wymagają obniżenia liczebności zespołu, kosztów zatrudnienia, czy obniżenia kosztów badań klinicznych. Powoduje to, iż założenia finansowe projektów muszą</li> </ul>	<p>Uruchomienie wielostopniowych programów finansowania badań fazy odkrycia, przedklinicznych oraz badań klinicznych etapów I-IV, w tym przede wszystkim wypełnienia luki finansowej dla projektów w fazie Proof of Concept</p> <p>Programy powinny również umożliwiać realizowanie samych badań przemysłowych (obecnie obowiązkowo prace rozwojowe – w przypadku badań nad lekami to etap badań klinicznych, a więc stosunkowo późny) oraz niestosowanie limitu na usługi obce (obecnie najczęściej max. 60% projektu, co bardzo utrudnia realizację badań klinicznych).</p> <p>Określenie kategorii krótszych projektów np.: “target discovery, druggability and validation”, “pre-clinical PoC”, “biomarker discovery”</p>	<p>MRPiT, MZ, NCBiR</p>

	być zaniżane, aby projekty miały wobec dużej konkurencji szansę aplikacyjną, co wydaje się być nieracjonalne wobec odniesienia do specyfiki branży na świecie i realizacji projektów, które dotyczą innowacji globalnych, dotyczących wyzwań cywilizacyjnych w zakresie ochrony zdrowia.		
	Dramatyczny brak przestrzeni laboratoryjnej lub możliwej do adaptacji na laboratoryjną w największych ośrodkach biotechnologicznych i farmaceutycznych w Polsce	Budowa nowych lub rozbudowa istniejących parków technologicznych – ok 10 tys. m.kw. w każdym z największych ośrodków w Polsce: Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Łodzi i Poznaniu. Powierzchnia niekoniecznie w pełni wyposażona – stan surowy lub wyposażony w podstawowym stopniu będzie wystarczający. Umożliwi to przyjęcie: <ul style="list-style-type: none"> <li>– nowopowstających podmiotów,</li> <li>– rozwijających się istniejących firm</li> <li>– zagranicznych podmiotów zainteresowanych działalnością w Polsce.</li> </ul> Parki powinny mieć możliwość dalszej rozbudowy.	MRPiT, MZ
	Brak wykwalifikowanych zasobów kadrowych w określonych dziedzinach  Brak akceptacji wyższych wynagrodzeń dla wykwalifikowanej kadry, co praktycznie uniemożliwia zatrudnienie specjalistów z zagranicy, pracujących w przemyśle.	Programy wsparcia (dofinansowania) zatrudniania ekspertów z zagranicy, w tym powrotu polskich naukowców. Kształcenie studentów kierunków z obszaru nauk o życiu o kompetencjach dopasowanych do potrzeb branży Określenie istotnie wyższych widełek płacowych dla wykwalifikowanej kadry np. płace odpowiadające wynagrodzeniom w branży IT	MEiN, MRPiT
	Słabe postrzeganie branży w Polsce na tle międzynarodowym	Polskie stoiska na światowych targach biotechnologicznych Dofinansowanie udziału w targach i konferencjach dla firm z Polski (obecne programy były obciążone istotnymi wadami, co ograniczało ich stosowanie)	MRPiT
	Niezwykle długi czas oczekiwania na podjęcie decyzji i odpowiedź NCBiR w kwestiach związanych z realizacją projektu (np. zmiany w projekcie). Zauważalna jest rosnąca nierówność traktowania partnerów współpracy: NCBR wyznaczało w ostatnim czasie np. trzydniowe terminy na przygotowanie odpowiedzi (np. dokumentów do próby w ramach	Skrócenie czasu podjęcia decyzji i odpowiedzi w NCBiR w trakcie realizacji projektów do np. 30 dni, a po jego upływie bez odpowiedzi przyjęcie zasady domniemanej zgody na zmiany wnioskowane przez Beneficjanta	MRPiT, NCBiR

	WOP), równocześnie prośby ze strony Beneficjenta rozpatrywane są nawet przez pół roku i dłużej.		
	Odrzucanie wartościowych merytorycznie i biznesowo projektów przy ocenie w NCBiR z mało istotnych przyczyn (np. polityki zrównoważonego rozwoju/wpływ na środowisko)	NCBiR powinien w większym zakresie wpływać na ocenę i interweniować w przypadkach, w których dobre projekty odrzucane są z nieistotnych przyczyn, albo kiedy ocena różni się ze stanem faktycznym Aktualnie ciężar oceny przeniesiony jest na ekspertów, a NCBiR pełni rolę administracyjną, a nie strategiczną.	MRPiT, NCBiR
	Niedostateczny poziom oceny merytorycznej projektów. Brak wystarczającej puli ekspertów z danej branży lub dziedziny nauki, zwłaszcza w zakresie praktycznej znajomości procesów (np. w zakresie odkrywania i produkcji leków: czasochłonności, kosztochłonności materiałów zużywalnych, wielkości zespołów badawczych, kosztów usług realizowanych przez podmioty zewnętrzne w kraju i zagranicą).	Jeśli w kraju nie ma odpowiedniej puli ekspertów, recenzja powinna być rozszerzona na ekspertów zagranicznych – w szczególności w dziedzinach, które dopiero od niedawna się u nas rozwijają (biotechnologia) – podobnie jak w NCN, FNP, KE i innych. Innowacje globalne wymagają międzynarodowego grona recenzentów.	MRPiT, NCBiR
	Brak możliwości dialogu i dyskusji merytorycznej z jednostkami pośredniczącymi. Obecnie NCBiR wyłącznie przekazuje pisma do ekspertów i ich odpowiedzi, generując przy tym opóźnienia sięgające kilku miesięcy	Należy czerpać dobre praktyki i przykłady z zagranicznych instytucji finansujących np. NIH (Narodowe Instytuty Zdrowia, USA).	MRPiT, NCBiR
	Bardzo daleko posunięta nadinterpretacja konfliktu interesów i powiązań (np. PARP), niezgodna z obowiązującymi przepisami oraz krajowymi i unijnymi definicjami podmiotów i osób powiązanych/partnerskich. Bardzo zachowawcze i restrykcyjne podejście do dialogu z beneficjentem bez zachowania zasady przejrzystości i dokładnego uzasadniania decyzji negatywnych. Działania dyktowane obawą przed jakimikolwiek podejrzeniami naruszeń sprawiają wrażenie, że IP bardziej zależy na działaniu zachowawczym niż na finansowaniu najlepszych projektów.	Transparentne ustalenie i przestrzeganie zasad konfliktu interesów Jawność nazwisk recenzentów	MRPiT, NCBiR
	Zachowawczość i brak elastyczności na zmiany w projektach wysokiego ryzyka uniemożliwia optymalne wykorzystywanie przyznanych dotacji dla osiągnięcia	Zasada interpretacji na korzyść beneficjenta, zwiększenie autonomii decyzji po stronie administracji w celu eliminacji zachowawczości.	MRPiT/NCBiR

	celów projektu. Kwestie interpretacyjne, co do zasady interpretowane są na niekorzyść beneficjenta. Argumentacja Beneficjentów (panele, korespondencja z IP) często nie jest brana pod uwagę przy końcowej ocenie wniosków lub wniosków o zmianę.	Przykład: w sytuacjach, kiedy osiągane wyniki eksperymentów, implikują konieczność wprowadzania zmian w procesie badawczym, tak by osiągnąć zamierzony rezultat (np. przeprowadzić dodatkową weryfikację – badania, przez własnych naukowców, zrealizować badania w oparciu niezaplanowany w projekcie sprzęt, czy zlecić dodatkowe usługi).	
	Brak wiążących, publikowanych interpretacji przepisów i FAQ do jakichkolwiek regulaminów konkursów ogłaszanych przez IP, często brak świadomości wśród pracowników IP dot. ich własnych wytycznych (np. definicja badań przemysłowych vs. prace rozwojowe w poszczególnych branżach, m.in. w przemyśle biotechnologicznym lub farmaceutycznym).	Powtarzające się treści umów z Beneficjentami oraz FAQ pozwalają na przyjęcie powtarzalnych założeń usuwających niepewność w relacjach z IP.	MRPiT, NCBiR
	Błędne podejście do modelu wdrożenia w biotechnologii – stosowane jest podejście z XIX w – jest wynalazek, powinna powstać fabryka w Polsce.	Doprecyzowania wymaga rozumienie modelu wdrażania wyników projektu poprzez sprzedaż licencji do praw jako wdrożenie na terytorium RP. Ten model jako standard w biotechnologii XXI wieku, powinien być akceptowany w dostosowaniu do realiów rynkowych. Jest to praktycznie jedyna metoda rozwinięcia innowacyjnego przemysłu biotechnologicznego w Polsce.	MRPiT, NCBiR
	Limit na podwykonawstwo (obecnie w większości programów to maks. 60% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu).	Zwiększenie limitu do 90% lub pozostawienie takiej możliwości w gestii Instytucji Pośredniczącej	MRPiT, NCBiR
	Procedury zamówień w projektach	Omówienie z branżą i uproszczenie procedur zamówień w nast. obszarach <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ustalanie wartości zamówienia – sposób jego dokonania nie jest do końca jasny w przypadku realizacji tak wielu drobnych zamówień niedających się przewidzieć z wyprzedzeniem, co zupełnie nie przystaje do działalności firm biotechnologicznych.</li> <li>– Konieczność prowadzenia zasady konkurencyjności na specyficzne odczynniki/materiały (np. przeciwciała, kity, płytki itp.), które dla poprawnego przeprowadzenia eksperymentu i ciągłości wyników powinny być kupowane od jednego producenta. Powinna istnieć możliwość wybrania dostawcy tego typu specjalistycznych produktów</li> </ul>	MRPiT, NCBiR



		<p>w jednorazowym konkursie, a następnie kupowania danego produktu na oświadczenie za każdym razem, gdy pojawi się taka konieczność (w wielu przypadkach ze względu na badawczy charakter pracy nie możliwe jest oszacowanie zużycia danego produktu w dłuższej perspektywie).</p> <p>Konieczność prowadzenia konkursu w przypadku, gdy ze względu na unikatowość produktu/usługi na rynku istnieje tylko jeden dostawca. Istniejący w wytycznych zapis, który teoretycznie pozwala na zakup takich produktów bez zastosowania zasady konkurencyjności, jest zapisem martwym. Nie da się w sposób jednoznaczny i ostateczny udowodnić „braku konkurencji ze względów technicznych o obiektywnym charakterze” czy wykazać, że „nie istnieje rozwiązanie alternatywne lub zastępcze”. Jak udokumentować np. „obiektywny charakter” wykazanego braku konkurencji?</p>	
	Brak zrozumienia ze strony recenzentów faktu, że wybór wskazania terapeutycznego często nie jest możliwy na wczesnym etapie rozwoju leków. Często wybór dokonuje się dopiero w pierwszej fazie badań klinicznych	Dopuszczenie projektów celujących w cel molekularny lub fenotyp bez określonego wskazania.	MRPiT, NCBiR
	Długotrwałe procesy przetargowe (ze względu na pojęcie „tożsamości czasu”, praktycznie każdy przetarg na odczynniki w projekcie rozwoju leków musi trwać 30 dni) na odczynniki i usługi.	Na podstawie historycznych zamówień odczynników biologicznych i chemicznych (a także usług typu ADME/PK) można wytypować kilka-kilkanaście firm, które zrealizowały 80% zamówień w największych firmach biotechnologicznych w Polsce. Na tej podstawie należy stworzyć umowy ramowe dopuszczające zakup odczynników bezpośrednio od tych dostawców. Prawdopodobnie byłoby to oficjalni dystrybutorzy np. SigmaAldrich, Merck, Fluorchem, Promega, Biorad, Invitrogen itp.. W takiej sytuacji obowiązywałaby bieżąca cena katalogowa znajdująca się na stronie dystrybutora w chwili zakupu.	MZ, MRPiT
<b>PRZEMYSŁ FARMACEUTYCZNY</b>	Skomplikowane procedury dopuszczenia produktu leczniczego do sprzedaży i wysokie koszty związane ze strategią wprowadzania na rynek nowych, ulepszonych leków	Zmiana krajowej procedury w zakresie dopuszczania do obrotu produktów leczniczych – Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo Farmaceutyczne	MZ
	Biurokracja w zakresie wytycznych dotyczących wytwarzania produktów leczniczych	Uproszczenie wytycznych w ustawie Prawo Farmaceutyczne w zakresie wytwarzania w obszarze nie dotyczącym bezpieczeństwa	MZ

		pacjentów	
Problemy w funkcjonowaniu Komisji Ekonomicznej przy MZ		Konieczność przeorganizowania działalności Komisji Ekonomicznej, tak aby była bardziej skuteczna. Uwzględnienie w pracach przedstawicieli, NIK, UOKiK, MRPiT (podobnie jak było w Zespole ds. Gospodarki Lekowej), wprowadzenie kadencyjności członków - Ustawy o z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych	MZ
Brak strategii dla branży farmaceutycznej - COVID pokazał, że Polska jest krajem z najniższymi cenami, a produkcja leków staje się nierentowna.		Konieczność wprowadzenie odpowiedniego mechanizmu wsparcia w zakresie produkcji leków w kraju, obniżenie presji cenowych - Ustawy o z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych	MZ
Brak jednolitych interpretacji prawnych w zakresie działań inspekcji farmaceutycznej w przypadku braku jasności przepisów Prawa Farmaceutycznego		Wypracowanie przez GIF rozwiązań i wytycznych m. in. w zakresie Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej i Wytwarzania, szczególnie w zakresie nowoczesnych form terapeutycznych (leków nowatorskich), których wytwarzanie i dystrybucja wykracza poza tradycyjne wymagania GMP/GDP	MZ, GIF
Złożony proces przyznawania decyzji refundacyjnych <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak mechanizmów wsparcia krajowych producentów leków</li> </ul>		Nowelizacja ustawy refundacyjnej wprowadzająca zmiany w zakresie: wydłużenia terminów obowiązywania decyzji refundacyjnych, ograniczenia ilości procesów negocjacyjnych w ramach odnawiania decyzji refundacyjnych dla leków	MZ, MRPiT
Brak cyfryzacji administracji publicznej		Wprowadzenie możliwości szerszego stosowania korespondencji elektronicznej z organami administracji publicznej bez konieczności stosowania rozwiązań dostępnych na platformie e-PUAP, umożliwienie komunikacji z Ministerstwem Zdrowia w ramach stworzonych systemów informatycznych (SOLR, SOID), oraz sformalizowanie kontaktów drogą elektroniczną w zakresie prowadzonych postępowań (dotyczy zarówno Inspekcji Farmaceutycznej jak i URPL)	KPRM
Trudności w prowadzeniu kontroli w trakcie trwania pandemii		Wprowadzenie możliwości przeprowadzania kontroli i inspekcji zdalnych, w sytuacji gdy kontrola lub inspekcja dotyczy kwestii formalnych i ogranicza się do kontroli prawidłowości i kompletności dokumentacji stanowiącej podstawę funkcjonowania danego podmiotu - nowelizacja ustawy Prawo	MRPiT, MZ

		Przedsiębiorców	
	Brak dostosowania Kodeksu Pracy do obecnie panującej sytuacji	Zmiana regulacji prawnych w zakresie elastycznych form zatrudnienia oraz pracy zdalnej, a także w zakresie zatrudniania obcokrajowców jako pracowników produkcyjnych; uregulowanie kwestii podziału odpowiedzialności i obowiązków pracodawcy i pracownika	MRPiT/DPP
	Zbyt długi okres na wydawanie pozwoleń dla przedsiębiorców z branży farmaceutycznej	Szybka ścieżka w urzędach w zakresie wydawania pozwoleń dotyczących przemysłu farmaceutycznego np. decyzje o planie zagospodarowania, aby móc rozpocząć inwestycję, czy pozwolenia zintegrowane z zakresu gospodarki odpadowej	
	Brak na rynku instalacji do zagospodarowania odpadów przemysłowych	Stworzenie mechanizmów wsparcia inwestycji poprzez wprowadzenie ulg podatkowych oraz regulacji określających zasady finansowania na preferencyjnych zasadach	MKiŚ
	Niestabilność prawa w zakresie gospodarki odpadami i opakowaniami. Obciążanie firm kosztami transformacji niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, na które to koszty firmy nie mają wpływu		MKiŚ
	Ograniczone możliwości wdrażania GOZ w branży farmaceutycznej	Dostosowanie zapisów prawa farmaceutycznego i GMP do wytycznych GOZ, a także w zakresie ekologicznego oznakowania opakowań. Wprowadzenie rozwiązań eliminujących generowanie odpadów typu ulotki, które można zastąpić kodami QR. Wsparcie dla eliminowania z procesów wytwórczych tych surowców i komponentów, które uniemożliwiają recycling .	MRPiT, MKiŚ
	Brak odpowiedniego kształcenia w obszarze działalności farmaceutycznej	Potrzeba rozwoju kierunków edukacji zawodowej wspierających branżę farmaceutyczną pod kątem dostępności na rynku pracowników produkcyjnych, począwszy od edukacji szkoły średniej, dotyczy m.in. kierunków specjalistycznych o profilu chemiczno-farmaceutycznym w technikach; Wydłużenie czasu praktyk, Poprawa dostępu do nowoczesnych laboratoriów spełniających odpowiednie normy; Szkolenia z ekologicznego wykorzystania zasobów; Konieczność wprowadzenia szkoleń z ekologicznego wykorzystania zasobów; Poszerzanie kompetencji w obszarze przemysłu 4.0;	MEiN, MRPiT

		Ciągły rozwój pracowników w zakresie zrozumienia i możliwości wykorzystania potencjału technologii cyfrowych	
	Brak mechanizmu wsparcia uwzględniających krajową produkcję leków i wyrobów medycznych, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa lekowego	Wprowadzenie preferencyjnych warunków np. w zamówieniach publicznych dla firm produkujących w kraju. Podwyższenie % ulg podatkowych dla sektora farmaceutycznego i wyrobów medycznych	MRPiT
	Brak uwzględniania inwestycji firm na rzecz klimatu i środowiska w negocjacjach cen leków oraz „preferencji” na rzecz produktów eko-friendly, których technologie zostały zaprojektowane lub zmodyfikowane pod kątem zmniejszania wpływu na środowisko	Zaproponowanie w ustawie o refundacji leków, dodatkowego kryterium (środowiskowego) przy wydawaniu decyzji dot. objęcia refundacją i ustaleniu urzędowej ceny zbytu leku	MZ
	Brak odpowiednich mechanizmów w ramach ulg podatkowych w zakresie badań nad produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi	Zwiększenie atrakcyjności systemu ulg podatkowych na prowadzenie działalności B+R poprzez rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych oraz kwot kosztów kwalifikowanych wydatków, które można odliczyć od podstawy opodatkowania - Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	MF, MRPiT, MEiN, MZ
	Brak harmonizacji przepisów ustawy prawo własności przemysłowej (PWP) z Konwencją o Patencie Europejskim w zakresie procedury ograniczania patentów, co może sprzyjać przewlekaniu postępowania o unieważnienie patentu		MS, MRPiT, UPRP
	Brak regulacji w KPC umożliwiających uwzględnienie argumentów dot. ważności patentu w postępowaniu z wniosku o zabezpieczenie roszczeń		MS, MRPiT, UPRP
	Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii – w przypadku prowadzenia prac badawczo – rozwojowych przedsiębiorca musi złożyć wniosek oraz uzyskać zezwolenie odrębnie dla każdej nowej substancji psychoaktywnej	Zmiana ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, którego produkty objęte są refundacją na podstawie tzw. ustawy refundacyjnej, w okresie obowiązywania decyzji refundacyjnej (na jakikolwiek produkt) powinien zostać zwolniony z posiadania	MZ, BSCh

		zezwolenia Prezesa Biura do spraw Substancji Chemicznych. Działalność wskazaną powyżej przedsiębiorca może prowadzić po zawiadomieniu Prezesa Biura do spraw Substancji Chemicznych	
	Brak uregulowania kwestii rabatów pośrednich	Dodanie do ustawy o VAT regulacji dotyczących rabatów pośrednich, a więc udzielanych nie bezpośrednio kupującemu, ale dalszemu podmiotowi w łańcuchu dostaw. Wyjaśnienie - producent leków, sprzedaje towary na rzecz hurtowni; dalej hurtownia sprzedaje je do aptek (lub sieci aptek). Dla tych aptek producent wypłaca premie za zrealizowane zakupy jego produktów. Obecnie w orzecznictwie przyjmuje się, że udzielenie rabatu pośredniego uprawnia do zmniejszenia podstawy opodatkowania oraz należnego VAT – choć może to wciąż wywoływać kontrowersje (m.in. ze względu na to, że rabaty pośrednie nie są dokumentowane fakturami korygującymi)	MF
	Usunięcie wymogu oznaczania w cz. ewidencyjnej JPK kodem GTU_09 produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w art. 37av ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne. Przepis w obecnym brzmieniu prowadzi do wielu problemów praktycznych, bowiem do prawidłowego wypełnienia JPK konieczna jest znajomość regulacji prawa farmaceutycznego. Wiedzą w takim zakresie nie zawsze dysponuje dział księgowy danego podmiotu		MF
	Ograniczony dostęp do terapii lekami biologicznymi równoważnymi. Po wygaśnięciu ochrony patentowej i wyłączności rynkowej brak jest dogodnych warunków dla zwiększenia dostępu pacjentów do terapii lekami biologicznymi równoważnymi	Poprawa dostępu poprzez promowanie wiedzy odnośnie skuteczności leków biopodobnych oraz stworzenie kryteriów wprowadzania ich do systemu refundacyjnego	MZ
	Brak koordynacji między ministerstwami w zakresie inicjatyw legislacyjnych w przypadku spraw, którymi zajmuje się więcej niż dwa resorty. Sztywne przepisy odbiegające od standardów zachodnich uniemożliwiające wprowadzanie innowacyjnych	Opracowanie wytycznych w zakresie problemów leżących na styku różnych Ministerstw	MRPiT, KPRM

	rozwiązań w przepisach prawa		
	Brak możliwości pozyskiwania środków przez start-upy	Przygotowanie mechanizmu finansowego dedykowanego rozwojowi startupów z obszaru technologii przyszłości (biotechnologia, IT, nanomateriały)	MRPiT
	Brak skutecznego finansowania w obszarze branży biotechnologicznej, która jest jedną z najbardziej kluczowych w nowoczesnych gospodarkach	Zmiana dostępnych programów finansowania tak aby mogły korzystać z nich spółki biotechnologiczne, które nie są jeszcze przystosowane do sprzedaży i zaczynają dopiero budować część nowoczesnych technologii (obecnie nie spełniają one kryteriów PFR, NCBiR, ARP). Opracowanie programu wsparcia na rozwój infrastruktury niezbędnej do nowoczesnej produkcji biotechnologicznej (np. szczepionek) - od procesu rozwoju pomysłu na produkt (laboratorium), poprzez produkcję w dużej skali, aż do procesu badań klinicznych i rejestracji	MRPiT
	Zmiany w zakresie funkcjonowania rynku aptecznego, które mają wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej	Wsparcie procesu prowadzenia działalności gospodarczej na rynku aptek. Uproszczenie i ujednolicenie procedur związanych z wydawaniem pozwoleń na prowadzenie apteki poprzez wydanie wytycznych lub opracowanie jednolitych wzorów umów zawieranych pomiędzy podmiotami gospodarczymi. Wydanie wytycznych do Ustawy Prawo Farmaceutyczne	MZ/GIF
<b>PRZEMYSŁ WYROBÓW MEDYCZNYCH</b>	Brak jednolitych wzorów umów jakie podmioty lecznicze mogłyby stosować na rynku zamówień publicznych.	Zmiana przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych Wprowadzenie do prawa zamówień publicznych zapisu upoważniającego Ministra Zdrowia do określenia w drodze rozporządzenia wzorów umów dla: <ul style="list-style-type: none"> <li>– podmiotów dostarczających wyroby jednorazowe i zużywalne (np. igły, fartuchy, gazy itp.),</li> <li>– podmiotów dostarczających produkty implantowane (np. stenty, endoprotezy, soczewki, rozruszniki serca itp.),</li> <li>– podmiotów dostarczające aparaturę zabiegową i komponenty niezbędne do jej funkcjonowania (np. stoły operacyjne, aparaty USG, lampy zabiegowe, aparaty do znieczulenia),</li> <li>– podmiotów świadczące usługi serwisowe</li> </ul>	MRPiT , MZ
	Brak trybu w którym firmy z rynku szpitalnego / wyrobów na zlecenie mogłyby składać do MZ postulaty	Wprowadzenie możliwości aplikowania o wprowadzenie nowej grupy świadczeń/wyrobów medycznych do koszyka usług	MZ

	o wprowadzenie zmian w koszyku świadczeń gwarantowanych - W chwili obecnej możliwość składania wniosków o dokonanie zmian w koszyku świadczeń gwarantowanych mają jedynie firmy farmaceutyczne (na gruncie przepisów ustawy refundacyjnej) oraz w niewielkim zakresie dostawcy wyrobów medycznych (dla rynku opatrunków specjalistycznych i pasków do gleukometrów). Wskazane grupy także znajdują się na wykazach refundacyjnych.	medycznych przez firmy / organizacje pracodawców - Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	
	Brak systemu pilotażowego dla technologii medycznych, które w przyszłości mogłyby zostać objęte finansowaniem ze środków publicznych	Opracowanie przez AOTMiT wytycznych do wprowadzenia systemu pilotażowego	MZ/AOTMiT
	Zbyt długa procedura certyfikacji wyrobów medycznych z klasy III – procedura oceny zgodności jest ściśle związana z wymaganiami, które powinna spełnić konkretna klasa wyrobu medycznego, która jednocześnie określa poziom ryzyka użycia	Określenie maksymalnego czasu na ocenę zgodności wyrobów medycznych – ustawa z dnia 13 kwietnia 2016r.o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku	MZ
	Brak mechanizmu wsparcia dla produkcji generycznej wyrobów medycznych	Wprowadzenie mechanizmów wsparcia dla produkcji generycznej kluczowych wyrobów medycznych	MZ
	Brak dofinansowania dla dużych przedsiębiorstw w zakresie kompetencji cyfrowych pozwalających usprawnić procesy produkcyjne, np. wsparcia zakupu i wdrożenia systemów klasy MES wykorzystującego technologie informatyczne, oprogramowanie, urządzenia elektroniczne i elementy automatyki, umożliwiając efektywne zbieranie informacji w czasie rzeczywistym wprost ze stanowisk produkcyjnych i ich transfer na obszar biznesowy	Uruchomienie specjalnego krajowego programu finansującego projekty transformacji cyfrowej w polskich firmach przemysłowych.	MRPiT
	Ograniczony rozwoju ekspansji zagranicznej	Aktualizacja programów rozwoju ekspansji zagranicznej	MRPiT , MSZ
	Brak na poziomie krajowym dofinansowań do instalacji OZE skierowanych do przedsiębiorców, którzy chcieliby zmniejszyć koszty zużywanej energii		MKiŚ, MRPiT, MFIPR
	Brak dofinansowań na szkolenia pracowników	Analiza dostępnych instrumentów w zakresie dofinansowywania szkoleń oraz ich przemodelowanie pod kątem zapotrzebowania branży wyrobów medycznych	MRPiT, MEiN

	Brak możliwości prowadzenia badań klinicznych w zakresie aparatury medycznej w ramach Agencja Badań Medycznych	Rozszerzenie działalności ABM o badania kliniczne w zakresie aparatury medycznej	MZ, ABM
	Instytucje publiczne w małym stopniu wykorzystują wsparcie eksperckie organizacji badawczych	Utworzenie nowej, zwinnej ścieżki komunikacyjnej między organizacjami badawczymi, a sektorem publicznym; ustanowienie grup badawczych ciałami konsultacyjnymi Ministerstw, czy agencji rządowych, np. Agencji Badań Medycznych, Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji)	MZ, MEiN, MRPiT
<b>PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH</b>	Brak informacji/wytycznych dotyczących zagospodarowania, magazynowania i przetwarzania odpadów. Brak programów wsparcia uwzględniających specyfikę branży wynikającą z silnych regulacji prawnych	Stworzenie mechanizmów wsparcia w zakresie egzekwowania prawa. Ułatwienie dostępu do informacji np. reklama ogólnopolska. Krajowy fundusz szkoleniowy podnoszący wiedzę pracowników w zakresie obowiązującego prawa	MKŚ
	Zbyt duża zmienność prawa, ciągle rosnące podatki i koszty działalności gospodarczej. Zbyt wiele kosztów związanych z przekazywaniem danych do ZUS, US, itp., często wielokrotnie tych samych informacji	Niższe koszty energii elektrycznej zamiast dofinansowań. Usprawnienie przekazywania danych.	MF, MAP, MKiŚ, MRPiT
	Brak w Polsce infrastruktury do efektywnego recyklingu tworzyw sztucznych (np. możliwości pozyskiwania recyklatów o jakości „spożywczej”, recyklingu niektórych rodzajów opakowań (małych i wielomateriałowych). Nie ma instalacji do procesów recyklingu chemicznego. Przede wszystkim, brakuje efektywnego systemu gospodarki odpadami i zasad jego finansowania w ramach opłat z tytułu ROP. Brakuje w Polsce dostępu do wiedzy i możliwości wykonania ocen środowiskowych produktów i organizacji (PEF i OEF), które prawdopodobnie już niedługo będą wymagane w wielu branżach. Niekorzystny miks energetyczny dostępny w Polsce będzie dyskredytował produkty tu produkowane w procesach oceny śladu środowiskowego (PEF i OEF)	Przyspieszenie wdrażania regulacji unijnych do polskiego prawa. Opóźnienia w tym zakresie (szczególnie w zakresie ROP i gospodarki odpadami) utrudniają dostosowanie do wymogów (mało zaawansowane systemy sortowania i recyklingu). Potrzebne jest jasne, stabilne i możliwe do realizacji prawo na poziomie UE oraz krajowym. Niezbędne jest sprawne wdrażanie prawa UE na poziomie krajowym. Prawo powinno przewidywać odpowiednie terminy na dostosowanie, oraz być proporcjonalne, z uwzględnieniem możliwości dostosowania przez MŚP oraz kraje mniej zaawansowane środowiskowo, takie, jak Polska. Pożądanym jest powszechny dostęp do wiedzy w zakresie priorytetowych obszarów Zielonego Ładu (ekoprojektowanie, ocena środowiskowa produktów i organizacji, recyklowalności opakowań). Pożądana jest również możliwość pozyskania wsparcia finansowego (i dostęp do wiedzy, gdzie takie wsparcie można uzyskać) w priorytetowych obszarach Zielonego Ładu	MKiŚ
	Gospodarka Obiegu Zamkniętego - brak rozwiązań związanych z implemancją dyrektyw UE związanych z	Wsparcie legislacyjne w zakresie formalizacji działań pro-recyklingowych dla recyklingu surowcowego (chemicznego) i	MKiŚ



	rozwiązaniami UE w zakresie tworzyw sztucznych i recyklingu (m.in Dyrektywa Single Use Plastics, ROP itp.). Niestabilność prawa w zakresie gospodarki odpadami i opakowaniami powodująca powstawanie coraz większych obciążeń po stronie podmiotów gospodarczych. Długotrwałe rozliczanie projektów dofinansowanych ze środków UE. Brak przygotowanych rozwiązań krajowych wynikających z Dyrektyw UE powoduje bardzo dużą niepewność dla przyszłości branży	materiałowego (mechanicznego) a także intensyfikacji prac nad krajowymi rozwiązaniami w zakresie Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) mających bezpośrednie przełożenie na intensyfikację recyklingu tworzyw sztucznych i w konsekwencji osiągnięcie przez Polskę wymaganych poziomów recyklingu tworzyw do 2030 roku. Kluczowe znaczenie ma możliwość pozyskania środków finansowych umożliwiających realizację ambitnych projektów transformacyjnych. Istotne jest zmniejszanie zależności od kredytów i dążenie do finansowania inwestycji bez dalszego obciążania bilansu. Dostęp do bezzwrotnego finansowania w formie grantów. Wykwalifikowane zasoby ludzkie. Efektywne i sprawne urzędy w zakresie dotyczącym wszelkich zgód administracyjnych przy realizacji projektów.	
<b>PRZEMYSŁ KOSMETYCZNY</b>	Opóźnienia w zakresie dostosowania prawodawstwa krajowego do unijnego w zakresie ROP i gospodarki odpadami utrudniają sektorowi kosmetycznemu i innym dostosowanie do wymogów GOZ i Zielonego Ładu (mało zaawansowane systemy sortowania i recyklingu).	Przyspieszenie wdrażania regulacji unijnych do polskiego prawa. Stworzenie nowego, efektywnego systemu selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów połączony z edukacją konsumentów.	MKiŚ/ MRPiT
	Wysokie koszty dostosowania do wymogów Zielonego Ładu, trudności w dostosowaniu ze względu na mało zaawansowany system gospodarki odpadami (i niską dostępność infrastruktury recyklingu), brak akceptowalności niektórych rozwiązań przez konsumentów (jako droższych i mniej atrakcyjnych), brak dostępu do wiedzy i możliwości wykonania ocen środowiskowych produktów i organizacji zgodnie z planowanymi metodologiami (np. PEF). Ogromne ryzyko stanowi dyskryminacja firm i produktów z krajów o niekorzystnym miksie energetycznym - takich jak Polska.	Zachowanie wspólnego rynku UE we wdrażaniu GOZ i Zielonego Ładu. Niektóre kraje UE wprowadzają indywidualne rozwiązania (mikroplastiki, wymagania dotyczące opakowań), które uniemożliwiają swobodny przepływ produktów w UE. Zapewnienie realnych terminów realizacji wymagań Zielonego Ładu oraz uwzględnienie możliwości dostosowawczych MŚP. Nowe propozycje, jak ocena śladu środowiskowego, powinny być przedmiotem oceny wpływu, szczególnie w krajach mało zaawansowanych środowiskowo. Ochrona specyfiki branży poprzez zapewnienie, że nowe wymogi środowiskowe nie będą naruszały obowiązujących wymagań dotyczących bezpieczeństwa produktów dla zdrowia ludzi.	MKiŚ
	Brak łatwo dostępnych informacji czy, gdzie i w jaki sposób przedsiębiorcy mogą uzyskać dofinansowanie na projekty związane z wdrażaniem GOZ i Zielonego Ładu.	Wsparcie przedsiębiorców sektora kosmetycznego w zakresie realizacji wymagań Zielonego Ładu, biorąc pod uwagę obszary środowiskowe, takie jak gospodarka odpadami, czy ocena śladu środowiskowego.	MKiŚ, MRPiT

	Brak dostępu do wiedzy w zakresie priorytetowych obszarów Zielonego Ładu (ekoprojektowanie, ocena środowiskowa produktów i organizacji, recyklowalności opakowań).	Wsparcie i dostęp do wiedzy w zakresie priorytetowych obszarów Zielonego Ładu. Wiele tych obszarów będą stanowiły w przyszłości wymagania, wiedza ta powinna być powszechnie dostępna, nie tylko na zasadach komercyjnych.	MKiŚ, MRPiT
<b>PRZEMYSŁ SZKLARSKI</b>	Nieodpowiedni poziom recyklingu szkła płaskiego, budowlanego jak i opakowań szklanych w celu obniżenia emisji CO <sub>2</sub> zgodnie z wytycznymi środowiskowymi UE. Problemy z dostępnością stłuczki szklanej - niedostateczne umocowanie prawne zbierania stłuczki szkła budowlanego (brak wymagań w tym zakresie). Zbyt mały poziom wsparcia dla organizatorów lokalnych systemów zbierania surowców wtórnych – szkła – stłuczki szklanej.	Zwiększenie zakresu recyklingu szkła, system zachęt finansowych, uproszczenie legislacji zw. z odpadami, rewizja idei systemu kaucyjnego.	MKiŚ
	Brak dostępności energii z OZE, co jest coraz częściej wymagane przez firmy z branż będących odbiorcami wyrobów ze szkła (np. browary, branża automotive)	Zwiększenie udziału OZE na rynku energii w Polsce, poprzez systemy zachęt.	MKiŚ, MRPiT, MF
	Brak możliwości łatwego uruchomienia własnej, lub dedykowanej (TPA), energetyki odnawialnej (utrudnienia administracyjne, m.in. linia bezpośrednia i zasada „10h”, cena: pobór opłat uzasadnionych tylko dla energii z sieci, a nie źródeł dedykowanych – np. sieciowych, opłat OZE, czy kogeneracyjnej)	Zmiana systemu taryfowego i aukcji energii	MKiŚ, URE, MAP
	Niewydolność systemu wspierania efektywności energetycznej – białych certyfikatów (w tym bardzo wydłużone postępowania ze strony URE) Brak ułatwień dla firm przemysłowych obsługujących zamknięte systemy dystrybucyjne (energii) – poziom biurokracji uciążliwy zarówno dla przedsiębiorstw, jak i administracji	Zmiana systemu przyznawania certyfikatów i przyspieszenie działania URE	URE
	Brak ułatwień w obrocie gospodarczym szkłem płaskim pozostałym po procesie jego transformacji i obróbki (utrudnienia administracyjne mimo dużej czystości surowca, b. dużego zapotrzebowania hut w kraju i możliwości jego uznania za produkt uboczny, a nie odpad).	Zmiana ustawy o odpadach	MKiŚ
	Konkurencja spoza UE - niedostateczne kontrole	Zwiększenie częstotliwości kontroli przynajmniej przez polski KAS	MF

	materiałów budowlanych importowanych spoza UE (np. wyrobów z włókien szklanych w zakresie jakości, rzeczywistego pochodzenia oraz wartości – cła i podatki).		
	Niepewność utrzymania niektórych linii kolejowych istotnych dla transportu surowców mineralnych i chemicznych do hut.	Większa rozważa podczas planowania inwestycji kolejowych	MI, UTK
	Polityka energetyczna nakierowana głównie na zastąpienie starych elektrowni – brak jasnych perspektyw uzyskania znaczących dodatkowych ilości energii elektrycznej w krótkim i średnim horyzoncie czasowym.	Opracowanie polityki energetycznej Państwa	MAP, MKiŚ, MRPiT,
	Potrzeby związane z deficytem dobrze wyszkolonych pracowników z zawodów niezbędnych w większości branż przemysłowych (np. elektrycy, operatorzy CNC, spawacze) w poszczególnych regionach.	Reforma systemu edukacji zawodowej/ średniej technicznej	MEiN, MRPiT
	Potencjalna zagrożenie możliwością objęcia szkła opakowaniowego przepisami z obszaru odpadów właściwymi dla tworzyw sztucznych (np. depozyty dla jednorazowych opakowań)	Rezygnacja z systemu kaucyjnego	MKiŚ
<b>PRZEMYSŁ GUMOWY</b>	Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej nie ma wbudowanego odpowiedniego mechanizmu egzekucyjnego. Prowadzi to do sytuacji, gdy rzetelni producenci i importerzy opon finansują cały system zbiórki opon zaś nieuczciwi przedsiębiorcy wykorzystują dotychczasową darmowość systemu i brak egzekucji obowiązku zbiórki oraz opłat produktowych.	Wprowadzenie mechanizmu egzekucji rzeczywistej powszechności opłat produktowych i egzekucji obowiązku odzysku do ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej.	MKiŚ
	Zbyt duża liczba zużytych opon nie wynikająca z ich produkcji i importu. Nadmiar opon w kraju spowodowany jest: nieraportowanym napływem złomu oponiarskiego z krajów ościennych, które same nie mają systemu zbiórki opon, napływem opon będących częścią wraków samochodów sprowadzanych do Polski, brakiem rzeczywistej realizacji obowiązków przez	Stworzenie mechanizmów zahamowania obchodzenia poprzez kraje trzecie nie wymienione w przepisach wprowadzających cła wyrównawcze dla opon chińskich producentów. Opracowanie rozwiązań zablokowania kwalifikowania przez importerów zużytych opon albo jako śmieci, na które nie ma obowiązku opłaty produktowej albo jako opony bieżnikowane, nadające się do jazdy, prowadzące do obniżenia opłaty	MRPiT, MKiŚ

	<p>importerów opon niskiej jakości spoza UE, zmniejszeniem odbioru z polskiego rynku opon do utylizacji energetycznej przez krajowe cementownie, znacznym zmniejszeniem wolumenu bieżnikowanych opon ciężarowych wskutek importu opon po zaniżonej cenie w wyniku interwencjonizmu państwowego w krajach Dalekiej Azji (pomimo nałożenia ceł przez KE są one omijane poprzez państwa trzecie). Aby to zmniejszyć KE wprowadziła w 2018 cła wyrównawcze dla opon chińskich producentów. Obecnie jednak są one obchodzone poprzez kraje trzecie nie wymienione w przepisach unijnych.</p> <p>Dotacje do eksportu opon w niektórych krajach Azji powodują, że takie opony niskiej jakości mogą być oferowane w Europie po zaniżonych cenach. Przyczynia się to do kłopotów branży regenerującej opony ciężarowe. Takie importowane opony są oferowane w cenach opon bieżnikowanych. Bieżnikowanie opon ciężarowych jest jedną z dróg w gospodarce o zamkniętym obiegu. Słaba jakość i niska wytrzymałość najtańszych opon powoduje, że ich zużycie jest ponad 2 razy szybsze i nie można wykorzystać ich do bieżnikowania co wzmacnia problem zalegania zużytych opon na składowiskach, stanowiąc realne zagrożenie m.in. pożarowe.</p>	<p>produktowej.</p>	
	<p>W Polsce odzysk energetyczny jest głównym typem odzysku odpadów oponiarskich, dlatego większość zużytych opon jest spalana w instalacjach cementowni jako wysoko kaloryczne paliwo. Opony używane są przekwalifikowywane na opony bieżnikowane, a następnie te opony z zaniżoną opłatą produktową są przekazywane do cementowni do spalania. Opłata produktowa przy imporcie dla opon używanych jest dwukrotnie wyższa niż dla opon bieżnikowanych. Z kolei przy przekwalifikowaniu opon używanych jako odpady</p>	<p>Wprowadzenie wymogów prowadzących do zahamowania nadmiernego korzystania przez cementownie z importowanych odpadów gumowych jako paliwa. Opony zakwalifikowane przy imporcie jako odpady albo opony bieżnikowane, do ponownego obrotu, nie powinny być przyjmowane przez cementownie do spalania.</p>	<p>MKiŚ</p>

	opłata produktowa w ogóle nie występuje.		
	<p>Najniższy poziom recyklingu materiałowego, w tym zużytych opon w Europie. Zaleganie w składach i na hałdach zużytych przez polskich kierowców opon, a w polskich instalacjach spalane są opony spoza naszego rynku.</p> <p>Brak alternatywnej do spalania w cementowniach i efektywnej kosztowo drogi utylizacji opon. Branża oponiarska nie dysponuje technologią produkcji bezpiecznych opon do samochodów osobowych z wykorzystaniem gumy pochodzącej z recyklingu.</p>	Wprowadzenie do przetargów na inwestycje drogowe punktów premiujących technologie wzmacniające bezpieczeństwo drogowe przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów utrzymania drogi. Taką technologią jest m.in. tzw. asfalt gumowy, będący alternatywą dla utylizacji energetycznej. Spowoduje to wytworzenie popytu na gumowy surowiec, a tym samym zwiększy zbiórkę zużytych opon zalegających na składowiskach. Kontynuacja zbierania zużytych opon wprowadzanych na rynek w ramach tzw. rozszerzonej odpowiedzialności producenta.	MKiŚ
<b>PRZEMYSŁ KOSMICZNY</b>	Brak Krajowego Programu Kosmicznego	Wnioskodawca nie zaproponował rozwiązania	MRPiT
	Brak celów polityki kosmicznej	Długofalowe określenie celów polityki państwa w obszarze kosmosu (np. czy Polska chce mieć własnego satelitę obserwacji Ziemi, czy telekomunikacyjnego w perspektywie 2025 roku). Pozwoli to określić cele, inwestycje firm w celu zaspokojenia potrzeb administracji państwa.	MRPiT
	Brak regulacji dotyczących rejestru obiektów kosmicznych	Wnioskodawca nie zaproponował rozwiązania	MRPiT
	Brak ustawy o surowcach w przestrzeni kosmicznej	Wnioskodawca nie zaproponował rozwiązania	MRPiT
	Brak regulacji prawnych umożliwiających szersze wykorzystanie danych satelitarnych przez administrację oraz agencje podległe jednostkom administracji publicznej	Wnioskodawca nie zaproponował rozwiązania	MRPiT

	Restrykcyjne prawo dotyczące automatycznych systemów obserwacji i komunikacji laserowej	Wnioskodawca nie zaproponował rozwiązania.	PAK, MON, MEiN, MRPiT
	Brak przejrzystych regulacji dotyczących obszarów chronionych nocnego nieba	Wspieranie spójnego prawa krajowego, europejskiego i międzynarodowego w zakresie bezpieczeństwa przestrzeni kosmicznej (Space Safety)	MEiN/POLSA
	Zbyt niska wysokość składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej	Wnioskodawca nie zgłosił rozwiązania.	Resorty finansujące polską składkę do ESA: MON, MRPiT, MŚiK, MEiN, MSZ
	Brak funduszy VC wspierających w Polsce sektor kosmiczny'	Brak finansowania typu Venture Capital na wczesnym etapie rozwoju	NCBiR
	Nierówny dostęp do finansowania krajowych i zagranicznych przedsiębiorstw	Wnioskodawca nie zgłosił rozwiązania	MRPiT/NCBiR/ POLSA
	Zastąpienie dofinansowywania i finansowania projektów zamówieniami publicznymi	Wnioskodawca nie zaproponował rozwiązania	MRPiT/NCBiR/UZP
	Brak ciągłej ścieżki finansowania innowacyjnych produktów i usług od poziomu prototypu do produktu europejskiego i globalnego	Ciągła ścieżka finansowania innowacyjnych produktów i usług od poziomu prototypu do produktu europejskiego i globalnego. Partnerstwo publiczno-prywatne na poziomie europejskim (1-10 mln EUR) w finansowaniu nowych przedsięwzięć w długofalowej skali czasowej (ponad 3 lata).	MRPiT/NCBiR/ POLSA
	Brak polityki finansowania projektów / misji kosmicznych	Przyjęcie Krajowego Programu Kosmicznego. Jego wieloletnie opóźnienia nie zachęcają inwestorów do utrzymania swojego zaangażowania w sektor.	MRPiT

	Współpraca z USA (NASA)	<p>1. Popisanie porozumienia Artemis Accords które tworzy ramy prawne dla surowców przestrzeni kosmicznej oraz tworzy strefy niekonfliktacyjne które pozwalają tworzyć bezpieczne strefy eksploatacyjne surowców przestrzeni kosmicznej. Brak tego porozumienia spowoduje że polska firma z obszaru „space mining” wykrywająca złoża metaliczne na Księżycu (pozostałości metalicznej asteroidy w kraterze po-uderzeniowym o wartości setek mld \$ nie będzie mogła skutecznie nabyć praw do wydobycia metali z grupy platynowców , srebra i złota poprzez brak ochrony w formie wyznaczenia strefy bezkonfliktacyjnej ramach porozumienia Artemis Accords ).</p> <p>2.W ramach porozumień między NASA i POLSA - wymiana naukowa i osobowa, staże w jednostkach typu JPL NASA w Pasadenie, czy Colorado School of Mines Space Resources Program.</p>	MRPiT/POLSA/MEiN/MON oraz inne resorty które mogą być zainteresowane współpracą z NASA
	Współpraca z innymi państwami, organizacjami	Współpraca z renomowanymi ośrodkami akademickimi i technologicznymi na świecie.	MRPiT, MEiN
	Brak wykorzystywania technologii laserowych w zakresie telekomunikacji optycznej z niską orbitą Ziemi, albo pomiarami położenia obiektów na orbicie (bezpieczeństwo, uzyskanie pozwolenia)	Wspieranie spójnego prawa krajowego, europejskiego i międzynarodowego w zakresie bezpieczeństwa przestrzeni kosmicznej (Space Safety)	UKE /MRPiT/ KPRM (dział cyfryzacja)
	Brak możliwości przetestowania produktów firm krajowych w ramach satelitarnej misji technologicznej	POLSA powinna zorganizować satelitarną misję technologiczną w ramach której zostanie przetestowane produkty firm krajowych - poprawi to ich konkurencyjność na rynku europejskim	MEiN/PAK
	Sektor kosmiczny potrzebuje kadry specjalistów z różnych branż.	Uruchomienie programów stażowych i zwiększenie współpracy nauka-przemysł w kontekście szkolenia kadr dla sektora kosmicznego	MEiN, MON, PAK
	Polska Agencja Kosmiczna w projektach programów w niejednoznaczny sposób definiuje technologie kosmiczne (krytyczne) wymagające rozwoju dla zapewnienia autonomiczności polskiego kosmosu	Wnioskodawca nie zgłosił rozwiązania.	PAK

	Rola i zadania Polskiej Agencji Kosmicznej	Potrzeba większej stabilizacji sytuacji w Polskiej Agencji Kosmicznej – ciągłe zmiany prezesów.	PAK
	Zasady prowadzenia projektów w NCBiR	Wyjątkowo trudne zasady prowadzenia projektów, zarówno w NCBiR jak i lokalnych, praktycznie uniemożliwiające realizację dobrych projektów.	NCBiR
	Struktura organizacyjna Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (PKN) nie uwidacznia nie tylko działalności kosmicznej, ale i lotniczej	Ewentualne zmiany w strukturze organizacyjnej PKN	PKN
	Brak przedstawiciela Polski (POLSA) w ECSS	Wnioskodawca nie zgłosił rozwiązania	PAK
	Koordinacja polityki kosmicznej,	Wsparcie Prezesa Rady Ministrów w koordynowaniu polskiej polityki kosmicznej.	MRPiT
	Niewystarczająca aktywność delegatów Polski do ESA	Zwiększenie aktywności delegatów Polski do ESA	PAK, MRPiT, MON, MEIN
<b>PRZEMYSŁ HUTNICZY</b>	Obciążenia związane z skutkami wprowadzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji: bezpośrednie objęcie obowiązkiem zakupu i umarzania uprawnień do emisji oraz obciążenia związane z tzw. pośrednimi kosztami uprawnień do emisji (przenoszenie przez wytwórców na ceny energii elektrycznej kosztu uprawnień do emisji)	W związku z publikacją wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczącego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych po 2021 r. nowelizacja przepisów ustawy z 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych	MRPiT, MKiŚ
	Obciążenie kosztami funkcjonowania wynikającymi ze wzrostu cen energii elektrycznej, w konsekwencji obniżenie konkurencyjności w porównaniu do przedsiębiorstw z krajów trzecich (sektor hutniczy, metali nieżelaznych, produkcji materiałów budowlanych).	Wprowadzenie rozwiązań ustawowych obniżających koszty funkcjonowania rynku mocy poprzez reparametryzację opłaty mocy (Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2018 r. poz.9), Intensyfikacja działań mających na celu obniżenie hurtowych cen energii (w tym umożliwienie wzrostu transgranicznej wymiany energii elektrycznej), Import energii w formule wyspy odbiorczej (fizycznej lub	MKiŚ



		wirtualnej) Zapewnienie właściwych warunków transformacji polskiej energetyki, tak aby jej koszty nie wpłynęły na nadmierny wzrost kosztów energii elektrycznej.	
	Brak możliwości bezpośredniego udziału w programie DSR. Przemysł stalowy ma w teorii możliwość świadczenia usług DSR również w ramach rynku mocy, lecz obecna formuła tego rynku sprawia, że uczestnictwo w nim jednostek redukcji zapotrzebowania jest technicznie i ekonomicznie nieuzasadnione, a warunki wykonywania obowiązku mocowego przez te jednostki są w praktyce niemożliwe do spełnienia.	Wdrożenie mechanizmu redukcji zapotrzebowania w oparciu o istniejące usługi systemowe z pewnymi modyfikacjami. Pierwszy wariant zakłada modyfikację programu gwarantowanego poprzez uelastycznienie sposobu kontraktowania usług redukcji zapotrzebowania. Proponowane działania w nim to zmiana okresów kontraktacji pakietów na okresy kwartalne, lepsze dostosowanie przedziałów gwarancji do poziomu zapotrzebowania w systemie poprzez tygodniowe ogłaszanie przedziałów gwarancji, możliwość wezwania do składania ofert na okres całego tygodnia, skrócenie czasu reakcji na wezwanie do redukcji, utrzymanie wynagrodzenia za gotowość oraz za wykonaną redukcję i zmianę metody wyznaczania poziomu redukcji z metody profilu bazowego na metodę maksymalnej mocy możliwej do pobrania w czasie aktywacji usługi DSR. Drugi wariant zakłada zwiększenie pewności i niezawodności DSR w ramach programu bieżącego. Proponowane działanie to zmiana okresów kontraktacji pakietów na okresy kwartalne, lepsze dostosowanie przedziałów gwarancji do poziomu zapotrzebowania w systemie poprzez tygodniowe ogłaszanie przedziałów gwarancji, skrócenie czasu reakcji na wezwanie do redukcji, możliwość zobowiązania się dostawcy usługi DSR do złożenia oferty na minimalną redukcję już na etapie głównego przetargu, zwrot kosztów przeprowadzenia obowiązkowych testów redukcji zapotrzebowania, utrzymanie wynagrodzenia wyłącznie za wykonaną redukcję oraz zmianę metody wyznaczania poziomu redukcji z metody profilu bazowego na metodę maksymalnej mocy możliwej do pobrania w czasie aktywacji usługi DSR	MKiŚ
	Brak instytucji linii bezpośredniej umożliwiającej sprzedaż energii elektrycznej przez właściciela jednostki wytwórczej z jej bezpośrednim dostarczeniem do odbiorcy końcowego (np. zakładu przemysłowego) - bez	Dostosowanie definicji linii bezpośredniej do definicji linii bezpośredniej zawartej w dyrektywie rynkowej; Dodanie definicji umowy zakupu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii w celu implementowania dyrektywy	MKiŚ

	<p>udziału Operatora.</p>	<p>RED II;  Zniesienie obowiązku uzyskania zgody Prezesa URE na budowę linii bezpośredniej, którą dostarczana będzie wyłącznie energia elektryczna z instalacji odnawialnego źródła energii;  Wyłączenie energii elektrycznej dostarczanej linią bezpośrednią lub objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii oraz zwolnienie opłaty OZE;  Wyłączenie energii elektrycznej dostarczanej linią bezpośrednią lub objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;  Zwolnienie energii elektrycznej objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z opłaty kogeneracyjnej;  Zwolnienie energii elektrycznej objętej umowami zakupu energii elektrycznej OZE z opłaty mocowej;  Zwolnienie energii elektrycznej objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z podatku akcyzowego Ustawa z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. z 2020r., poz. 452)</p>	
	<p>Ograniczenie katalogu przyznawanych ulg w ramach przepisów dotyczących wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020 (EEAG)</p>	<p>Utrzymanie w projektowanych wytycznych EEAG ulg od opłat regulacyjnych związanych z energią i środowiskiem. Dodatkowo, wprowadzenie rozwiązań dotyczących wprowadzenie otwartej podstawy do przyznawania pomocy publicznej w postaci ulg w opłatach regulacyjnych dla odbiorców energochłonnych bądź zdefiniowanie wybranych opłat regulacyjnych, od których ulgi od opłat dla odbiorców energochłonnych są dopuszczalne.  Rozszerzenie katalogu opłat, co do których możliwe jest wprowadzenie ulgi dla odbiorców energochłonnych, tak aby oprócz ulg w finansowaniu wsparcia na rzecz energii z OZE, obejmował również bezpośrednio ulgi w opłatach na rzecz finansowania energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, ulgi w opłatach związanych z finansowaniem mechanizmów mocowych oraz ulgi od wszelkich innych opłat związanych z realizacją celów unijnych w zakresie środowiska, w tym celów</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>

		<p>Zielonego Ładu. Zakres podmiotów uprawnionych do powyższych ulg powinien pozostać utrzymany co najmniej w takim samym zakresie, jak w obecnie obowiązujących wytycznych EEAG (wskazanych sektorowo w załączniku 3 oraz wartości dodanej brutto i intensywności zużycia energii w załączniku 4 wytycznych EEAG).</p>	
	<p>Obciążenia administracyjno-finansowe przedsiębiorców związane z prawodawstwem dotyczącym ochrony środowiska (z uzyskaniem różnego rodzaju decyzji związanych z funkcjonowaniem firm, m.in. decyzje środowiskowe, pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do kanalizacji, zezwolenia na zbieranie i na przetwarzanie odpadów, procedury związane z budową odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Stworzenie jednego, centralnego systemu informatycznego, w którym wnioskodawca składałby wszystkie wymagane prawem dokumenty w formie elektronicznej w zakresie uzyskiwania zezwoleń na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów oraz pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniające zbieranie lub przetwarzanie odpadów lub pozwolenia zintegrowanego uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów. Powiązanie kar z możliwym skutkiem środowiskowym (magazynowanie odpadów powyżej terminów określonych w ustawie (choćby o 1 dzień) zagrożone jest karą od 5 tys do 1 mln zł). Ustalenie racjonalnych kryteriów i usunięcie sztywnych widełek kar które pozwalają na dużą uznaniowość przy ustalaniu wymiaru kary. Stworzenie ram prawnych umożliwiających gospodarowanie odpadami zgodnie z założeniami gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez wypracowanie nowych rozwiązań m.in. zdefiniowanie surowców wtórnych. Wydłużenie czasu ważności decyzji np. decyzja środowiskowa, pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do kanalizacji. Usprawnienie systemu pozwoleń zintegrowanych. Wykreślenie punktów do zbierania złomu z listy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko znalazły się na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (§ 3 pkt. 1). Zmiany w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi</p>	<p>MKiŚ</p>

		<p>Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311) poprzez rozszerzenie obecnych zapisów § 12 ust. 1:</p> <p>1. Ścieki przemysłowe o sumarycznym stężeniu chlorków i siarczanów powyżej 1500 mg/l, oraz wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych niezależnie od sumy stężeń chlorków i siarczanów, mogą być wprowadzane do:</p> <p>1) wód morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych - bez ograniczeń;</p> <p>2) śródlądowych wód powierzchniowych płynących – bez ograniczeń, jeżeli zaprzestanie ich wprowadzania może doprowadzić do poważnej awarii przemysłowej lub poważnego wypadku.</p> <p>dodanie ust. 2a:</p> <p>2a. Dopuszcza się możliwość przekroczenia najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających określonych w tabeli II w załączniku nr 4 do rozporządzenia dla obiektów zagrożonych poważną awarią przemysłową lub poważnym wypadkiem, w przypadku ograniczenia wprowadzania wód z tych obiektów.</p> <p>Utrzymanie zakazu składowania odpadów posiadających wartość energetyczną oraz tych, które mogą być poddane recyklingowi lub odzyskowi.</p> <p>Usprawnienie systemu sortowania i segregacji odpadów.</p> <p>Promowanie współpracy pomiędzy sektorami w celu optymalizacji wykorzystania odpadów jako surowców.</p> <p>Potrzeba ujednoczenia wymogów dot. kontroli organów administracji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Organy w wielu przypadkach prowadzą kontrole w sposób nadmiarowy i przewlekły</p>	
--	--	---	--

	<p>Nadmierne obciążenia regulacyjne związane z obowiązkami dot. gospodarki odpadami przez przedsiębiorców posiadających pozwolenia IPCC w zakresie monitoringu wizyjnego i zabezpieczenia roszczeń dla odpadów niepalnych oraz obniżenie kosztów związanych z zagospodarowaniem odpadami.</p>	<p>Rozgraniczenie gospodarowania odpadami komunalnymi od gospodarowania pozostałymi odpadami wykorzystywanymi przez sektor przemysłowy.</p> <p>Stworzenie ram prawnych umożliwiających gospodarowanie odpadami zgodnie z założeniami GOZ, wypracowanie z przemysłem nowych rozwiązań prawnych – np. zdefiniowanie odpadowych „surowców wtórnych” oraz wprowadzenie ułatwień regulacyjnych dla tej grupy.</p> <p>Wdrożenie nowego systemu ROP , który:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>zastąpi rolę organizacji odzysku w gospodarce odpadami, pełniąc rolę pośrednika w ich obrocie,</li> <li>będzie uwzględniał specyfikę przemysłu hutniczego, w szczególności z uwzględnieniem roli jaką pełni w zakresie recyklingu metali, a co za tym idzie wywiązywania się przez Polskę zobowiązań nałożonych przez UE,</li> <li>będzie uwzględniał specyfikę przemysłu hutniczego, poprzez wyłącznie produktów, których ponowne zagospodarowanie i recykling nie jest problemem.</li> </ol> <p>W przypadku niektórych produktów, przykładowo wyrobów hutniczych, które są produktem w 100 % recyklingowanym, nałożenie obowiązków dot. ROP w pełnym wymiarze jest zbędne i nadmiarowe.</p> <p>Poprawa funkcjonalności BDO i komunikacji z zarządcą systemu (IOŚ-PIB i Ministerstwo Klimatu i Środowiska) poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>uwzględnianie uwag przemysłu,</li> <li>systematyczne usuwanie błędów technicznych w BDO, uwzględnienie różnic w module sprawozdawczości BDO dot. Odpadów</li> <li>przemysłowych, w ten sposób, aby nie uwzględniały informacji dot. gospodarowania odpadami komunalnymi (jeśli nie dotyczy).</li> </ol> <p>Stworzenie ram prawnych umożliwiających gospodarowanie odpadami zgodnie z założeniami GOZ. poprzez wypracowanie z przemysłem m.in. nowych rozwiązań np. zdefiniowaniu nowej grupy odpadów „surowców wtórnych” oraz wprowadzenie ułatwień regulacyjnych dla nowej grupy surowców wtórnych.</p>	<p>MKiŚ MRPIIT</p>
--	---	---	--------------------

		<p>proponuje ustanowienie kategorii Surowców Wtórnych dla co najmniej następującej grupy odpadów z sektora stalowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Złom stalowy (złom żelaza i stali),</li> <li>b) Zendra i zgorzelina,</li> <li>c) Żużel hutniczy z sektora hutniczego,</li> <li>d) Pyły hutnicze,</li> <li>e) Pyły wapniowe,</li> <li>f) Okładziny piecowe i materiały ogniotrwałe,</li> <li>g) Złom metali nieżelaznych.</li> </ul> <p>Dopuszczenie możliwości odzysku energetycznego odpadów, wykorzystywanego w innym procesie produkcyjnym (energetyczne przetworzeniu odpadów), w sytuacji, gdy poza spalaniem nie można w inny sposób przetworzyć odpadów. Przegląd i rewizja Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – wydłużony termin uzyskiwania decyzji administracyjnych w procesie inwestycyjnym wpływa na obniżenie konkurencyjności polskich przedsiębiorcy, w związku z tym należy zweryfikować listę przedsięwzięć wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (I grupa przedsięwzięć tj. mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – nadmiernie rozszerzona lista przedsięwzięć powoduje wydłużenie terminu uzyskiwania decyzji administracyjnych).</p>	
	<p>Silna konkurencja firm z krajów trzecich</p>	<p>Zapewnienie ochrony przed wyprowadzaniem produkcji z UE, wyznaczenie racjonalnych benchmarków i wspieranie redukcji emisji CO2 z uwzględnieniem zachowania konkurencyjności przemysłu względem krajów spoza UE, Wprowadzenie nowych instrumentów ochronnych przed nadmiernym importem z obszaru spoza UE (Białoruś, Ukraina, Turcja i inne, Chiny)- komplementarne z EU ETS Wprowadzenie mechanizmów dostosowywania cen na granicach (CBAM - Carbon Border Adjustment Mechanism) w UE dla importowanych produktów wysokoemisyjnych - stopniowe przechodzenie od ETS do mechanizmów podatkowych przy jednoczesnym stopniowym wygaszaniu darmowych uprawnień w</p>	<p>MRPiT, MKiŚ, MF, KPRM</p>

		ramach EU ETS	
	Utrudniony dostęp do wsparcia B+R ze źródeł krajowych i unijnych	Uproszczenie i ujednoczenie warunków pozyskiwania i realizacji projektów B+R. Ustanowienie przez NCBiR nowych programów badawczych w tym: GOZ w przemyśle, nowe technologie energooszczędne i ekologiczne przerobu surowców mineralnych i wtórnych, materiały metaliczne dla zastosowania w nowoczesnych gałęziach gospodarczych.	MKiŚ, MRPiT, NCBiR
	Konieczność poniesienia znaczących nakładów inwestycyjnych (w szczególności na rozwój technologii EAF, wykorzystania wodoru jako środka redukującego, inteligentnego zastosowania węgla, technologii VC-VCCU/CCS oraz zmiany wykorzystywanej mieszanki paliwowej) w związku z transformacją przemysłu stalowego. Inwestycje w czyste technologie oraz technologie cyfrowe, razem z gospodarką cyrkularną pomogą stworzyć nowe miejsca pracy oraz przyczynią się do szybkiej naprawy gospodarki po kryzysie. Powyższe powinno znaleźć się w negocjowanych obecnie wieloletnich ramach finansowych UE na lata 2021-2027.	Wzmocnienie roli i promocji pierwszeństwa wykorzystywania produktów i materiałów pochodzących z recyklingu w zamówieniach publicznych („zielone zamówienia publiczne”) celem przejścia na GOZ. Zastosowanie środków fiskalnych oraz zachęt finansowych wspierających przedsiębiorstwa gospodarujące odpadami zgodnie z GOZ. Reprezentowanie przez regulatora interesów polskich przedsiębiorców na arenie międzynarodowej. Wspieranie rozwoju przemysłu oraz nowych inwestycji, które wzmocnią rozwój gospodarczy kraju oraz GOZ.	MKiŚ, MRPiT
	Ograniczenie płynności finansowej oraz rentowności prowadzonej działalności gospodarczej w trakcie spowolnienia gospodarczego oraz ograniczona dostępność do środków UE i krajowych na realizację inwestycji związanych z dekarbonizacją produkcji przemysłowej (hutnictwo stali, metali nieżelaznych)- niskie limity pomocy publicznej uniemożliwiającej realizację celów polityki klimatyczno-energetycznej.	Uwzględnienie w Krajowym Planie Odbudowy potencjalnych inwestycji sektora hutnictwa stali, które będą kluczowe dla wsparcia procesu redukcji emisji CO2 w Polsce, jak i wspierania bezpieczeństwa energetycznego Polski. Z uwagi na istotną rolę przemysłu w naszej gospodarce, transformacja takich kluczowych sektorów przemysłu jak hutnictwo jest konieczne z punktu widzenia konkurencyjności i sprawnego funkcjonowania krajowego łańcucha dostaw, jak i dla osiągnięcia przez Polskę unijnych celów klimatycznych. Stworzenie ogólnopolskich programów wsparcia dla firm w zakresie poprawy efektywności energetycznej, robotyzacji i cyfryzacji, inwestowania w magazyny energii i OZE (kontynuacja programów Kredyt na Innowacje Technologiczne, program	MFIPR, MRPiT, MF, MKiŚ

		PolSEFF realizowany przez EBOR we współpracy z niektórymi bankami komercyjnymi i spółkami leasingowymi).	
	Duża zmienność sytuacji finansowej funkcjonujących podmiotów negatywnie wpływająca na dokonywanie oceny przez instytucje bankowe i ubezpieczeniowe, które utrudniają przedsiębiorstwom dostęp do gwarancji i zewnętrznego finansowania.	Utworzenie jednolitego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw	MFiPR, MRPiT, MF, MKiŚ, BGK
	Długotrwałość procesu inwestycyjnego m.in. przewlekłość wydawania decyzji administracyjnych	Doprecyzowanie: Dyrektywa OoŚ 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. oraz Dyrektywa OoŚ 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2011/92/UE, która wprowadza możliwość zintegrowania postępowania dotyczącego oceny oddziaływania na środowisko z innymi procedurami udzielenia zezwolenia na inwestycję, zmierzającymi do uzyskania takich decyzji jak: decyzje środowiskowe, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę, decyzje wodnoprawne oraz inne rodzaje decyzji, a także na dalszym etapie decyzje dot. odbioru instalacji, zintegrowania pozwolenia na użytkowanie instalacji oraz pozwolenia na użytkowanie budowli. Przegląd i rewizja Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	MKiŚ, MRPiT



	<p>Brak wsparcia instytucjonalno –finansowego dla rozwoju produktów niskoemisyjnych</p>	<p>Wprowadzenie do zamówień publicznych procedur, które uwzględniają emisyjność w całym cyklu życia produktu;  Wdrożenie rzetelnych i przejrzystych metod określania cyklu życia, opartych na trwałości, elastyczności zastosowania i efektywności energetycznej;  Budowanie wiodących rynków dla technologii niskoemisyjnych poprzez stworzenie zachęt dla przetwórców stali do wykorzystywania stali produkowanej w oparciu o technologie niskoemisyjne i wykorzystujące nowe nośniki energii oraz do dobrego wykorzystania potencjału oferowanego przez gospodarkę w obiegu zamkniętym (stymulowanie rynku dla neutralnych dla klimatu produktów w energochłonnych sektorach przemysłu, np. poprzez zachęty do pobudzania dodatkowego popytu na bardziej przyjazną dla klimatu stal (np. włączenie ekoinnowacji)</p>	<p>MRPiT, MKiŚ</p>
	<p>Spowolnienie projektów inwestycyjnych dotyczących budowy odnawialnych źródeł energii - rozciągnięcia w czasie procedur związanych z budową odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Podjęcie prac legislacyjnych nad stworzeniem dedykowanych, uproszczonych ram proceduralnych w odniesieniu do inwestycji w OZE, szczególnie w odniesieniu do procedur planistycznych. Zwiększenie kompetencji gmin w odniesieniu do wymogów planistycznych realizowanych na ich terenach inwestycji w OZE, np. wyłączenie obowiązku uwzględniania tego typu instalacji na określonych kategoriach terenów (np. przemysłowych, górniczych, zajętych na potrzeby gospodarki odpadami). Skrócenie terminów uzyskiwania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (np. w drodze rozdzielenia procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej i procedury rozstrzygnięć planistycznych, które byłyby procedowane równolegle).  Możliwość autoprodukcji OZE poza terenami zakładu</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>

<b>PRZEMYSŁ HUTNICTWA METALI NIEŻELAZNYCH</b>	Ograniczenie płynności finansowej oraz rentowności prowadzonej działalności gospodarczej w trakcie spowolnienia gospodarczego.	Zawieszenie poboru tzw. podatku miedziowego na okres 12 miesięcy nowelizacja Ustawy z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. z 2020r., poz. 452)	MF
	Brak mechanizmów wsparcia dla hutnictwa metali nieżelaznych w procesie transformacji w kierunku zielonej gospodarki w ramach europejskiego oraz krajowego planu odbudowy	<p>Budowanie wiodących rynków dla technologii niskoemisyjnych poprzez stworzenie zachęt dla przetwórców metali nieżelaznych do produkcji w oparciu o technologie niskoemisyjne i wykorzystujące nowe nośniki energii oraz do dobrego wykorzystania potencjału oferowanego przez gospodarkę w obiegu zamkniętym (stymulowanie rynku dla neutralnych dla klimatu produktów).</p> <p>Pomoc finansowa na modernizację urządzeń i procesów produkcyjnych dla zwiększenia efektywności energetycznej w procesie produkcji metali nieżelaznych i wyrobów z nich wytwarzanych.</p> <p>Wspieranie niskoemisyjnej transformacji energetyki przemysłowej opartej o źródła odnawialne, fotowoltaiczne i wiatrowe, przyłączane do sieci wewnątrzzakładowych (Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755), Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 264), Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 722).</p> <p>Zmianę określonego w Ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji Warunku „wprowadzenia do sieci i sprzedaży” energii elektrycznej i objęcie systemem wsparcia również energii elektrycznej, która nie została wprowadzona do sieci, a zużyta wewnątrz przedsiębiorstwa przy uwzględnieniu wyprowadzenia części wyprodukowanego ciepła do publicznej sieci ciepłowniczej.”</p> <p>Stworzenie ram prawnych umożliwiających gospodarowanie odpadami zgodnie z założeniami gospodarki o obiegu zamkniętym</p>	MKiŚ, MRPiT

	<p>Wzrost presji regulacyjnej poprzez zaostrowanie dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego w środowisku pracy dla różnych substancji z obszaru produkcji metali nieżelaznych</p>	<p>Pozostawienie NDS-ów na obecnych poziomach (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2016, poz. 1488, Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2018, poz. 1286) Zaplanowanie odpowiednio długich okresów przejściowych umożliwiających przemysłowi przygotowanie i wdrożenie procesów dostosowawczych do nowych norm wynikających z regulacji Unii Europejskiej.</p>	<p>MZ, MRPiT</p>
	<p>Utrudniony dostęp do wsparcia B+R ze źródeł krajowych i unijnych</p>	<p>Uproszczenie i ujednoczenie warunków pozyskiwania i realizacji projektów B+R. Ustanowienie przez NCBR nowych programów badawczych w tym: GOZ w przemyśle, nowe technologie energooszczędne i ekologiczne przerobu surowców mineralnych i wtórnych, materiały metaliczne dla zastosowania w nowoczesnych gałęziach gospodarczych</p>	<p>MRPiT, NCBiR</p>
	<p>Nadmierne obciążenia związane z negatywnym oddziaływaniem przedsiębiorstwa na środowisko</p>	<p>Powiązanie kar z możliwym skutkiem środowiskowym. Ustalenie racjonalnych kryteriów i usunięcie sztywnych widełek które pozwalają na dużą uznaniowość przy ustalaniu wymiaru kary</p>	<p>MKiŚ</p>
	<p>Krótką ważność decyzji np. decyzja środowiskowa, pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do kanalizacji</p>	<p>Wydłużenie czasu ważności decyzji</p>	<p>MKiŚ, GDOŚ</p>
	<p>Nadmierna biurokracja w obszarze uzyskania zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów oraz pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniające zbieranie lub przetwarzanie odpadów lub pozwolenia zintegrowanego uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów</p>	<p>Stworzenie jednego, centralnego systemu informatycznego, w którym wnioskodawca składałby wszystkie wymagane prawem dokumenty w formie elektronicznej. System informatyczny dokonywałby wstępnej oceny poprawności złożonych dokumentów i w momencie złożenia wniosku informowałby o terminach załatwienia poszczególnych etapów inspekcji i potencjalnym terminie uzyskania pozwolenia. Jeden system informatyczny w połączeniu z całkowicie cyfrowym obiegiem dokumentów zmniejszyłoby różnice w interpretacji przepisów prawa przez różne organy wydające zezwolenia środowiskowe.</p>	<p>KPRM, MKiŚ</p>

		W perspektywie kilku najbliższych lat powołanie Agencji Środowiska, która przejęłaby funkcje GIOŚ, WIOŚ, marszałków województw, starostw oraz pozostałych spraw związanych z ochroną środowiska	
	Traktowanie punktów do zbierania złomu jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko	Postulowanym rozwiązaniem jest wykreślenie punktów do zbierania złomu z listy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ze względu na to, że złom metali w przyszłości będzie najlepszym surowcem do wytwarzania produktów z niskim śladem węglowym.	MKiŚ
	Rozwój energetyki przemysłowej opartej o odnawialne źródła energii	Moc instalowanych źródeł fotowoltaicznych i wiatrowych winna umożliwiać zachowanie zdolności odbiorcy do bieżącego bilansowania handlowego zapotrzebowania na energię elektryczną z jej niestabilną produkcją. Z tego względu zdolności produkcyjne ferm fotowoltaicznych i wiatrowych przyłączonych bezpośrednio do sieci elektroenergetycznych zakładów przemysłowych, nie powinny przekraczać 20% szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną	MKiŚ, MRPiT
	Spowolnienie projektów inwestycyjnych dotyczących budowy odnawialnych źródeł energii. Rozciągnięcie w czasie procedur związanych z budową odnawialnych źródeł energii. Dotyczy to zarówno całościowego, szacunkowego czasu trwania postępowań, jak i znacznej rozpiętości ram czasowych kompletowania stosownych zezwoleń administracyjnych. W przypadku projektu instalacji fotowoltaicznej realizacja wymogów administracyjno-prawnych przed rozpoczęciem budowy może nie kończyć się szybciej niż w czasie około 24 miesięcy, a może zajmować nawet <u>46 miesięcy</u> (w przypadku niezgodności ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, w przypadku braku MPZP jest to okres <u>10-19 miesięcy</u> ).	Stworzeniem dedykowanych, uproszczonych ram proceduralnych w odniesieniu do inwestycji w OZE, szczególnie w odniesieniu do procedur planistycznych. Niezbędna jest rezygnacja z warunkowości procedowania dalszych komponentów procesu administracyjnego dla instalacji OZE ze względu na uprzednie uzyskanie zgód planistycznych i zastąpienie go modelem polegającym na równoległej realizacji poszczególnych etapów procesu. Zwiększenie kompetencji rad gmin w odniesieniu do wymogów planistycznych realizowanych na ich terenach inwestycji w OZE, np. wyłączenie obowiązku uwzględniania tego typu instalacji na określonych kategoriach terenów (np. przemysłowych, górniczych, zajętych na potrzeby gospodarki odpadami). Skrócenie terminów uzyskiwania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (np. w drodze rozdzielenia procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej i procedury rozstrzygnięć planistycznych, które byłyby procedowane równolegle). Ujęcie koniecznych uproszczeń proceduralnych w przedmiocie	MKiŚ

		<p>udzielania zezwoleń niezbędnych dla projektów OZE w formule specustawy.</p> <p>Zmiany w:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717)</li> <li>– Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227)</li> <li>– Ustawa z dnia z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. 1997 nr 54 poz. 348)</li> <li>– Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839)</li> </ul>	
	<p>Brak wspierania niskoemisyjnej transformacji energetyki przemysłowej ( wsparcie kogeneracji dla autoproducentów energii i ciepła, chłodu)</p>	<p>Zintegrowanie produkcji źródeł przemysłowych z zapotrzebowaniem na chłód, ciepło i energię elektryczną, głównie dla potrzeb technologicznych zakładów produkcyjnych oraz lokalnych społeczności</p> <p>Zmiana określonego w Ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji warunku „wprowadzenia do sieci i sprzedaży” energii elektrycznej i objęcie systemem wsparcia również energii elektrycznej, która nie została wprowadzona do sieci, a zużyta wewnątrz przedsiębiorstwa przy uwzględnieniu wyprowadzenia części wyprodukowanego ciepła do publicznej sieci ciepłowniczej.</p>	<p>MKiŚ</p>
	<p>Rozciągnięcie w czasie procedur związanych z budową odnawialnych źródeł energii. Dotyczy to zarówno całościowego, szacunkowego czasu trwania postępowań, jak i znacznej rozpiętości ram czasowych kompletowania stosownych zezwoleń administracyjnych. W przypadku projektu instalacji fotowoltaicznej realizacja wymogów administracyjno-prawnych przed rozpoczęciem budowy może nie kończyć się szybciej niż w czasie około 24 miesięcy, a może zajmować nawet <u>46 miesięcy</u> (w przypadku</p>	<p>Podjęcie prac legislacyjnych nad stworzeniem dedykowanych, uproszczonych ram proceduralnych w odniesieniu do inwestycji w OZE, szczególnie w odniesieniu do procedur planistycznych. Niezbędna jest rezygnacja z warunkowości procedowania dalszych komponentów procesu administracyjnego dla instalacji OZE ze względu na uprzednie uzyskanie zgód planistycznych i zastąpienie go modelem polegającym na równoległej realizacji poszczególnych etapów procesu.</p> <p>Zwiększenie kompetencji rad gmin w odniesieniu do wymogów planistycznych realizowanych na ich terenach inwestycji w OZE,</p>	<p>MKiŚ</p>

	<p>niezgodności ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, w przypadku braku MPZP jest to okres <u>10-19 miesięcy</u>).</p>	<p>np. wyłączenie obowiązku uwzględniania tego typu instalacji na określonych kategoriach terenów (np. przemysłowych, górniczych, zajętych na potrzeby gospodarki odpadami). Skrócenie terminów uzyskiwania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (np. w drodze rozdzielania procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej i procedury rozstrzygnięć planistycznych, które byłyby procedowane równolegle). Ujęcie koniecznych uproszczeń proceduralnych w przedmiocie udzielania zezwoleń niezbędnych dla projektów OZE w formule specustawy.</p>	
	<p>Brak możliwości zawarcia umów PPA na sprzedaż energii elektrycznej przez właściciela jednostki wytwórczej z jej bezpośrednim dostarczeniem do odbiorcy końcowego (np. zakładu przemysłowego) - bez udziału Operatora. Dodatkowym utrudnieniem jest konieczność otrzymania pozwolenia Prezesa URE na powstanie linii bezpośredniej. W efekcie powstają jedynie układy łączące zakłady przemysłowe z ich własnymi źródłami wytwórczymi, ale nie ze źródłami wytwórczymi należącymi do innych podmiotów - nawet tych będących w bezpośrednim sąsiedztwie. Taki kształt instytucji linii bezpośredniej skutkuje niewykorzystaniem potencjału wynikającego z dynamicznego rozwoju OZE (utrudnione zawieranie umów PPA, ograniczanie inwestycji na terenach zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie infrastruktury produkcyjnej). W świetle obowiązującego obecnie prawa przedsiębiorca nie będzie w stanie zakupić bezpośrednio dostarczanej energii elektrycznej (w tym z OZE) na warunkach pozwalających na pominięcie kosztów systemowych, w tym opłat OZE, kogeneracyjnej i mocowej oraz akcyzy.</p>	<p>Stworzenie otoczenia prawnego sprzyjającego rozwojowi umów Corporate PPA poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– dostosowanie definicji linii bezpośredniej do definicji linii bezpośredniej zawartej w dyrektywie rynkowej;</li> <li>– dodanie definicji umowy zakupu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii w celu implementowania dyrektywy RED II;</li> <li>– zniesienie obowiązku uzyskania zgody Prezesa URE na budowę linii bezpośredniej, którą dostarczana będzie wyłącznie energia elektryczna z instalacji odnawialnego źródła energii;</li> <li>– wyłączenie energii elektrycznej dostarczanej linią bezpośrednią lub objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii oraz zwolnienie opłaty OZE;</li> <li>– wyłączenie energii elektrycznej dostarczanej linią bezpośrednią lub objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;</li> <li>– zwolnienie energii elektrycznej objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z opłaty kogeneracyjnej;</li> <li>– zwolnienie energii elektrycznej objętej umowami zakupu energii elektrycznej z OZE z opłaty mocowej;</li> <li>– zwolnienie energii elektrycznej objętej umowami zakupu</li> </ul>	<p>MKiŚ, URE, MAP</p>

		energii elektrycznej z OZE z podatku akcyzowego	
	Ograniczenia funkcjonalne systemu BDO stworzonego przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy i b. Ministerstwo Klimatu	Modernizacja systemu informatycznego ułatwiającego przedsiębiorcom gospodarkę odpadami .	MKiŚ
	Ograniczone instrumenty Gospodarki Obiegu Zamkniętego w zakresie recyklingu i zagospodarowanie złomów MN, zużytych baterii (nieołowowych), żużli metalicznych, które są obecnie składowane, mimo, że zawartości różnych metali.	Ustanowienie przez NCBiR nowych programów badawczych w tym: <ul style="list-style-type: none"> <li>– GOZ w przemyśle</li> <li>– Nowe technologie energooszczędne i ekologiczne przerobu surowców mineralnych i wtórnych</li> <li>– Materiały metaliczne dla zastosowania w nowoczesnych gałęziach gospodarczych</li> </ul>	MRPiT, MKiŚ NCBiR
	Spadek nakładów inwestycyjnych sektora prywatnego na cyfryzację.	Przygotowanie programu transformacji cyfrowej opartego na montażu finansowym i połączeniu dotacji oraz preferencyjnych pożyczek z BGK, tak aby zapewnić przedsiębiorcom odpowiednią płynność finansową (np. zakup oprogramowania, integracja rozwiązań IT, wdrożenie i nadzór, doszkolenia lub przekwalifikowania pracowników lub menadżerów, re-skilling, up-skilling).	MRPiT
	Wysokie koszty początkowe (rozbudowa złożonej infrastruktury informatycznej) oraz duże koszty eksploatacji i utrzymania systemów informatycznych.	Rozwój i implementacja nowych technologii (m.in. analityka BIG DATA, IoT, robotyzacja), które umożliwiają optymalne sterowanie procesami lub ich częściową czy pełną automatyzację. Niestety w praktyce bardzo często wdrożenia dotyczą jedynie wybranych obiektów lub podprocesów. Dzieje się tak z uwagi na niską świadomość kontekstu procesów w niektórych obszarach, co jest przyczyną braku dostępu do danych o różnych	MRPiT
	Brak odpowiedniej przestrzeni do dyskusji oraz szybkiego wypracowywania rozwiązań sektorowych.	Powołanie Wojewódzkich Rad ds. Przemysłu 4.0 lub Przemysłu Przyszłości, w skład których weszliby przedsiębiorcy, naukowcy i samorządowcy, znający specyfikę lokalnego rynku oraz sytuację firm MŚP. Ważnym uczestnikiem rad mogą być branżowe lub regionalne organizacje pracodawców, które są łącznikiem między regulatorami a przedsiębiorstwami.	MRPiT, FPPP

	<p>Niektóre obszary prawodawstwa krajowego są niezależne lub ambitniejsze od prawa wspólnotowego zwłaszcza w obszarze działalności wydobywczej. Np.: polityka koncesyjna i surowcowa, polityka podatkowa dot. surowców (tu należy dodać kluczową potrzebę zmiany podatku miedziowego - Ustawa o podatku od wydobycia niektórych kopalin), gospodarka odpadami (regulacje polskie są ambitniejsze niż UE) oraz gospodarka wodna (regulacje UE tylko ramowe, regulacje polskie coraz ambitniejsze).</p>	<p>Zawarcie kontraktu branżowego, obejmującego specyfikę branży (ilości wytwarzanych odpadów, zużycie wody, emisje) w tempie procesów dostosowawczych i przemian transformacyjnych (m.in. GOZ,)</p>	<p>MRPiT, MKiŚ, MF</p>
	<p>Konieczność dwukrotnej zmiany aktów prawa miejscowego, tj. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Pierwsze postępowanie dotyczy ujawnienia złóż w „suikzp” i „mpzp” natomiast w drugim postępowaniu ujawnia się w dokumentach urbanistycznych obszar i teren górniczy (wyznaczone w koncesji). W Ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – ustanowiono katalog przypadków przedsięwzięć zwolnionych z konieczności uzyskania decyzji środowiskowej, który nie uwzględnia sytuacji zmiany decyzji koncesyjnej wyłącznie w zakresie wydłużenia czasu jej trwania, co powoduje konieczność przeprowadzenia kosztownej i długotrwałej a przy tym niekiedy nieprzewidywalnej co do rozstrzygnięcia oceny oddziaływania na środowisko.</p>	<p>Umożliwienie zmiany miejscowego zagospodarowania przestrzennego w jednym postępowaniu. Wprowadzenie zmian w Ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko</p>	<p>MKiŚ</p>
<p><b>PRZEMYSŁ PRODUKCJI MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH</b></p>	<p>Ograniczenie potencjału produkcyjnego związane narastającą presją płacową oraz niedoborem kadrowym (pracowników fizycznych, ale także pracowników wykwalifikowanych, o których muszą konkurować nie tylko na krajowym rynku, ale także z innymi krajami regionu- głównie niemieckim). Niedobór odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów.</p>	<p>Przemodelowanie polityki imigracyjnej państwa, która w lepszym stopniu byłaby dopasowana do aktualnych potrzeb firm w zakresie popytu na pracowników, Integracja działań na poziomie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, odpowiadające potrzebom sektora produkcji materiałów budowlanych. Programy dedykowane rozwijaniu nowych kompetencji przydatnych w rozwoju Przemysłu 4.0 (automatyk, elektryk,</p>	<p>MRPiT, MEiN</p>



		mechatronik, programista, operator urządzeń) dla przemysłu ceramicznego itp. - kształconych na poziomie szkół branżowych	
	Obciążenie przedsiębiorców dodatkowymi opłatami za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych (zwiększenie 3-4 krotnie tych opłat w stosunku do poprzednich przepisów prawa związanych z korzystaniem ze środowiska), brak możliwości korzystania z dofinansowania dla dużych przedsiębiorstw np. związanych z budowaniem zbiorników retencyjnych lub systemami wykorzystania takich wód.	Zmiany w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne	MKiŚ, MI
	Kosztowne wymagania związane z ekoprojektowaniem produktów, tak aby w ramach procesów produkcyjnych zmniejszać zużycie zasobów, projektować z myślą o możliwości naprawy, rozbudowy o nowe funkcje, czy łatwiej odzyskiwać materiały po zakończeniu użytkowania produktu.	Objęcie dofinansowaniem nie tylko MSP, ale także dużych przedsiębiorstw	MRPiT
	Brak możliwości kwalifikowania odpadów z produkcji wyrobów ceramicznych (wybrakowanych wyrobów ceramicznych) jako produktu ubocznego, który mógłby zostać przetwarzany i znaleźć zastosowanie w produkcji innych wyrobów np. budowlanych	Zmiana legislacyjna w ustawie o odpadach	MKiŚ
	Brak jednolitych systemów certyfikacji i normalizacja w skali UE. Konieczność dodatkowej certyfikacji wyrobów na rynku Unii Europejskiej (specjalne wewnętrzne wymagania np. na rynku francuskim mimo wspólnych zasad określonych w CPR/30) oraz brak rzetelności weryfikacji produktów importowanych w stosunku do weryfikacji i kontroli produktów krajowych.	Ujednoczenie na forum Unii Europejskiej przepisów dotyczących certyfikacji Wspieranie działań samorządów pracodawców/ przedsiębiorców, które powinny przyjąć na siebie odpowiedzialność za rzetelność świadczonych usług przez ich członków, w tym kontrolę jakości usług i wyrobów oraz kontrolę rzetelności wywiązywania się z obowiązków certyfikacji i informacji o jakości wyrobów, w tym skład i jakość surowca (np. styropian)	MRPiT

	Brak skutecznego egzekwowania przez organy UE zasady równego wzajemnego dostępu do rynków z krajami spoza UE, z Europy Wschodniej szczególnie Rosji i Białorusi.	Aktywny udział przedstawicieli Polski w negocjacjach umów handlowych UE z partnerami z krajów trzecich, w których uwzględnione będą najważniejsze polskie interesy kwestie wrażliwe	MRPiT
	Mała aktywność organu normalizacyjnego PKN (brak publikacji odniesień do norm zharmonizowanych z rozporządzeniem (UE) nr 305/2011 w Dz.U. U.E).	Większa elastyczność krajowych jednostek certyfikujących i oceniających właściwości użytkowe wyrobów budowlanych w celu skrócenia czasu odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku	MRPiT
	Niespójna implementacja dyrektyw unijnych do prawa krajowego (np. czas pracy kierowców betonomieszarek) i jego stosowania przez urzędy.		
	Bariery o charakterze administracyjnym i podatkowym. Niejasność przepisów prawa i różna interpretacja tych przepisów przez jednostki kontrolujące rynek wyrobów budowlanych związana ze skomplikowanym prawem budowlanym (problemy z uzyskaniem decyzji budowlanych).	Nowelizacja Prawa budowlanego	MRPiT
	Brak informacji o badaniach prowadzonych na wyższych uczelniach, związanych ściśle z wdrażaniem rozwiązań Przemysłu 4.0. Zbyt niskim poziom współpracy przemysłu z uczelniami wyższymi, pomimo działających Centrum Transferu Technologii przy uczelniach wyższych, które pozwoliłyby na transfer tego typu technologii do sektora przemysłowego. Przedsiębiorstwa specjalizujące się w produkcji płytek ceramicznych są skazane na poszukiwanie własnych, indywidualnych rozwiązań przy współudziale partnerów zagranicznych, jako dostawców maszyn i urządzeń.	Wsparcie przedsiębiorstw poprzez programy umożliwiające szybki transfer technologii oraz realizację koncepcji czwartej rewolucji przemysłowej	MRPiT, MEIN
	Niski poziom dostępu do stabilnego i szerokopasmowego Internetu, który jest niezbędny przy planowanym zastosowaniu chmury obliczeniowej. Brak możliwości bieżącego monitorowania (online) pracy maszyn i urządzeń. Zbyt wolna implementacja technologii 5G w przemyśle, związana z przyznawaniem częstotliwości. Technologia 5G pozwoliłaby na szybszą transformację w kierunku Przemysłu 4.0.	Przygotowanie odpowiednich rozwiązań systemowych.	KPRM

	<p>Brak regulacji związanych z procesem częściowych dostaw w procesie budowlanym</p>	<p>Dodanie przepisu przewidującego, że w odniesieniu do przyjmowanych częściowo dostaw, dostawę uznaje się również za wykonaną, w przypadku wykonania części dostawy, dla której to części określono zapłatę (podobnego do obecnego art. 19a ust. 2 ustawy o VAT, który odnosi jednak tylko do świadczenia usług). Chodzi tu o złożone, wieloetapowe dostawy, rozliczane np. poprzez kamienie milowe. Często chodzi o urządzenia dostarczane w trakcie inwestycji budowlanych (np. zbiorniki). Samo wykonanie danego etapu nie powoduje powstania obowiązku podatkowego (jak ma to miejsce przy podobnych usługach) – dostawa danego urządzenia jest uznawana za wykonaną tylko w jednym momencie. Obowiązek podatkowy w VAT może powstawać na zasadzie zaliczki, co jednak niejednokrotnie stwarza odrębne komplikację.</p>	<p>MF</p>
	<p>Brak instrumentów dofinansowania dla dużych przedsiębiorstw projektów inwestycyjnych obniżających emisje gazów w przemyśle oraz wprowadzających niskoemisyjne produkty.</p>	<p>Wsparcie dla przemysłu we wdrażaniu technologii niskoemisyjnych. Główne kierunki zmniejszenia emisji CO2 to technologie wychwytywania i/lub składowania czyli CCU i CCS, produkcja energii i ciepła w oparciu o własne źródła- branża cementowa posiada bardzo duży potencjał dla projektów z tego sektora. Zapewnienie środków na transformację sektora cementowego oraz na rozwój badań i nowych technologii zarówno w kierunku nowych materiałów jak i zagospodarowania CO2 z przemysłu cementowego</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>
	<p>Różna interpretacja tych samych przepisów prawa przez lokalne organy (np. urzędy górnicze lub Lasy Państwowe). Długotrwałe procesy zmiany lokalnych przepisów w zakresie zagospodarowania przestrzennego tj. studiów i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.</p>	<p>Usprawnienie procesu legislacyjnego prawa miejscowego</p>	<p>MKiŚ, GDOŚ</p>
	<p>Brak wsparcia dla innowacyjnych technologii – przy realizacji kontraktów publicznych w dalszym ciągu liczą się koszty początkowe a nie LCA - koszty cyklu życia</p>	<p>Zmiany w Prawie zamówień publicznych</p>	<p>MRPiT</p>

	Brak konsultacji specyfikacji/wytycznych ze środowiskiem wykonawców i producentów ze strony inwestora publicznego (GDDKiA, PKP PLK)	Stosowanie w szerszym zakresie możliwości, jakie daje ustawa Prawo Zamówień Publicznych, prowadzenia konsultacji rynkowych. Wprowadzenie dobrych praktyk do procesu inwestycyjnego	MI
	Potencjalne ryzyko zastąpienia systemu bezpłatnych uprawnień w ramach EU ETS przez system CBAM (Carbon Border Adjustments Mechanism). Sektory przewidziane do okresu pilotażowego (stal, cement, nawozy) nie mogą zostać pozbawione bezpłatnych uprawnień.	Przygotowanie propozycji rozwiązań/regulacji, w ramach której EU ETS oraz CBAM powinny się wzajemnie się uzupełniać.	MKiŚ, MRPiT,
	Brak sektora związanego z produkcją wyrobów ceramicznych w zał. 1 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych	Nowelizacja ustawy o z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych	MRPiT
<b>PRZEMYSŁ DRZEWNY</b>	Brak jednoznacznego prawa krajowego w zakresie uznawania pozostałości z produkcji płyt drewnopochodnych, jako produktu ubocznego lub biomasy. Proces technologiczny w fabrykach płyt został ukształtowany w ten sposób, że pozostałości płyt drewnopochodnych są wykorzystywane jako paliwo do produkcji ciepła, które z kolei służy do osuszania rozdrobnionego drewna jako surowca do produkcji płyt. Pozostałościami z produkcji płyt drewnopochodnych są spalane bez szkody dla środowiska w specjalistycznych, przeznaczonych do tego celu instalacjach, jakimi dysponuje przemysł płyt drewnopochodnych. Uznanie pozostałości z produkcji płyt drewnopochodnych w tym pyłu jako biomasy, to ważna kwestia, od której zależy przyszłość wszystkich zakładów wytwarzających płyty drewnopochodne oraz większości firm produkujących meble. Paliwo to (pył drzewny) jest pozbawione kluczowych substancji chemicznych, tzn. substancji aktywnych oraz metali ciężkich, zatem powinno być traktowane jako produkt uboczny, a nie jako odpad. Zgodnie z konkluzjami	W Polsce nie istnieje system klasyfikacji odpadów drzewnych (przemysłowych i użytkowych) różnicujący oceniane odpady drzewne z punktu widzenia posiadanych przez nie właściwości. W krajach europejskich (np. Niemcy, Austria) klasyfikacja tych odpadów uregulowana jest przepisami prawnymi – w Niemczech jest to Rozporządzenie w sprawie drewna użytkowego – Altholzverordnung.. Polskie przepisy prawne powinny wzorować się na ww. rozporządzeniu, określającym szczegółowe kryteria dotyczące uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny. Instytut Technologii Drewna w Poznaniu zgłosił gotowość dokonania analizy obejmującej koncepcję klasyfikacji odpadów drzewnych.	MKiŚ

	<p>unijnymi BAT pył drzewny jest dopuszczony do spalania we własnych instalacjach pod warunkiem, że są one wyposażone w systemy ochrony emisji, przy bezwzględnym zachowaniu przepisów środowiskowych. Polskie przepisy są bardziej restrykcyjne niż unijne. Istnieje spór o definicje pozostałości poprodukcyjnych. Odmienne, niż w innych krajach UE interpretacja pojęć produktu ubocznego, biomasy powoduje, że stanowisko organów administracyjnych tj. GIOŚ zabrania spalania własnego surowca w zakładach produkujących płyty drewnopochodne.</p>		
	<p>Odpady czyste po produkcji drzewnej nie mogą być tak samo traktowane jak np. folie, akumulatory, gruz. Trocina, zrębka, zrżyny najczęściej przeznaczane są do dalszej produkcji lub wykorzystywane są do ogrzewania zakładów, suszarni, parzalni.</p>	<p>Opracować rozporządzenie określające szczegółowe kryteria dotyczące uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny.</p>	<p>MKiŚ</p>
	<p>Niedobór surowca na rynku drewna - zbyt mała pula drewna przeznaczona na sprzedaż, która w znacznym stopniu nie zaspokaja potrzeb surowcowych przedsiębiorców przetwarzających drewno oraz stale rosnące ceny na ten surowiec. Sprzedaż drewna w Polsce prowadzona jest przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (PGL LP, który jest monopolistą w tym zakresie). Szczegółowe zasady sprzedaży określone są corocznie w wydawanym przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (DGLP) zarządzeniu. System sprzedaży drewna w Polsce jest krytykowany przez klientów kupujących drewno z powodu zbyt małej puli drewna przeznaczonej na sprzedaż, która w znacznym stopniu nie zaspokaja ich potrzeb surowcowych oraz zbyt wysokich cen, bowiem koszty materiałów do produkcji wyrobów w przemyśle drzewnym odgrywają najważniejszą rolę w kształtowaniu ceny końcowej produktu. Z tego też względu rosnące ceny surowca drzewnego poważnie obniżają pozycję konkurencyjną polskich sektorów</p>	<p>Wprowadzenie bardziej elastycznych form współpracy pomiędzy PGL LP a przedsiębiorstwami przetwarzającymi surowiec drzewny. System sprzedaży drewna powinien być wypracowywany na forum Zespołu Roboczego, w skład którego wejdą zainteresowane resorty, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, przedstawiciele przemysłu drzewnego, a także eksperci w obszarze tego przemysłu. Kluczową kwestią jest znaczne obniżenie cen wyjściowych (o 10 – 20 %) – obecne ceny nie odzwierciedlają rzeczywistej wartości drewna, poprzednie systemy co roku wymuszały wzrost cen. Ceny drewna w Niemczech, Czechach i Skandynawii są znacznie niższe o 15-20 % niż w Polsce. Ceny na drewno powinny weryfikować rynek. Każde niesprzedane drewno powinno być automatycznie kierowane na portal „e-drewno”, a cena wyjściowa powinna być obniżona o 25%. Ceny wyjściowe powinny być konkurencyjne – a o wysokości cen końcowych powinien zdecydować rynek, który pokaże, ile w rzeczywistości warte jest drewno sprzedawane w Polsce. Takie działanie pozwoliłoby przedsiębiorcom na bardziej racjonalne planowanie</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>

	opartych na drewnie.	zakupów surowca i produkcji.	
	Brak dostępu do strefy ekonomicznej małych zakładów – obowiązuje limit na inwestycje min. 2 mln zł.	Stworzenie strefy przemysłowej dla każdej firmy bez limitu.	MRPiT
	Brak szkół zawodowych – brak wykwalifikowanych pracowników	Rozbudowanie szkolnictwa zawodowego	MEiN, MRPiT
	Niekorzystne dla branży papierniczej oraz branży recyklingu regulacje dotyczące recyklingu papieru. Obecnie w skupie trzeba płacić za przyjęcie papieru, tak więc nie opłaca się go recyklingować.	Wprowadzić mniej kosztowne przepisy dot. recyklingu.	MKiŚ
	Brak jest dofinansowań na rozwój firmy.	Stworzenie instrumentów wsparcia na rozwój firmy uzyskiwanych na prostych warunkach i niezależnych od innowacyjności. Pozwoliłoby to na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw.	MRPiT
	Branża drzewna zainteresowana jest rozwojem budownictwa drewnianego, lecz odczuwa brak kadr inżynierskich w tym obszarze.	Rozwinąć wyższe szkolnictwo zawodowe	MEN, MRPiT

	<p>Zbyt skomplikowane i kosztowne przepisy dotyczące gospodarki odpadami.</p>	<p>Udoskonalenie regulacji krajowych dla poprawy operacyjnego funkcjonowania systemu Bazy Danych o Odpadach, a także zredukowanie obciążeń administracyjnych (skomplikowana sprawozdawczość, sankcje finansowe). Stworzenie systemu ROP, uwzględniającego transparentne wsparcie kompleksowej gospodarki odpadami, w tym wycena procesów recyklingu oparta na realnych kosztach ponoszonych przez uczestników łańcucha dostaw.</p> <p>Wprowadzenie zachęt inwestycyjnych dla instalacji produkujących papier i tekturę z makulatury, celem uzyskania odpowiednich wskaźników recyklingu i wypełnienia postanowień Komisji Europejskiej. Potrzeba utrzymania systemu wsparcia dla wytwarzania energii el. ze źródeł OZE przez operatorów instalacji przemysłowych.</p>	<p>MKiŚ</p>
	<p>Problem horyzontalny</p>	<p>Stworzenie transparentnego systemu zachęt dla inwestycji w technologie pro-środowiskowe i rozwiązania ekoinnowacyjne dla zapewnienia stabilnej strategii zielonego wzrostu. Wprowadzenie jasnej definicji technologii środowiskowych.</p> <p>Promocja systemu certyfikacji i produktów ekologicznych – instrumenty wspierające zwiększenie konkurencyjności podmiotów\produktów objętych Listą Zielonych Produktów.</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>
	<p>Problem horyzontalny związany z prawem</p>	<p>Przeprowadzenie oceny skutków oddziaływania wprowadzanych rozwiązań na kondycję każdej z branż, z uwzględnieniem efektu skumulowanego wpływu tychże rozwiązań, jak np. wzrost kosztów surowców, kosztów pracy, inwestycji, opodatkowania, kosztów korzystania ze środowiska itp.</p> <p>Stworzenie nowych rozwiązań giełdowych wspierających obrót energią wyprodukowaną w odnawialnych źródłach energii.</p> <p>Wprowadzenie instrumentów giełdowych wspierających rozwój transakcji na rynku PPA. Rozwój instrumentów giełdowych, może stymulować producentów OZE i odbiorców energii do zawierania transakcji typu PPA. Podmioty przemysłowe powinny</p>	<p>MRPiT, MKiŚ</p>

		zostać zachęczone do dobrowolnego udziału w świadczeniu usług w ramach funkcjonowania systemu DSR (demand side respond services).	
	Problem horyzontalny - wysoka formalizacja wszelkich procedur zarówno związanych z zamówieniami publicznymi oraz rozliczaniem podatkowym bieżącej działalności.	Uproszczenie procedur	UZP, MF
	Problem horyzontalny - sfera energetyczna - z jednej strony dążenie do ograniczania emisji CO2, a z drugiej strony rozwój energetyki odnawialnej napotyka potężne bariery proceduralne i opór państwowych		MKiŚ
	Wyłączenie firm dużych ze środków pomocowych związanych z promocją zagraniczną.	Umożliwić dużym podmiotom dostęp do środków na promocję eksportu.	MRPiT
	Problem wysokiego poziomu VAT	Zmiany stawki podatku VAT z 23% na 8%; na pellet do spalania w piecach. Efektem zmiany stawki podatku VAT będzie mniejsza emisja dwutlenku CO2. Czyli czyste powietrze. W Niemczech stawka podatku z 8% zmniejszyła się do 5% co spowodowało wzrost o 80 tys. zakupów pieców do opalania pelletem.	MF, MKiŚ
<b>PRZEMYSŁ LOTNICZY</b>	Transformacja niskoemisyjna oparta na wodorze, wymaga bezpiecznej dla środowiska logistyki dostaw znacznych ilości paliwa wodorowego	Wypracowania zasad bezpiecznego transportu i magazynowania wodoru. Wprowadzanie nowych technologii paliwowych lub paliw alternatywnych, redukujących emisję CO2 oraz innych gazów cieplarnianych wpłynie na poprawę środowiska oraz zmianę klimatu globalnie Wymagany jest szybkie opracowanie przepisów certyfikacyjnych i normalizacyjnych w zakresie produkcji, transportu, przesyłania i składowania paliwa wodorowego, zarówno w postaci sprężonego gazu jak i w postaci ciekłej (kriogenicznej).	MKiŚ
	Niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na konkursy związane z pracami B+R dla dużych przedsiębiorstw oraz na prace wdrożeniowe inwestycyjne dla rezultatów tych projektów	Ustanowienie przez NCBR nowych programów badawczych z zwiększoną alokacją środków finansowych. Powrót do programów sektorowych w NCBR, powrót do programów dofinansowania inwestycji dla dużych przedsiębiorstw	MRPiT, NCBiR



	Pogłębiający się deficyt kadry inżyniersko-technicznej	Kontynuacja programów promujących dualne systemy kształcenia inżynierskiego, jako te które dają lepsze przygotowanie do wykonywanego zawodu oraz dostęp do aktualnych rozwiązań technicznych w przemyśle. Opracowanie cyfrowego procesu rekrutacji i szkoleń .	MEN
	Wsparcie B+R	Uruchomienie publicznych projektów B+R związanych z obronnością kraju z preferowanym udziałem polskich podmiotów i promujących ich współpracę oraz wdrożenie wyników w kraju. Prace badawczo-rozwojowe, innowacje i nowe technologie np. w zakresie przyszłych niskoemisyjnych samolotów mających znaczenie dla dekarbonizacji i walki ze zmianami klimatycznymi, w tym w szczególności w zakresie napędów hybrydowych i elektrycznych zmniejszających zużycie paliwa lotniczego, przejścia na paliwa neutralne pod względem emisji dwutlenku węgla – np. wodór i SAF – sustainable aviation fuel development, czystych technologii lotniczych, cyberbezpieczeństwa, cyfryzacji Nowe segmenty biznesowe (biura konstrukcyjne, technologie materiałowe, laboratoria) .	MFIPR, MRPiT, MON, NCBiR
	Wsparcie dla małych i średnich firm (MSP)	Doraźnie w postaci pomocy pomostowej, gwarancji pożyczkowych lub dokapitalizowania, jak i średnio oraz długofalowo poprzez włączanie MSP w projekty badawczo-rozwojowe i w zakresie modernizacji, zwłaszcza w kontekście lokalnych łańcuchów dostaw, których konkurencyjność należy stale podnosić, np. w zakresie robotyzacji i cyfryzacji, wykorzystania sztucznej inteligencji	MRPiT, PARP, NCBiR
<b>PRZEMYSŁ KOLEJOWY</b>	Przestarzała infrastruktura kolejowa oraz wiek taboru	Zwiększenie finansowania służącemu poprawie infrastruktury oraz tworzenie dedykowanych programów wspomagających stworzenie kompleksowej strategii rozwoju i funkcjonowania kolei w Polsce	MI
	Zanik kolejowego szkolnictwa technicznego	Działania mające na celu zwiększenie zainteresowania młodzieży zawodami kolejowymi oraz reaktywację kierunków szkolnictwa zawodowego Zacieśnianie współpracy pomiędzy uczelniami technicznymi a firmami branży kolejowej	MEN, MRPiT

	Silna konkurencja europejska	Wsparcie rodzimych producentów taboru w zagranicznych postępowaniach przetargowych	MRPiT
<b>PRZEMYSŁ PRZETWÓRSTWA SPOŻYWCZEGO</b>	Wysoka niestabilność prawnych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw. Nowe przepisy wprowadzane ze zbyt krótkim okresem przejściowym. Przepisy powodujące dodatkowe obciążenia finansowe zmieniające warunki finansowe funkcjonowania przedsiębiorstw powinny być wprowadzane dopiero minimum w następnym roku podatkowym po roku ich uchwalenia niezależnie od rodzaju obciążenia (podatek, opłata, składka). W przypadku przepisów wymagających dodatkowych inwestycji lub zmian w profilu produkcji okres przejściowy nie powinien być krótszy niż 3 lata. Zbyt krótki czas na konsultacje projektów ustaw. Brak lub słabej jakości oceny skutków regulacji. Oceny skutków regulacji powinny być bezwzględnie konsultowane z organizacjami przedsiębiorców. W przypadku wykazania ewidentnych błędów lub braków OSR powinny być ponownie wykonane.	Poprawa skuteczności konsultacji ze środowiskiem interesariuszy Poprawa dialogu trójstronnego (związki zawodowe, organizacje przedsiębiorców, administracja rządowa i samorządowa) celem m. in usunięcia barier rozwojowych	MRPiT, MRiRW, MF
	Brakuje przepisów pozwalających na natychmiastowe blokowanie zmian w prawie krajów UE mających cel protekcyjny i zaburzający traktatowe warunki wspólnego handlu. Ma to szczególne znaczenie dla polskiego przemysłu żywnościowego, dla którego rynek UE stanowi 80% całego eksportu produktów spożywczych i jest wart obecnie ponad 30 miliardów euro. Z analizy firmy Dentons wykonanej już w roku 2017 na zlecenie Polskiej Federacji Producentów Żywności w ramach programu Single Europe Varied Food, wynika, że dochodzenie swoich praw przez przedsiębiorców, którzy zostali poszkodowani przez stosowanie barier protekcyjnych na rynku UE trwa średnio ok. 5 lat. Bardzo wielu przedsiębiorców mimo poniesienia poważnych strat w wyniku występowania barier	Żeby zapobiec niszczącemu wspólny rynek rozwojowi protekcyjności należałoby dokonać systemowych zmian. Między innymi powinno to być: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Wprowadzenie wewnętrznego regulaminu w sprawie postępowania przed Komisją Europejską, w celu zwiększenia przejrzystości postępowania i uproszczenia jego przebiegu dla państw i innych podmiotów zainteresowanych jego przebiegiem.</li> <li>– Nakładanie niezbędnych środków tymczasowych. Wprowadzenie obligatoryjnego występowania przez Komisję do Trybunału Sprawiedliwości o zastosowanie środków tymczasowych wobec państwa członkowskiego stosującego nieuzasadnione bariery handlowe ma na celu ochronę przedsiębiorców, a także zniechęcanie państw do stosowania nieuczciwych rozwiązań.</li> </ul>	MRPiT, MRiRW, MF, MZ, MSZ

	<p>protekcjonistycznych nie decyduje się na dochodzenie swoich praw w obawie przed możliwymi retorsjami ze strony urzędów w danym kraju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Postępowanie eksperckie.</li> <li>– Ustanowienie grupy ekspertów specjalizujących się w barierach pozataryfowych na jednolitym rynku, który będą działać przy Komisji w sprawach dotyczących uchybienia przez państwo członkowskie zobowiązaniom traktatowym ma na celu odciążenie Komisji, a także zachęcenie państw członkowskich do polubownego rozwiązywania spraw dotyczących stosowania nieuzasadnionych barier.</li> <li>– Doregulowanie działania systemu RASFF.</li> <li>– Doprecyzowanie regulacji dotyczących Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach konieczne jest z uwagi na potrzebę weryfikacji zawartych w Systemie informacji. Obowiązek weryfikacji/wykonywania badań zgłaszanych próbek przez akredytowane laboratoria sprawi, że w Systemie będą tylko te informacje, które faktycznie powinny się tam znaleźć z uwagi na bezpieczeństwo zdrowia ludzkiego.</li> <li>– Odwrócony ciężar dowodowy.</li> <li>– W celu sprawniejszego postępowania przed Komisją państwo członkowskie, któremu zarzucono stosowanie nieuzasadnionych barier pozataryfowych będzie musiało udowodnić, że funkcjonujące na jego terytorium rozwiązania prawne są zgodne z prawem unijnym.</li> <li>– - Platforma dla udostępniania regulacji krajowych.</li> <li>– Stworzenie platformy internetowej zawierającej informacje odnośnie istniejących uzasadnionych barier handlowych oraz planowanych zmian w przepisach dotyczących kwestii wprowadzania danych grup towarów na terytorium państw członkowskich jest bardzo potrzebne i ma na celu usprawnienie wymiany handlowej wewnątrz Unii.</li> </ul>	
	<p>Związane z dofinansowaniem dla branż</p>	<p>Wskazane jest dla dalsze sukcesywne zwiększanie nakładów na badania i rozwój prowadzące do powstania innowacyjnych technologii produkcji żywności i produktów żywnościowych oraz rozwiązań odpowiadających nowym obowiązkom dotyczącym funkcjonowanie Gospodarki Obiegu Zamkniętego w tym gospodarki odpadami opakowaniowymi, ekomodulacją</p>	<p>MRPiT, MRiRW, NCBiR, MKiŚ</p>

	<p>opakowań, rozbudowie systemów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w tym systemu kaucyjnego na opakowania jednorazowego użytku po napojach.</p> <p>Wsparcie finansowe projektów w zakresie GOZ, gospodarki wodnej i redukcji emisji CO2 dedykowanych dla sektora produkcji żywności.</p> <p>Programy powinny profilować badania naukowe w zakresie produkcji żywności na rozwiązania gotowe do użycia. Wspierać rozwój współpracy pomiędzy uczelniami, a przedsiębiorcami nastawionej na wdrażanie praktycznych rozwiązań zwiększających konkurencyjność polskiego sektora produkcji żywności.</p> <p>Dofinansowanie do rozwoju kadr dla przemysłu żywnościowego, ze szczególnym uwzględnieniem żywności wysokiej jakości, żywności funkcjonalnej, obszaru GOZ, wydajności energetycznej, i innych związanych np. z koniecznością wdrożenia rozwiązań automatyzacji 4.0</p>	
Związane z kontaktami z urzędami (dotyczące celów i sposobu działania instytucji), np. kontrole, certyfikacja, normalizacja.	Ujednolicenie na poziomie ogólnopolskim interpretacji przepisów przez urzędy kontrolne.	MRPiT
Zaopatrzenie surowcowe – zmiana modelu handlu surowcami rolnymi	<p>Ze względu na dynamiczny rozwój sektora produkcji żywności w Polsce i zwiększającym się zapotrzebowaniem na duże strumienie jednolitego pod względem jakościowym surowca, za niezbędne należy uznać zreformowanie systemu handlu surowcami rolnymi.</p> <p>Wysokie rozdrobnienie produkcji rolnej w Polsce znacząco obniża siłę rynkową producentów rolnych powodując utratę części zysku ze sprzedaży surowców rolnych na rzecz pośredników. Taka struktura handlu naraża również przemysł spożywczy na wysokie koszty organizacji skupu i zaopatrzenia oraz opłat na rzecz firm pośredniczących.</p> <p>Takie rozwiązanie umożliwiłoby tworzenie poprzez giełdę jednolitych jakościowo dużych strumieni surowców rolnych pochodzących nie tylko z gospodarstw wielkotowarowych ale również z gospodarstw o małym areale upraw. Giełdy mogłyby handlować surowcem zarówno na rynku krajowym odpowiadając</p>	MRiRW

		na zapotrzebowanie krajowego przemysłu jak i na rynkach zagranicznych niedostępnych obecnie dla mniejszych producentów.	
	Wzrastające koszty energii, które przy obecnym kształcie polityki klimatycznej UE i opartej na węglu strukturze jej wytwarzania w Polsce mogą utrzymywać się przez wiele lat w trendzie wzrostowym.	Rozwijanie systemu dopłat lub ulg.	MKiŚ, MRPiT,
	Rola i znaczenie przemysłu żywnościowego – wsparcie instytucjonalne	Przemysł żywnościowy jako część polskiego przemysłu powinien mieć zapewnione merytoryczne i instytucjonalne wsparcie resortu zajmującego się produkcją przemysłową w Polsce czyli resortu ds. gospodarki. Za niezbędne należy uznać powołanie Rady ds. Przemysłu Żywnościowego przy Ministrze Rozwoju i ew. w dłuższej perspektywie czasu powstanie dedykowanego przemysłowi żywnościowemu wydziału lub departamentu. Wydział lub departament mógłby koordynować całość zagadnień dotyczących przemysłu żywnościowego w tym również politykę proeksportową	MRPiT
	Zwiększanie konkurencyjności sektora. Przetwórstwo spożywcze jest jedną z dziedzin przemysłu, charakteryzujących się dużym rozproszeniem i małym poziomem koncentracji.	Bardziej ukierunkowana na ten sektor polityka fiskalna i monetarna. Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego z zakresu przemysłu przetwórstwa spożywczego z ukierunkowaniem absolwentów na podjęcie pracy w przemyśle	MF, MEiN
	Wzrost kosztów funkcjonowania firm wynikający z wprowadzanych ogólnych regulacji państwowych. Nowe obciążenia, takie jak np. opłata mocowa, deszczowa, cukrowa oraz od 1 stycznia 2021r. unijny podatek od plastiku (który może finalnie obciążyć polskie przedsiębiorstwa kwotą w wysokości ok. 2,7 miliarda złotych), w połączeniu z szybką inflacją cen usług oraz kosztów pracy, przy jednoczesnym braku wzrostu wydajności i możliwej recesji, mogą dodatkowo wpłynąć na spowolnienie rozwoju sektora.	Rozwijanie systemu dopłat lub ulg	

	Trudności w zakresie pozyskiwania pracowników) w aspekcie pesymistycznych projekcji demograficznych dla Polski (spadek liczby osób w wieku produkcyjnym do 2030r. o7%)	Stosowanie elastycznych form zatrudnienia sprzyja możliwości dostosowania zarówno liczby pracowników, jak ich rodzaju do ilościowego, jakościowego i czasowego zapotrzebowania na pracę w zmiennych warunkach otoczenia. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przemyśle spożywczym z uwagi na występowanie zjawiska sezonowości zapotrzebowania na pracę. Kierunkowanie cudzoziemców do pracy w sektorze rolnym i przetwórstwa rolno-spożywczego.	MRPiT
	Ograniczone zasoby na kapitałochłonne inwestycje w sektorze przetwórstwa spożywczego	Zwiększenie dostępu do kapitału Banki powinny bardziej angażować się w finansowanie dużych i średnich firm działających w branży spożywczej, wspierając bieżącą płynność firm, a także współfinansując innowacyjne przedsięwzięcia i nowe technologie (maksymalna automatyzacja), wspierające proces dostosowań do wymagań zmieniającego się rynku. Niezwykle istotna w kształtowaniu się sytuacji w sektorze przetwórstwa spożywczego okazać się może polityka kredytowa, gdyż dzięki niej dochodzi do tworzenia silnych powiązań pomiędzy podmiotami gospodarczymi i bankami, które powinny polegać na budowaniu zaufania i lepszej alokacji kredytów w sektorze, czy też zmniejszaniu kosztów transakcyjnych związanych z ich udzielaniem	MRPiT, BGK, PFR,MF
<b>PRZEMYSŁ ELEKTRO-NICZNY oraz ICT</b>	Rosnący popyt i niedostateczna podaż kadr dla przemysłu elektronicznego i ICT Należy położyć większy nacisk na rozwój studiów inżynierskich, ponieważ liczba studentów nauk technicznych spada, a bez odpowiedniego dopływu wykształconej kadry inżynierskiej, polskie firmy przemysłowe nie będą w stanie konkurować na rynku europejskim, czy nawet globalnym	Wsparcie dla kierunków studiów STEM, aby zapewnić dopływ kadr inżynierskich do najbardziej innowacyjnej części gospodarki np. na wzór „kierunków zamawianych”, Należy przewidzieć program celowy dot. finansowania tworzenia studiów dualnych, zarówno na uczelniach publicznych, jak i niepublicznych. Ważnym elementem tego programu byłoby włączenie przedstawicieli firm przemysłowych z sektora MSP oraz dostawców rozwiązań technologicznych już na etapie tworzenia założeń merytorycznych programu kształcenia. Wsparcie dla średniego szkolnictwa zawodowego w kierunkach elektronicznych, informatycznych Wsparcie dla możliwości „przebranżawiania się” i uzyskiwania kwalifikacji niezbędnych do pracy w przemyśle elektronicznym i ICT dla osoby pozostające bez pracy, chcące zmienić zawód na	MEN, MRPiT

		bardziej atrakcyjny i dający lepsze perspektywy Racjonalizacja formalności i ułatwienie zatrudnienia dla cudzoziemców posiadających odpowiednie kwalifikacje tzw. „wiza technologiczna”	
	Z ostatniego badania i analizy Siemens „Digi Index 2020 - Poziom digitalizacji produkcji w Polsce” wynika, że aż dwie trzecie polskich firm w corocznych inwestycjach w ogóle nie uwzględnia środków na digitalizację procesów produkcji. „O tym, że polscy producenci są dopiero na początku ścieżki wiodącej do digitalizacji świadczy również wyłaniający się z badania obraz, że jak dotąd ponad połowa z nich nie opracowała planu inwestycji na rzecz wdrażania cyfrowej transformacji i jedynie jedna czwarta firm dysponuje dedykowanym zespołem ds. digitalizacji	Uruchomienie specjalnego krajowego programu finansującego projekty transformacji cyfrowej w polskich firmach przemysłowych. Kluczowym partnerem wsparcia w formie wdrażania nowych projektów technologicznych, m.in. w obszarze AI, data science, IoT. AR/VR, będą polskie firmy technologiczne oraz organizacje zrzeszające przedsiębiorców, które mogą dostarczać wysoką jakość specjalistycznych usług końcowym odbiorcom. Formuła takiego programu z jednej strony zapewni łatwy dostęp do firm IT z kapitałem polskim, wyspecjalizowanych w Przemysle 4.0, a z drugiej strony wzmocni proces kooperacji i zaufania, który wciąż jest na niskim poziomie.	MRPIT, MFiPR, FPPP, PFR, PARP
	Brak jest świadomości korzyści, jakie mogą uzyskać przedsiębiorcy w wyniku stosowania rozwiązań z obszaru Przemysłu 4.0. Wyższa jakość produkcji, płynny łańcuch dostaw surowców i spedycji gotowych wyrobów, uporządkowanie stanów magazynowych, gospodarki odpadami czy przewidywanie i unikanie awarii dzięki systemom monitorowania — to tylko niektóre z korzyści przeprowadzenia transformacji cyfrowej.	Zintensyfikowanie działania Hubów Innowacji Cyfrowych w zakresie upowszechniania wiedzy o Przemysle 4.0 Powołanie gęstszej sieci ośrodków wyspecjalizowanych w zakresie Przemysłu 4.0, uzupełniającej w stosunku do sieci Hubów Innowacji Cyfrowych finansowanej ze środków unijnych Specjalistyczne kursy w formie e-learningu, warsztaty z użyciem symulacji immersive learning oraz meet-upy technologiczne mogłyby znacząco poprawić sytuację w dziedzinie edukacji.	MRPIT, FPPP
	Zwiększenie partycypacji polskich podmiotów w unijnej agendzie badawczej	Zwiększenie wsparcia dla uczestnictwa polskich przedsiębiorstw w programach typu IPCEI Silniejsze uzależnienie krajowego finansowania dla uczestnictwa krajowych ośrodków naukowych w unijnych programach badawczych od współpracy z krajowymi przedsiębiorstwami i wdrażania wyników tych prac badawczo-rozwojowych w polskim przemyśle	MEN, MRPIT
<b>PRZEMYSŁ MOTORYZA-</b>	Brak przepisów umożliwiających homologację żarówek LED do pojazdów jako zamiennik żarówek halogenowych	Dopasowanie prawa krajowego do postępu technologicznego. Jasne i klarowne wytyczne umożliwiające w sposób bezpieczny homologować a przez to użytkować zamienniki	MI

CYJNY	Patologia w podatku akcyzowym od samochodów osobowych (instrument wyłącznie fiskalny z możliwością zaniżania wartości faktur lub/i umów kupna-sprzedaży, nie umożliwiający promocji nabywania samochodów nowszych i mniej emisyjnych).	Likwidacja podatku akcyzowego od samochodowych osobowych i ew. zastąpienie jej inną opłatą ekologiczną.	MF
	Stymulacja gospodarki - przestoje w produkcji spowodowały, że przemysł znacząco odczuł pandemię.	Polskiej gospodarce i przemysłowi potrzeba silnego impulsu rozwojowego. Firmom potrzeba więcej narzędzi umożliwiających rozwój. Proponuje się rozważenie ustanowienia podobnej ulgi także na automatyzację zarówno dla firm przemysłu motoryzacyjnego jak i zajmujących się handlem oraz usługami.	MF, MRPiT
	Brak surowców - problemy produkcyjne oraz możliwa nieuczciwa konkurencja rozchwiały rynek surowców i doprowadziły do gwałtownego wzrostu cen.	Problemy z dostawami surowców. Terminy realizacji dostaw są znacznie wydłużone, a ceny surowców poszybowała w górę. Przykładem może tu być aluminium, ale i bardzo wysokie ceny stali stand jak np. S355, gdzie różnica do stali specjalnej jak np. STRENX 700 to tylko kilkadziesiąt groszy. W ocenie wielu podmiotów przemysłu motoryzacyjnego pandemia jest wykorzystywana jako narzędzie do sztucznego windowania cen i jednocześnie wykorzystywania luk w systemie taryf celnych (np. poprzez dodawanie do stali boru), dzięki czemu pręty stalowe mogą odnosić się do numeru taryfowego 72283069 z kategorii 12 zamiast specjalnie zaprojektowanej dla prętów zbrojeniowych kategorii 13. Państwo lub też organy antymonopolowe (UOKiK) powinny przyrzeć się tym praktykom, by potwierdzić i wpłynąć na poprawę, lub wykluczyć podejrzenie sztucznego windowania cen surowców do produkcji przemysłowej.	MRPiT
	Problemy z rozwojem nowych technologii w Polsce - hamowanie możliwości rozwoju innowacyjności - trudności w testowaniu zaawansowanego wyposażenia pojazdów autonomicznych na polskich drogach.	Firmy motoryzacyjne pracujące w centrach badawczych nad technologiami pojazdów autonomicznych mają w związku z przepisami prawa o ruchu drogowym ogromne trudności, praktycznie uniemożliwiające testowanie zaawansowanego wyposażenia pojazdów autonomicznych na polskich drogach. Konieczna jest zmiana przepisów prawa o ruchu drogowym.	MI, MRPiT
	Nowe obowiązki nakładane na firmy - nowe obowiązki oznaczają wyższe koszty działalności.	Na legalnie działające firmy nakładane są coraz to nowsze obowiązki, które w obecnej sytuacji pogarszają ich sytuację. Niestety w ostatnim czasie w walce z szarą strefą na firmy nałożono wiele obowiązków. Dalsze obowiązki w połączeniu ze skutkami wywołanymi przez koronawirusa powodować mogą	MRPiT



		<p>negatywne konsekwencje i odpływ legalnie działających firm do szarej strefy. Państwo nie powinno podejmować obecnie inicjatyw wpływających na zwiększenie absorbujących obowiązków nakładanych na firmy. Toczące się już procesy legislacyjne dotyczące aktów prawnych wprowadzających nowe obciążenia, czy to biurokratyczne, czy fiskalne (podatki, daniny, opłaty, składki, etc.) powinny być wstrzymane, tak by nie intensyfikować negatywnego wpływu pandemii na gospodarkę. Bardzo pomocne mogłoby się okazać czasowe zmniejszenie obowiązków, które ponoszą legalnie działające firmy, jak również wszelkiego rodzaju „odbiurokratyzowanie” obowiązków nałożonych na przedsiębiorców.</p>	
	<p>Problemy z obrotem płynem kalibracyjnym - wymagana koncesja 10 mln złotych podnosi znacząco cenę niszowego, choć ważnego produktu.</p>	<p>Niektóre części motoryzacyjne, takie jak wtryskiwacze czy pompy paliwa podlegają regeneracji.. Po naprawie konieczne jest przeprowadzenie testów komponentów na dedykowanych maszynach. Przeprowadzenie testów wymaga użycia specjalnego płynu kalibracyjnego (numer katalogowy, 8802011-20 oraz 8802011-205). Ww. płyn posiada kod taryfy celnej CN 2710 12 90. Od 1 września 2019 r. w wyniku nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług oraz innych ustaw w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia ww. płynu przedsiębiorca jest obowiązany, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczania i wpłacania kwot podatku na rachunek urzędu skarbowego właściwego w zakresie wpłat podatku akcyzowego. Dodatkowo firmy, które przed wejściem w życie nowelizacji magazynowały bądź obracały tym płynem obowiązane zostały złożyć wniosek w Urzędzie Regulacji Energetyki o uzyskanie lub aktualizację koncesji paliwowej. Płyn ten służy wyłącznie do testowania regenerowanych podzespołów i nie służy jako paliwo napędowe. Jego cena rynkowa znacznie przekracza cenę jednego litra oleju napędowego. Na dzień dzisiejszy jest to cena 4,47€ netto za 1 litr, zatem nigdy nie będzie używany w zastępstwie paliwa napędowego. Udzielenie koncesji m.in. na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą wymaga złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia majątkowego w wysokości 10 mln. Złotych, co przekracza wartość obrotu ww. płynem w przeciągu kilku lat.</p>	<p>MF</p>

		<p>Obecne regulacje praktycznie uniemożliwiają obrót tym produktem, wykorzystywanym w setkach serwisów w Polsce. Sugeruje się wprowadzenie wyłączenia z koncesji dla płynów do kalibracji, jak również zmywaczy do hamulców.</p>	
	<p>Potrzeba odnowy wygasających przepisów MV BER / GVO. w celu ochrony przed monopolizacją ze strony zagranicznych koncernów samochodowych.</p>	<p>Przepisy te są niezwykle ważne z punktu widzenia konkurencji w branży motoryzacyjnej, zajmującej się zarówno przemysłową produkcją części jak i dystrybucją części. Przede wszystkim dokonano tam podziału na części oryginalne i tak zwanej porównywalnej jakości umożliwiając producentom części, którzy dostarczają swoje produkty do producentów pojazdów ich dostarczanie także na rynek wtórny. Te przepisy potwierdzają bowiem, że producenci pojazdów nie mogą utrudniać producentom części, z którymi współpracują, dostarczania swoich produktów jako części zamiennych niezależnym dystrybutorom. MV BER / GVO gwarantuje zbyt produkcji „oryginalnych części” lub „części o porównywalnej jakości”. Dla rynku wtórnego i jego dalszego prawidłowego funkcjonowania przepisy te są kluczowe. Obecne rozporządzenie o włączeniach blokowych w motoryzacji – MV BER/GVO, wygasa w 2023 roku. W interesie producentów części motoryzacyjnych jest utrzymanie kluczowych postanowień, także w nowej wersji rozporządzenia. Potrzebne jest poparcia ze strony Polski w tym zakresie na forum UE.</p>	<p>UOKiK</p>
	<p>Green Deal. UE wprowadza nowe regulacje zmierzające do coraz większej redukcji emisji zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów samochodowych promującej pojazdy zeroemisyjne i odchodzące od neutralności technologicznej - kosztem ograniczenia wsparcia dla możliwości rozwoju innowacji innych niskoemisyjnych technologii.</p>	<p>Nowa polityka klimatyczna Unii Europejskiej, w tym coraz bardziej restrykcyjne normy emisji CO2 sprawiają, że przed przemysłem motoryzacyjnym w Europie, w tym zwłaszcza w Polsce stoi wiele wyzwań. Firmy produkujące części w Polsce skupione są wokół technologii silnika spalinowego, co sprawia, że nowa polityka klimatyczna jest postrzegana jako nie tylko szansa, ale i zagrożenie. Koniecznym jest wzięcie pod uwagę możliwości przemysłu motoryzacyjnego, jak również społeczno-gospodarcze konsekwencje transformacji i ochrona interesów firm motoryzacyjnych działających w Polsce. Niezbędne jest ciągłe wsparcie różnych niskoemisyjnych technologii, gdyż wspieranie tylko jednej technologii (elektromobilności) może mieć i zapewne będzie miało negatywne konsekwencje.</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>

	<p>Długie procesy administracyjne - zbyt długie procesy administracyjne opóźniają inwestycje.</p>	<p>Jednym z największych problemów, jakie napotykają na swojej drodze producenci części motoryzacyjnych są długie procesy administracyjne. Chodzi tutaj np. o różnego rodzaju pozwolenia, koncesje, decyzje, w tym finansowe i pomocy publicznej, które powstrzymują firmy przed częstszym sięganiem po tę pomoc, które w wielu przypadkach wpłynęłaby pozytywnie na innowacyjność polskich firm. Przykładem może tutaj być coraz popularniejszy trend inwestowania w odnawialne źródła energii, w tym instalacje fotowoltaiczne. Decyzje o przyłączach wydawane są po kilku / kilkunastu miesiącach. Podobnie jak dofinansowanie w tym zakresie. Niejednokrotnie decyzje administracyjne (w tym dotyczące projektów budowlanych) wstrzymują produkcję, powodując ogromne straty finansowe</p>	<p>MRPiT, MKiŚ, GDOŚ</p>
	<p>Brak wyspecjalizowanej kadry pracowniczej - brak wyspecjalizowanej kadry pracowniczej wpływający na problemy w produkcji części motoryzacyjnych.</p>	<p>Przemysł motoryzacyjny cały czas cierpi na brak wykwalifikowanej kadry. Brakuje na przykład spawaczy / lakierników / ślusarzy. W Polsce funkcjonuje zbyt mało szkół branżowych, a ich niska ocena społeczna, niski "prestż" powoduje brak chętnych do nauki w nich. Państwo powinno poprawić obraz szkoły branżowej, jako dającej fach w rękę umożliwiającą osiągnięcie dużych przychodów.</p>	<p>MEN, MRPiT</p>
	<p>Niezgodne z prawem stosowanie używanych części mających wpływ na bezpieczeństwo oraz środowisko - zmniejszenie popytu na produkcję przemysłową części motoryzacyjnych. Brak surowców (core'ów) do procesów regeneracji.</p>	<p>Problemem negatywnie wpływającym na producentów części motoryzacyjnych poprzez zmniejszanie popytu, ale i na bezpieczeństwo oraz środowisko, jest wykorzystywanie do napraw części używanych. W Polsce obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub negatywnie wpływa na środowisko. Części wymienione w tym katalogu kupowane są w celu montażu, a więc w celu naruszenia przepisów ww. rozporządzenia. Cierpią legalnie działające firmy. Kolejnym aspektem, jest to, że do obrotu wprowadzają je w przeważającej mierze podmioty działające w szarej strefie i takie podmioty zainteresowane są nabywaniem tych części. Cierpi Skarb Państwa. Powszechnie wiadomo, że w czasach kryzysu szarej strefie łatwiej jest prowadzić swoją działalność, przez co jeszcze bardziej cierpią legalnie</p>	<p>MI</p>

		<p>działające firmy. Nie można zakazać handlu tego rodzaju częściami, jednak sprzedawcy powinni mieć przynajmniej obowiązek informowania przy sprzedaży części, które widnieją w załączniku do omawianego rozporządzenia, że ich ponowny montaż zagraża bezpieczeństwu lub będzie negatywnie wpływać na środowisko. Obowiązek ten mógłby zostać wprowadzony na wzór informacji umieszczanych na wyrobach tytoniowych. Sam załącznik powinien zostać rozszerzony o szereg innych części, a naruszenie rozporządzenia karane</p>	
	<p>Dekarbonizacja – Brak kompleksowy programu wsparcia transformacji zakładów produkcyjnych z sektora motoryzacji w stronę neutralności emisyjnej.</p>	<p>Program ma na celu wsparcie projektów zmniejszających zapotrzebowanie na energię w przedsiębiorstwie w sektorze motoryzacyjnym. Obszar wsparcia obejmuje modernizację i przebudowę dystrybucji energii elektrycznej, gazu i ciepła w budynkach i gospodarstwach energetycznych zakładów produkcyjnych, wdrażanie i modernizację systemów pomiarowych i kontrolnych, modernizację, przebudowę istniejących urządzeń do produkcji energii na własne potrzeby, prowadząca do zwiększenia jej efektywności, modernizację systemów oświetlenia budynków i terenów przemysłowych, wdrożenie środków mających na celu zmniejszenie charakterystyki energetycznej budynków w sektorze przedsiębiorstw, wykorzystanie energii z odpadów w procesach produkcyjnych, zmniejszenie energochłonności / zwiększenie efektywności energetycznej procesów produkcyjnych i technologicznych, instalację OZE na własne potrzeby firmy, instalację jednostki kogeneracyjnej wykorzystującej energię elektryczną i ciepłą lub zimno na potrzeby własne przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem warunków jego eksploatacji, instalację magazynowania energii elektrycznej.</p> <p>Definicja programu: budżet programu: 100 mln EUR / Rodzaj zachęty: Dotacja pieniężna / Poziom wsparcia: kwota dotacji motywacyjnych może obejmować do 50 % wydatków kwalifikowalnych dla małych podmiotów, do 40 % wydatków kwalifikowalnych dla średnich podmiotów oraz do 30 % wydatków kwalifikowalnych dla dużych podmiotów / Minimalna kwota dotacji na projekt dla dużych podmiotów wynosi 500 000</p>	<p>MRPiT, MKiŚ, MFiPR</p>

		<p>EUR, maksymalna kwota dotacji na projekt wynosi 7,5 mln EUR / Beneficjent: Podmioty krajowe dowolnej wielkości z sektora motoryzacyjnego określonego przez PKD.</p> <p>Jakie wydatki mogą być wspierane (wydatki kwalifikowane):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rzeczowe aktywa trwałe</li> <li>– wartości niematerialne i prawne (jeżeli są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rzeczowych aktywów trwałych)</li> <li>– działalność inżynierska</li> <li>– ocena energetyczna</li> <li>– dokumentacja projektowa</li> <li>– koszty organizacji przetargu.</li> </ul>	
	<p>Program wsparcia dużych projektów szkoleniowych dużych firm w sektorze motoryzacyjnym.</p>	<p>Transformacja mobilności wymaga dużych zmian w obszarze produkcji pojazdów i części do ich produkcji oraz w obszarze usług związanych z mobilnością. Wymaga to od pracowników zakładów produkcyjnych w sektorze motoryzacyjnym szybkiej zmiany w obszarze kompetencji i kwalifikacji. Z jednej strony, istnieje rosnąca potrzeba przeszkolenia pracowników w obszarze technologii Przemysłu 4.0 (z uwzględnieniem cyfryzacji) oraz w obszarach związanych z tzw. "miękkimi" kompetencjami, z drugiej strony widzimy rosnącą rolę nowych technologii napędów (baterie elektryczne, ogniwa paliwowe) i konieczność przeszkolenia pracowników w obszarze nowych wymogów produkcji komponentów i pojazdów nisko- i zero-emisyjnych. W chwili obecnej nie ma programu wsparcia dużych projektów szkoleniowych dla dużych firm motoryzacyjnych. Wydaje się celowe, aby stworzyć sektorowy program wsparcia szkoleń pracowników w w/w obszarach.</p>	<p>MRPiT</p>
	<p>Wprowadzenie / zmiana regulaminu wynagradzania (luka prawna sygnalizowana przez Trybunał Konstytucyjny – w załączeniu wyrok).</p> <p>"</p>	<p>Trybunał umorzył postępowanie w tym zakresie ze względu na to, że przedmiotem wniosku jest zaniechanie prawodawcze, jednak dostrzegł, że istnieją w aktualnym stanie prawnym rozbieżności dotyczące tego, czy wypowiedzenie, uzgodnione z organizacjami związkowymi, regulaminu jest dopuszczalne, wynikające z istnienia opisanej luki prawnej. W związku z tym Trybunał postanowił w trybie art. 35 ust. 1 u.o.t.p.TK przedstawić Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej uwagi dotyczące</p>	<p>MRPiT</p>

		<p>celowości podjęcia działań zmierzających do uregulowania tych kwestii.</p> <p>Trybunał zauważył, że na tle stosowania zaskarżonego unormowania powstała rozbieżność interpretacyjna dotycząca tego, czy na podstawie zaskarżonych przepisów dopuszczalne jest jednostronne wypowiedzenie regulaminu wynagradzania, który został uprzednio ustalony z organizacją związkową lub organizacjami związkowymi działającymi u tego pracodawcy. Trybunał zaznaczył powyżej, że można wskazać pogląd, iż takie uchylene się od regulaminu jest niedopuszczalne (zob. np. G. Goździewicz, op. cit., s. 51; M. Włodarczyk, op. cit., s. 455; Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Uwagi..., s. 35-36). Niemniej jednak równie często prezentowane jest stanowisko przeciwne, dopuszczające jednostronne wypowiedzenie regulaminu przez pracodawcę (zob. E. Maniewska, uwaga 6.3.2 do art. 772, [w:] K. Jaśkowski, E. Maniewska, op. cit.; A. Sobczyk, ""Wypowiedzenie"" regulaminu, ""Monitor Prawa Pracy"" nr 5/2012, s. 230). Wobec tego Trybunał podkreśla, że kwestia możliwości jednostronnego rozwiązania regulaminu wynagradzania, uprzednio uzgodnionego ze związkami zawodowymi, powinna zostać jednoznacznie uregulowana w przepisach k.p. i związanym z nimi art. 30 ust. 5 u.z.z. Taki wniosek wynika z konieczności odnoszenia do zaskarżonych w niniejszej sprawie unormowań też wyrażonych przez Trybunał w wyroku z 18 listopada 2002 r., sygn. K 37/01 (OTK ZU nr 6/A/2002, poz. 82), dotyczących układów zbiorowych pracy.</p>	
	Art. 154 §2 kodeksu pracy	Przepis nie precyzuje w którym momencie pracodawca powinien zaokrąglić liczbę dni urlopu obliczonego dla osoby zatrudnionej w niepełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji kadry nie mają jasnego stanowiska (odmienne stanowisko zajmuje PIP, inne można znaleźć w komentarzach).	MRPiT
	Art. 151 <sup>3</sup> kodeksu pracy - dzień wolny za pracę w dniu wolnym od pracy.	Pracownikowi, który ze względu na okoliczności przewidziane w art. 151 § 1 wykonywał pracę w dniu wolnym od pracy wynikającym z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, przysługuje w zamian inny dzień wolny od pracy udzielony pracownikowi do końca okresu	MRPiT

		rozliczeniowego, w terminie z nim uzgodnionym. Od wielu lat pracownicy (i związki zawodowe) oczekują, aby była możliwość przyznania dodatku za pracę w tym dodatkowym, nieprzewidzianym w harmonogramie czasu pracy dniu (zwykle sobota, jeśli pracownik pracował pon-pt), tak samo jak przy nadgodzinach dobowych. Obecnie pracodawca ma obowiązek przyznać w zamian wolne (nie może zapłacić jak za nadgodziny). Wiemy od kolegów z HR i Legal ze Słowacji i Francji, że ich przepisy nie ograniczają w taki sposób. Odczuwamy to obecnie szczególnie w trakcie delegowania pracowników – nasi pracownicy czują się pokrzywdzeni w stosunku do kolegów z innych zakładów, którzy otrzymują rekompensaty w formie wypłaty.	
	Forma pisemna w stosunkach pracy.	Bardzo oczekiwane jest ze strony HR poluzowanie wszelkich restrykcji dotyczących formy pisemnej w stosunkach pracy. W ślad za wprowadzeniem pracy zdalnej, nad którą trwają prace, powinny iść zmiany umożliwiające obrót dokumentacji z pracownikami w formie np. dokumentowej, o której mowa w kodeksie cywilnym. Umożliwiłoby to np. przesyłanie zmian do umowy o pracę w formie PDF zawierającego podpis pracownika, dołączonego do wiadomości mailowej.	MRPiT
	Luka prawna – brak przepisów o możliwości odsprzedaży limitów pyłów.	Na podstawie art. 225 i n. ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska możliwe jest przeprowadzenie tzw. postępowania kompensacyjnego, w ramach którego możliwe jest wydanie pozwolenia na wprowadzenie do środowiska pyłów pod warunkiem, że inny podmiot wyrazi zgodę na redukcję ilości tych substancji. W ustawie uregulowane są jedynie kwestie administracyjne. Brak jest jednak przepisów regulujących zasady, na których podmiot korzystający (uzyskujący decyzję), pokrywałby koszt tej redukcji u innego podmiotu. Tym samym, nie jest jasne czy i na jakich zasadach cywilnoprawnych strony mogą rozliczyć sfinansowanie takiej redukcji. Art. 227. [Uczestnicy postępowania kompensacyjnego]. W postępowaniu kompensacyjnym uczestniczą prowadzący inne instalacje, którzy wyrazili zgodę na redukcję ilości substancji, dla której standard jakości powietrza został przekroczony.	MKiŚ

		Wystarczające byłoby wprowadzenie dodatkowego przepisu do ustawy Prawo ochrony środowiska przewidującego odwołanie do kodeksu cywilnego (np. „Na żądanie podmiotu wyrażającego zgodę na redukcję ilości substancji, strona, na której rzecz zostanie wydane pozwolenie pokryje koszty tej redukcji na zasadach określonych w ustawie Kodeks cywilny”).	
	Art. 1 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.	Brak możliwości sądowej weryfikacji, czy dana kwestia może być przedmiotem sporu zbiorowego, choć była taka propozycja w jednym z projektów nowelizacji ustawy. Z powodu braku precyzji można bardzo łatwo obejść wyłączenia przedmiotu sporu zbiorowego z art. 4 (np. sprawy indywidualne) poprzez zgłoszenie żądań niedopuszczalnych wg tego przepisu wraz z żądaniami możliwymi do rozpoznania w trybie sporu zbiorowego.	MRPiT
	Art. 55 Prawa przedsiębiorców – limit dni kontroli w ciągu roku.	Limit dni kontroli w ciągu roku. Przepis nie wskazuje, czy chodzi o dni, w których organ kontrolny jest na miejscu u przedsiębiorcy czy też obejmuje wszystkie dni od wszczęcia do zakończenia kontroli. Stanowisko sądów jest takie, że chodzi o dni faktycznego pobytu w siedzibie przedsiębiorcy. Jest to podejście oderwane od rzeczywistości, bo największa część pracy obejmuje zbieranie dokumentów, informacji, itp. między wizytami organu. Prowadzenie kontroli w sposób zdalny w dobie pandemii jeszcze bardziej wypukliło absurdalność tego podejścia. Co prawda w zakładach motoryzacyjnych nie ma limitów dni kontroli, bo to wynika z międzynarodowych aktów, ale w jednostkach nieprodukcyjnych będzie to miało znaczenie.	MRPiT
	Wprowadzenie systemu bezpośredniego wsparcia zakupu samochodów elektrycznych dla szerokiego grona odbiorców oraz z uwzględnieniem możliwości finansowania zakupu samochodu zarówno w postaci kredytu jak i leasingu.	Jednym z najważniejszych globalnych wyzwań jest walka z ocieplaniem się klimatu. Branża zobowiązała się do realizacji celów zawartych w Paryskim Porozumieniu Klimatycznym i konsekwentnie je realizuje. Koncerny pracują nad rozwojem układów napędowych oraz produkcją przyjazną środowisku. Inwestują miliardy Euro w elektromobilność, która jest kluczem do neutralności pod względem emisji CO2 i do bezemisyjnej motoryzacji. Aby rozwój elektromobilności następował bardziej dynamicznie konieczne jest uruchomienie, wzorem innych państw europejskich, systemu bezpośredniego wsparcia zakupu pojazdów elektrycznych. Ceny samochodów elektrycznych, wciąż	MKiŚ



		istotnie wyższe od cen samochodów spalinowych, wskazywane są jako jedna z głównych barier rozwoju tego rynku.	
	Wprowadzenie systemu bezpośredniego wsparcia na rozwój infrastruktury ładowania zarówno publicznej jak i prywatnej.	Rozwój infrastruktury ładowania ma kluczowe znaczenie dla przyszłości elektromobilności w Polsce. W Polsce nadal barierą jest niewystarczająca infrastruktura przy autostradach i głównych drogach, dodatkowo ładowarki w Polsce zbyt wolne. Najczęściej dysponują one mocą 50 kW co przy obecnych standardach ładowania nowych samochodów znacząco spowalnia proces ładowania na trasie. Finansowe wsparcie inwestycji w stacje ładowania wpłynie na dynamiczny rozwój infrastruktury nie tylko pod względem ilościowym (ilość punktów ładowania) ale też jakościowym (większa moc ładowarek).	MKiŚ
	<p>PODATKI I TARYFY:</p> <p>1. Umożliwienie odliczania 100% podatku VAT także przy mieszanym użytkowaniu samochodu elektrycznego (służbowym i prywatnym).</p> <p>2. Umożliwienie odliczania 100% podatku VAT od nabycia energii elektrycznej nawet, gdy jej część jest zużywana do ładowania samochodu osobowego.</p> <p>3. Wyłączenie z zakresu art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy o CIT energii elektrycznej zakupionej w celu naładowania baterii samochodu elektrycznego.</p> <p>4. Wprowadzenie przepisów do PIT o możliwości ryczałtowego zwrotu kosztu eksploatacji samochodu elektrycznego pracownikowi, który nie stanowiłby przychodu pracownika (analogicznie jak zwrot za zakup okularów do pracy przy komputerze).</p> <p>5. Wprowadzenie do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przepisu, zgodnie z którym wartość świadczenia z tytułu używania elektrycznego samochodu służbowego do celów prywatnych nie stanowiłby przychodu pracownika.</p> <p>6. Wprowadzenie optymalnego systemu podatkowego - mechanizm bonus/malus, tj. systemu, na który składają się upusty podatkowe dla samochodów zeroemisyjnych</p>	<p>Zmiany w tym zakresie mają przyczynić się do uproszczenia przepisów w zakresie użytkowania samochodów elektrycznych do celów służbowych i zachęcić do szybszej wymiany floty samochodów na elektryczną.</p> <p>"Limit odliczania 50% VAT w przypadku zakupu i użytkowania samochodów elektrycznych stanowi dodatkowy koszt dla przedsiębiorców przy wciąż istotnie wyższych cenach zakupu. Dodatkowo istnieje konieczność odrębnego rozliczenia zużycia energii w toku bieżącej działalności (co do zasady prawo do odliczenia 100% VAT) od zużycia dla potrzeb napędu samochodu elektrycznego (50% VAT)."</p> <p>Potencjalna konieczność odrębnego rozliczenia zużycia energii w toku bieżącej działalności (co do zasady prawo do odliczenia 100% VAT) od zużycia dla potrzeb napędu samochodu elektrycznego (50% VAT)."</p> <p>"Konieczność zamontowania osobnych liczników ewidencjonujących zakupioną energię elektryczną, w przypadku ładowania samochodu elektrycznego z domowego gniazdka lub ładowarki naściennej zainstalowanej w garażu, której koszt zakupu podlega limitowaniu w zaliczeniu do kosztów podatkowych jako wydatek eksploatacyjny związany z użytkowaniem samochodu osobowego.</p> <p>Do kosztów można zaliczyć jedynie 75% wydatków na energię elektryczną zakupioną dla celów ładowania pojazdu".</p>	MF

	<p>oraz podwyższone opłaty (tzw. opłaty ekologiczne) dla samochodów spalinowych.</p>	<p>Brak przepisów regulujących kwestię możliwości rozliczenia się bezpodatkowo z pracownikiem z tytułu kosztów poniesionych przez niego w związku z ładowaniem służbowego samochodu elektrycznego w domu. Fakt ten powoduje, że koszt ewentualnego ładowania elektrycznego samochodu służbowego w domu powinien ponosić pracownik z własnych środków lub ewentualny zwrot tych wydatków przez pracodawcę będzie stanowił dla niego dodatkowy przychód.</p>	
	<p>Wdrożenie programów z wykorzystaniem środków z Recovery Resilience Facilities na wsparcie rozwoju infrastruktury ładowania w Polsce (publicznej i prywatnej) oraz transpozycję postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej.</p>	<p>Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności RRF: najważniejszy element NextGenerationEU, którego budżet wynosi 672,5 mld euro w formie pożyczek i dotacji na wsparcie reform i inwestycji podejmowanych przez państwa UE. Ma to na celu złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków pandemii koronawirusa oraz zapewnienie, by europejska gospodarka i społeczeństwo były bardziej zrównoważone, odporne i lepiej przygotowane na wyzwania i możliwości związane z transformacją ekologiczną i cyfrową. Państwa członkowskie opracowują plany odbudowy i zwiększania odporności, aby uzyskać dostęp do funduszy w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W ramach projektów Polska powinna w szczególności przygotować projekty związane z wsparciem rozwoju infrastruktury ładowania w Polsce (publicznej i prywatnej).</p>	<p>MFIPR, MRPiT</p>
	<p>Rozwiązania ułatwiające instalację prywatnych oraz półprywatnych (prywatne, ale dostępne publicznie) punktów ładowania w/przy istniejących budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.</p>	<p>Wpłynie pozytywnie na dynamiczny przyrost prywatnej i półprywatnej infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych zlokalizowanej w budynkach lub bezpośrednim ich sąsiedztwie.</p>	<p>MKiŚ, MRPiT</p>

	<p>Problem branży: czas pracy w zatrudnieniu: rozliczanie czasu pracy max. w 12 miesięcznym okresie rozliczeniowym.</p>	<p>Zgodnie z art. 129 § 2 Kodeks pracy każdym systemie czasu pracy, jeżeli jest to uzasadnione przyczynami obiektywnymi lub technicznymi lub dotyczącymi organizacji pracy, okres rozliczeniowy może być przedłużony, nie więcej jednak niż do 12 miesięcy, przy zachowaniu ogólnych zasad dotyczących ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników. Przepisy te uniemożliwiają Pracodawcom z branży motoryzacyjnej na elastyczne dostosowanie i rozliczanie czasu pracy przy jednoczesnym zabezpieczeniu praw pracowniczych. Przepisy te uniemożliwiają Pracodawcom z branży motoryzacyjnej na elastyczne dostosowanie i rozliczanie czasu pracy przy jednoczesnym zabezpieczeniu praw pracowniczych.</p>	<p>MRPiT</p>
	<p>Brak regulacji prawnej wprowadzającej szczególne rozwiązania w zakresie gospodarowania czasem pracy w zakładach pracy produkcyjnych o zmiennym i nieregularnym zapotrzebowaniu na pracę tak jak ma to miejsce w branży motoryzacyjnej.</p>	<p>Istnieje zapotrzebowanie na przepisy, które pozwolą na zarówno utrzymanie zatrudnienia w okresach przestoju, niskiego zapotrzebowania na produkty (co powoduje obniżenie wolumenu produkcji), jak i szybkie odbudowanie produkcji po powrocie koniunktury. Takim rozwiązaniem, z uwagi na brak możliwości wydłużenia okresów rozliczeniowych (choćby z uwagi na regulacje prawne UE) byłoby umożliwienie w formie ustawowej na częściowe odstąpienie od powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących czasu pracy (Dział VI Kodeksu pracy z wyjątkami), umożliwiające możliwość bilansowania czasu pracy pomiędzy okresami rozliczeniowymi, np. w dwóch następujących po sobie 12 - miesięcznych okresach rozliczeniowych, przy zachowaniu kontroli państwa i wpływu na zakres i czas tego odstąpienia przez stronę społeczną (związki zawodowe). Należy podkreślić, że Pracodawca nie miałby</p>	<p>MRPiT</p>

		możliwości jednostronnego wprowadzenia proponowanych rozwiązań. Byłoby to możliwe jedynie w drodze szczególnego układu zbiorowego pracy, zawieranego w porozumieniu z reprezentatywną zakładową organizacją związkową albo ogólnopolską reprezentatywną organizacją związkową. Dzięki temu będą odpowiednio chronione prawa pracownicze, a same rozwiązania będą wprowadzane jedynie wtedy, gdy rzeczywiście będą niezbędne dla utrzymania działalności zakładu pracy i utrzymania zatrudnienia. Jednocześnie zostanie zachowana kontrola państwa, jaką jest proces rejestracji układu zbiorowego pracy przez Państwową Inspekcję Pracy.	
	Uproszczenie podatkowe, zmniejszenie obciążeń administracyjnych, stabilność prawa.	Brak dostosowania przepisów do rozwoju technologicznego i wsparcia innowacji. Potrzebne jest wsparcie w uproszczeniu przepisów procesów podatkowych. Jest to konieczne do zapewnienia sprawnej realizacji polityki z dbałością o interesy przedsiębiorstwa. Uproszczenie przepisów może dodatkowo wpływać na wyniki realizowanych programów, ułatwiając administrację, przyspieszając procesy, obniżając koszty działań i pozwalając skoncentrować się na rezultatach. Prostsze zasady, bardziej zrozumiałe powinny wzmocnić pewność prawną, a także pomóc w ograniczeniu liczby pomyłek i zwiększeniu zaufania w realizacji polityki.	MRPiT
	Wsparcie inwestycji w innowacyjne rozwiązania oraz transformację w kierunku przemysłu 4.0 i biznesu 4.0.	Ogromna transformacja wielu dziedzin przemysłu w kierunku przemysłu 4.0 wymaga wysokich inwestycji w innowacyjne rozwiązania w procesach produkcyjnych, logistycznych czy administracyjnych nie tylko w rozwiązania techniczne ale także transformację kompetencji pracowników. Tak duża zmiana wymaga wsparcia inwestycji przez państwo w celu zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki.	MRPiT, MEiN
	Dekarbonizacja przemysłu motoryzacyjnego i rozszerzenie działalności biznesowej o wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej.	Branża motoryzacyjna jest mocno zaangażowana w realizację celów porozumienia paryskiego, które przewiduje, że do roku 2050 społeczeństwo będzie neutralne dla klimatu. Nacisk kładzie się na redukcję emisji w całym łańcuchu wartości - od produkcji i łańcucha dostaw, poprzez fazę użytkowania produktów, aż po recykling. Tym ważniejsze są dla branży inwestycje w energię odnawialną. W Polsce, w porównaniu z innymi krajami	MRPiT, MKiŚ, MI

		<p>euuropejskimi, takimi jak Czechy, nadal istnieje bardzo niewiele zachęt dla inwestorów i możliwości wsparcia przez państwo inwestycji w energię odnawialną. Inwestycje w energię odnawialną byłyby z pewnością ważnym krokiem, a jednocześnie pozytywnym przykładem transformacji energetycznej w Polsce. Transformacja energetyczna, dekarbonizacja i zabezpieczenie konkurencyjności przedsiębiorstw muszą iść w parze. Zakłady motoryzacyjne są znaczącym odbiorcą energii, która jest istotnym czynnikiem kosztowym i konkurencyjnym. Zakłady branży motoryzacyjnej nieustannie pracują nad optymalizacją zużycia, m.in. poprzez optymalizację procesów produkcyjnych, czy pozyskiwanie zielonych certyfikatów. Nie należy lekceważyć faktu, że Polska nadal ma bardzo wysoki udział w produkcji energii elektrycznej z węgla. Tym ważniejsze są zatem inwestycje w energię odnawialną. Nie jest to jednak możliwe do osiągnięcia bez wsparcia państwa w postaci dofinansowania, czy w formie ulg podatkowych. Stoimy przed wyzwaniem transformacji. Państwo mocno skupia się na wsparciu dla gospodarstw domowych i ukierunkowuje swoje działanie na obywateli. Odczuwalny jest brak wsparcia dla firm, a bez tego trudno będzie zrealizować cel transformacji w kierunku zielonej energii, a to z uwagi na wysoki poziom zaangażowania finansowego zakładany dla tego typu inwestycji.</p>	
	<p>Zmiana obowiązku wnioskowania o wydanie zaświadczenia US, że samochód elektryczny i hybrydowy ma weryfikację przy rejestracji pojazdu – zniesienie zaświadczeń.</p>	<p>"Dotyczy podstawy prawnej: Art. 109a. 2 oraz 163a. 2 Zakres:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Zmiana obowiązku wnioskowania do Urzędu Skarbowego o stwierdzenie, że samochód jest elektryczny i zastąpienie weryfikacją na etapie rejestracji samochodu zgodnie z Prawem o ruchu drogowym.</li> <li>– Zamiast wydawanego przez Urząd Skarbowy dodatkowego zaświadczenia byłaby generowana informacja/dokument w systemie PUESC, który wskazywałby, że samochód korzysta ze zwolnienia z podatku akcyzowego i weryfikacja odbywałaby się przy rejestracji pojazdu – analogicznie jak w przypadku samochodów ciężarowych (Kod CN 8704).</li> <li>– Obecnie takie zaświadczenie wydawane jest przez US w</li> </ul>	<p>MF</p>

		<p>terminie 30 dni od wniosku podatnika, stanowi to istotne utrudnienie w procesie sprzedaży samochodu i niepotrzebnie dubluje przekazywane dokumenty do urzędu (wyciąg ze świadectwa homologacji).</p> <p>"Dotyczy podstawy prawnej: Art. 109 ust. 4</p> <p>Zakres:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Zmiana wzoru Dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy na terytorium kraju... oraz uszczelnienie procesu korzystania ze zwolnienia z podatku akcyzowego.</li> <li>– Opis zmiany:</li> <li>– Na podstawie parametru wskazanego w pkt. 1 powyżej na ww. Dokumencie powinno być wskazane, iż samochód korzysta ze zwolnienia z podatku akcyzowego z uwagi na art. 109a pkt. 1 lub 163a. 1.</li> <li>– W ramach procesu rejestracji samochodu właściwy urząd dokonywałby weryfikacji czy samochód spełnia warunki zwolnienia z podatku akcyzowego na podstawie dokumentów homologacyjnych (czy jest elektryczny/hybrydowy) – analogicznie jak w przypadku samochodów ciężarowych.</li> <li>– Obecnie to Urząd Skarbowy weryfikuje dokumenty homologacyjne pojazdu czyli niejako powiela zadania wykonywane w procesie rejestracji pojazdu.</li> </ul>	
	<p>Zbyt mało elastyczne prawo pracy.</p>	<p>Możliwość rozliczania czasu pracy w dwóch następujących po sobie okresach rozliczeniowych (np. 12 m-cy + 12 m-cy) w porozumieniu z pracownikami lub reprezentatywną organizacją związkową</p> <p>Wydłużenie dopuszczalnego czasu trwania i liczby zawieranych umów na czas określony do 48 miesięcy (obecnie 33 miesiące).</p> <p>Wydłużenie możliwości korzystania z pracownika tymczasowego przez jednego pracodawcę do 30 miesięcy (obecnie zasadniczo 18 miesięcy).</p> <p>Możliwość zawieszenie/zmniejszenia Funduszu Socjalnego bez zgody Strony Społecznej (obecne regulacje wymagające konsensusu i praktycznie uniemożliwiają podejmowanie takich działań.)</p>	<p>MRPiT</p>

		<p>Zamrożenie wzrostu płacy minimalnej, która jest jednym z poważnych czynników wzrostu kosztów usług.</p> <p>Wspieranie rozwoju i transformacji kompetencji pracowników w związku z digitalizacją produkcji</p> <p>Pandemia COVID-19 wymusiła nienaturalne okresy przestoju, których odpracowanie w ramach obecnie obowiązujących przepisów prawa pracy w Polsce jest niemożliwe. W efekcie firmy mogą być zmuszone do redukcji zatrudnienia. Jednak kryzys tylko uwypuklił problemy, z którymi zmagali się przedsiębiorcy również podczas normalnych cykli koniunkturalnych.</p> <p>Dlatego kluczowym rozwiązaniem, które zabezpieczy miejsca pracy pracowników w okresie zmniejszonego popytu na dobra i usługi jest możliwość elastycznego kształtowania czasu pracy czy to poprzez wydłużenie okresu rozliczeniowego czasu pracy czy wprowadzenia indywidualnych kont czasu prac i skróconego czasu pracy na wzór niemiecki, z zastosowaniem odpowiednich mechanizmów zabezpieczających pracowników przed potencjalnymi nadużyciami.</p> <p>Dodatkowo potrzebne mechanizmy, które zmniejszą obciążenia pracodawców i biurokrację oraz ograniczą wzrost kosztów co w konsekwencji przełoży się na możliwość utrzymania produkcji i zatrudnienia. Istotne są także nowe kompetencje pracowników w perspektywie transformacji przemysłu (przemysł 4.0) i w tym zakresie przedsiębiorcy również oczekują wsparcia.</p> <p>Dodatkowo proponujemy rozważyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wprowadzenie indywidualnych kont czasu pracy</li> <li>2. Wprowadzenie instytucji skróconego czasu pracy z rekompensatami dla pracowników ze środków publicznych</li> </ol> <p>Indywidualne konta czasu pracy mają na celu umożliwienie takiej organizacji pracy, w której pracodawca w okresie przestoju ma możliwość wysłania pracownika do domu np. po sześciu godzinach pracy, za pełnym wynagrodzeniem. W przypadku zwiększenia zamówień pracownik odpracowywałby te wcześniejsze godziny. Na indywidualnym koncie czasu pracy w ciągu roku bilansowałyby się te okresy. Dzięki temu rozwiązaniu pracownik dostaje gwarancję stałości wynagrodzenia, a</p>	
--	--	---	--

		<p>pracodawca ma gwarancję dostępności pracownika w przypadku zwiększonych zamówień na rynku jest większa pewność dostaw produktów (zarówno w czasie hossy jak i bessy).</p> <p>W czasie globalnych kryzysów przedsiębiorcy muszą dysponować gotowymi do zastosowania narzędziami nadzwyczajnymi w zakresie odciążenia skutkami niezawinionych przez nich zjawisk gospodarczych. W przypadku spełnienia określonych parametrów niezawinionej utraty zamówień/przychodów/obrotów przedsiębiorca powinien móc złożyć wniosek do woj. urzędu pracy do dofinansowanie wynagrodzeń pracowników np. na poziomie 60%. Pracodawca uzyskuje dofinansowanie wynagrodzeń pracowników i składek na ubezpieczenie społeczne. Pensje pracownicze składają się wtedy z dwóch części – wynagrodzenia podstawowego i dofinansowania jako rekompensaty za utracone zarobki i czas pracy. Dzięki takiemu czasowemu mechanizmowi zatrudnienie zostaje utrzymane, nie powiększa się szara strefa, a przy powrocie koniunktury zakład szybko przystępuje do realizacji zamówień bez przestoju na poszukiwanie pracowników.</p>	
	<p>Konieczność pobudzenia rynku sprzedaży pojazdów i odnowienia starego parku samochodowego w Polsce</p>	<p>Wprowadzenie programu wspierającego zakup nowych pojazdów. Program wsparcia powinien być uzupełniony o dodatkowe korzyści dla klientów nabywających pojazdy niskoemisyjne.</p> <p>Systemu rocznych opłat za korzystanie z pojazdów w zależności od spełnianej normy euro oraz zwolnień i ewentualnie dopłat w przypadku wymiany pojazdy na spełniający nowszą normę emisji .</p> <p>Umożliwienie przedsiębiorcom, w okresie przejściowym, odliczenie 100% VAT od zakupu/leasingu pojazdów nawet jeśli samochód jest wykorzystywany do celów prywatny.</p> <p>Umożliwienie zawarcia umowy leasingu w formie elektronicznej (forma dokumentowa i podpis podpisem kwalifikowanym) oraz uruchomienie procesu elektronicznego ustanawiania zabezpieczeń w przypadku kredytowania i leasingu pojazdów</p> <p>Zastąpienie kodów nomenklatury scalonej używanych do definicji samochodu osobowego do celów naliczania podatku akcyzowego</p>	<p>MRPiT, MF, MKiŚ</p>



		<p>odwołaniem do kategorii homologacyjnych.  Wydłużenie terminów końcowych partii produkcji.  W efekcie pandemii COVID-19 branża motoryzacyjna ponosi dotkliwe straty. Nastąpił zdecydowany spadek popytu na wszystkie typów pojazdów. Aby poprawić kondycję przedsiębiorstw należy jak najszybciej pobudzić wewnętrzny rynek sprzedaży pojazdów wprowadzając program wspierający zakup nowych pojazdów.</p> <p>Równocześnie potrzebne są rozwiązania, która doprowadzą o odmłodzenia parku samochodowego, poprawią jakość powietrza i bezpieczeństwo na drogach poprzez zachęcenie konsumentów do nabywania nowszych samochodów. Obecna akcyza pełni jedynie funkcję fiskalną dlatego potrzebne jest ustanowienie systemu w formule bonus-malus, który zachęci posiadaczy pojazdów do ich wymiany na nowsze. W tym systemie obciążenie/ulga powinny być powiązane z normami euro spełnianymi przez pojazd, co nie tylko doprowadzi do odmłodzenia parku ale pomoże także w poprawie jakości powietrza w Polskich miastach.</p> <p>Kolejnym mechanizmem, który może dodatkowo pobudzić branżę motoryzacyjną, jest umożliwienie przedsiębiorcom, w okresie przejściowym, odliczenie 100% VAT od zakupu/leasingu pojazdów nawet jeśli samochód jest wykorzystywany do celów prywatnych. Będzie to stanowiło kolejny bodziec dla przedsiębiorców (rejestrujących 80% wszystkich nowych pojazdów) do przyspieszenia decyzji o zakupie pojazdów i tym samym wsparcie branży w momencie, kiedy to jest najbardziej potrzebne.</p> <p>Dodatkowy efekt pobudzenia rynku można też uzyskać dzięki likwidacji obowiązków biurokratycznych. W zakresie finansowania zakupu i leasingu pojazdów, widzimy potrzebę wprowadzenia zmian, które pozwolą na zawarcie umowy leasingu w formie elektronicznej (forma dokumentowa i podpis podpisem kwalifikowanym) – obecnie umowa musi być zawierana w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Dodatkowo potrzebne jest uruchomienie procesu</p>	
--	--	---	--

		<p>elektronicznego ustanawiania zabezpieczeń w przypadku kredytowania i leasingu pojazdów w związku z ograniczeniami w funkcjonowaniu sądów, a także ustalenie jasnych zasad badania zdolności kredytowej i uproszczonego badania zdolności dla wszystkich segmentów klientów (nie tylko MŚP). Problemem dla firm zajmujących się zabudową pojazdów jest również bardzo ocenna definicja samochodu osobowego do celów podatku akcyzowego co powoduje niepewność prawną i często kończy się sporem z organami podatkowymi.</p> <p>Z kolei przepisy dotyczące końcowych partii produkcji nie uwzględniają drastycznych spadków sprzedaży w wyniku COVID-19</p>	
	<p>Usprawnienia procesu rejestracji pojazdów</p>	<p>Wprowadzenie prerejestracji pojazdów przez dystrybutorów/przedstawicieli producentów i likwidacja dokumentu z danymi niezbędnymi do rejestracji pojazdu</p> <p>Wprowadzenie w pełni elektronicznej możliwości rejestracji pojazdu.</p> <p>Możliwość mechanicznego powielania podpisów na dokumentach rejestracyjnych pojazdu (świadectwo zgodności i dokument z danymi niezbędnymi do rejestracji)</p> <p>Problemem, który obserwujemy jest jakość danych wprowadzanych do Centralnej Ewidencji Pojazdów.</p> <p>Rozwiązaniem jest system tzw. prerejestracji - czyli przekazywania danych technicznych pojazdów z systemów dystrybutorów/ przedstawicieli producentów bezpośrednio do Centralnej Ewidencji Pojazdów przyspieszając proces rejestracji i zapewniając wysoką jakość danych w systemie i jednolitość zapisów.</p> <p>Epidemia COVID-19 i wydłużenie czasu oczekiwania na rejestrację pojazdów nawet do 60 dni, w związku z limitami osób w wydziałach komunikacji wskazała na kolejny brak w systemie rejestracji pojazdów – brak możliwości pełnej elektronicznej rejestracji pojazdów. Umożliwienie klientom dokonania rejestracji za pośrednictwem np. profilu zaufanego i bez konieczności wizyty w urzędzie (tablice i dowód rejestracyjny byłby wysłany kurierem) nie tylko zlikwidowało by kolejki do</p>	<p>MI, KPRM</p>

		<p>wydziałów ale i zapobiegło patologiom takim jak sprzedaż miejsc w kolejce.</p> <p>Również istotnym obciążeniem biurokratycznym jest procedura uzyskiwania zwolnienia z podatku akcyzowego w przypadku pojazdów elektrycznych i hybrydowych. Wydziały komunikacji wymagają przedkładania papierowego zaświadczenia potwierdzającego zwolnienie z akcyzy takich pojazdów co także wymaga występowania o taki dokument dla każdego pojedynczego pojazdu. W tym przypadku nie ma możliwości stosowania systemu informatycznego, który ma zastosowanie do rozliczania podatku akcyzowego w przypadku samochodów z silnikami spalinowymi. Zwracamy też uwagę, że w związku z postępującą cyfryzacją obrotu i w ramach redukcji obciążeń biurokratycznych powinno zostać umożliwione mechaniczne powielanie podpisów na dokumentach homologacyjnych pojazdu.</p>	
	Wsparcie zielonych inwestycji i procedury rozbudowy zakładów produkcyjnych	<p>Ustanowienie programów wspierania inwestycji dążących do ograniczenia śladu węglowego w zakładach produkcyjnych</p> <p>Uproszczenia proceduralne w zakresie rozbudowy zakładów produkcyjnych</p> <p>Europejski Zielony Ład stanowi dla branży wyzwanie nie tylko w obszarze produktu jakim jest niskoemisyjny pojazd ale także w obszarze zeroemisyjnej produkcji. W tym zakresie potrzebne są środki i programy wspierające nie tylko budowę nowych neutralnych węglowo zakładów ale także na modernizację już istniejących. W tym obszarze potrzebne jest również uproszczenie i przyspieszenie procedur pozwalających na rozbudowę już istniejących zakładów.</p>	MRPiT, MKiŚ
	Likwidowanie ulg przysługujących przedsiębiorcom	<p>Utrzymanie limitu amortyzacji w odniesieniu do pojazdów spalinowych na dotychczasowym poziomie (tj. 150.000 zł)</p> <p>Podczas wychodzenia z kryzysu na przedsiębiorców nie powinny być nakładane żadne dodatkowe obciążenia ani zabierane przysługujące im ulgi. Zmniejszenie limitu amortyzacji w odniesieniu do pojazdów spalinowych spowoduje w praktyce wzrost kosztów prowadzenia działalności.</p>	MRPiT, MF

	Brak rzeczywistego wsparcia dla B+R dla dużych firm	<p>Stworzenie dedykowanej efektywnej i transparentnej ścieżki albo funduszu wsparcia przemysłu.</p> <p>Obecnie wsparcie z NCBIR jest przeciw-funkcjonalne. Stworzono biurokratyzowany system, który odstręcza od kontaktu (ciągną się procedury np. przez kilka lat, te same projekty są całkowicie różnie oceniane na różnych panelach eksperckich NCBIR, nabór ekspertów jest przypadkowy, głównie teoretycy, a nie ludzie z wiedzą praktyczną). Rząd chce otwierać centra B+R ale nie ma sensownego wsparcia na ich tworzenie.</p> <p>Do niedawna było dofinansowanie 50% kosztów centrum B+R (co nawet umożliwiało w wewnętrznych. postępowaniach o lokalizację inwestycji w firmach wygranie np. z Singapurem)</p>	MRPiT, MEIN, NCBiR
	Za duża zmienność przepisów zaburza działanie przemysłu, nie można planować działalności, brak stabilności prawa wpływa na brak inwestycji i blokowanie środków na kontach zamiast inwestowanie	<p>Potrzebny jest rządowy Plan Legislacji Gospodarczej opracowywany np. w cyklu 2-letnim.</p> <p>Konieczne są rzeczywiste konsultacje z przemysłem już na etapie założeń i odpowiednio długie vacatio legis we wdrażaniu szczególnie legislacji środowiskowej.</p> <p>Konieczne są działania z większym wyprzedzeniem np. w horyzoncie 2 lat co pozwoli zaplanować zmiany prawne i podatkowe w budżetach firm i umożliwi planowanie kosztów i inwestycji. Obecnie zmiany są chaotyczne i wpływają na odkładanie planów rozwojowych i inwestycyjnych.</p> <p>Bez uporządkowania środowiska prawnego i podatkowego przedsiębiorcy nie są w stanie odblokować w budżetach inwestycji, bo nie wiedzą czy za chwilę przepisy się nie zmienią i nie wiedzą jakie obciążenia będą obowiązywać za 1-2 lata.</p>	MRPiT
	Nieefektywna infrastruktura transportowa	<p>Udrożnienie procesów inwestycyjnych w infrastrukturę drogową i logistyczną.</p> <p>Programy regionalne (poziom wojewody lub marszałka województwa) usprawniające transport towarów.</p> <p>Brakuje szczególnie regionalnych inwestycji w bocznicę kolejową do transportu intermodalnego.</p>	MI, Urzędy marszałkowskie
	Ceny energii	Stworzenie dedykowanego i efektywnego mechanizmu wsparcia inwestycji przemysłu w niskoemisyjne i alternatywne źródła energii. Zarówno pod względem finansowym jak i proceduralnym.	MRPiT, MKiŚ

		<p>Rządy od 2007 czyli początku prac w UE w zakresie przepisów klimatycznych i ograniczania CO2 zaklinały biznes, że węgiel to polskie czarne złoto i ceny energii z węgla będą dla przemysłu akceptowalne. W efekcie przez te lata nie inwestowano w alternatywne źródła energii i obecnie ceny są podnoszone skokowo. Dochodzi już do sytuacji, gdzie w ramach międzynarodowych firm porównuje się efektywność kosztową poszczególnych zakładów w Europie Zach z Polskimi pod tym kątem. Tamtejsze wysokie koszty pracy zaczynają być neutralizowane przez niższe koszty energii. W Polsce zaczął się odwrotny proces, który w perspektywie dekady może doprowadzić do deinvestycji przemysłowych w naszym kraju. Konieczne jest stworzenie mechanizmu i promowanie go oraz ścieżka dofinansowania dla partnerstw energetycznych pomiędzy zakładami przemysłowymi na danym terenie, a producentami energii i sieciami przesyłowymi oraz samorządami. Przy efektywnym mechanizmie wsparcia przemysł jest gotowy inwestować w alternatywne źródła energii (małe reaktory jądrowe, reaktory HRT, elektrownie gazowe, wodorowe, fotowoltaikę czy elektrownie wiatrowe). Niestety wiele zakładów nie ma technicznej możliwości najprostszej inwestycji jaką są panele fotowoltaiczne i magazyny energii ze względu na brak odpowiedniego terenu czy brak warunków technicznych do montażu paneli na dachu.</p> <p>Przykładowe mechanizmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dotacja w zamian za energię</li> <li>- ulgi na elektryfikację floty pojazdów do obsługi zakładu przemysłowego</li> <li>- ulgi na inwestycje w robotyzację (w tym drony autonomiczne)</li> </ul>	
	<p>Nadmierne i źle ukierunkowane kontrole</p>	<p>Stworzenie ogólnopolskiego rankingu przedsiębiorców umożliwiającego priorytetyzowanie kontroli i ich intensyfikację wobec prawdziwych przestępców gospodarczych na podstawie wyników wcześniejszych kontroli, zaległości podatkowych, transparentności działania itp.</p> <p>Stworzenie dla administracji Centralnej Bazy Kontroli która umożliwi jakąkolwiek koordynację działań kontrolnych między</p>	<p>MRPiT</p>

		<p>poszczególnymi organami względem przedsiębiorcy. Obecnie bardzo wiele kontroli ciągle wydłużanych (np. 2 lata bez przerwy), kontrole nakładają się jedne na drugie. Kontrole powinny być przedłużane maksymalnie o 1 rok i w zależności od historii współpracy i formy prawnej (spółki publiczne giełdowe już działają w większym reżimie). Obserwujemy wyraźnie, szczególnie wobec zagranicznych inwestorów przyzwolenie/nakaz ataku na duże firmy i członków zarządów osobiście z prywatnego majątku. Znow rząd traktuje duży biznes jako złodziei. Potrzebny jest powrót do traktowania jako potrzebnego partnera gospodarczego.</p> <p>Obecnie kontrole w tej samej sprawie i identycznym zakresie są prowadzone jednocześnie przez kilka organów. Przez fizyczny brak dostępu do dokumentów udostępnionych jednemu organowi, kolejny musi wydłużyć kontrolę.</p> <p>Dzięki bazie kontroli kolejne organy mogłyby zaplanować swoje postępowania w innym czasie oraz korzystać z wyników kontroli prowadzonych uprzednio przez inne organy.</p>	
	<p>Mała elastyczność przepisów o zatrudnianiu cudzoziemców</p>	<p>Usprawnienie działania wydziałów rozpatrujących zgody w wojewódzkich urzędach pracy oraz wydłużenie okresów zatrudniania cudzoziemców.</p> <p>Zbyt radykalna biurokracja np. pojedyncze złożenia wniosku przed upływem 60 dni powoduje wpisanie firmy na listę ostrzegawczą.</p> <p>Konieczne jest wprowadzenie możliwości uproszczonego tymczasowego zatrudnienia na wizie turystycznej i w międzyczasie realizowana procedura twardego zatrudnienia.</p> <p>W obecnej sytuacji polityczno-gospodarczej w Białorusi i w Ukrainie obserwujemy zainteresowanie tamtejszych obywateli pracą w Polsce. Ich zatrudnieni pozwoli uzupełnienie kadr na rynku pracy oraz odzyskanie konkurencyjności w dostępie do pracowników względem innych krajów ościennych. Warunkiem rozwoju przemysłu jest dostęp do wykwalifikowanych pracowników w odpowiedniej liczbie.</p>	<p>MRPIT</p>

	Brak możliwości wliczania w koszty usług realizowanych centralnie w danej grupie kapitałowej	Przywrócenie mechanizmu wliczania w koszty usług świadczonych w danej grupie kapitałowej np. informatycznych czy księgowych. Niedawna likwidacja tej możliwości powoduje spadek Polski w firmowych rankingach atrakcyjnych inwestycyjnie krajów i jest jednym z hamulców inwestycyjnych	MRPiT, MF
	Brak możliwości wyrywkowego sprawdzania stanu trzeźwości przed dopuszczeniem do pracy	Doprecyzowanie art. 221b kodeksu pracy rozróżniające pojęcie stanu zdrowia od oceny zdolności stanowiskowej pracownika do pracy. W obecnej sytuacji prawnej pracodawca nie ma możliwości prewencyjnych badań trzeźwości lub bycia pod wpływem narkotyków wobec pracowników. Naraża to często załogę lub klientów na poważne wypadki i utratę zdrowia lub życia. Głośne wypadki komunikacji publicznej powodowane przez takich kierowców są tylko czubkiem góry lodowej tego zjawiska. Art. 9 ust. 2, h) rozporządzenia RODO uprawniają jednak do takiego przetwarzania danych. Interpretacja zawężająca dokonana przez UODO została wykonana bez uwzględnienia ww. przepisu oraz bez uwzględnienia zapisów ust. 2, g) w którym dopuszcza się przetwarzanie ze względu na ważny interes publiczny. Uniknięcie katastrofy w ruchu lądowym, lotniczym lub morskim czy katastrofy ekologicznej zagrażającej terenowi kilku miejscowości, jakie mogą się zdarzyć z winy pracowników pod wpływem alkoholu lub narkotyków są bez wątpienia w doktrynie sytuacjami ważnego interesu publicznego.	MRPiT
	Brak mechanizmów wspierających gospodarkę o obiegu zamkniętym	Wprowadzenie możliwości promowania technologii „gumowego asfaltu” w inwestycjach drogowych. Zalety tej technologii to: <ul style="list-style-type: none"> <li>– wydłużenie okresów remontowych nawet do 30 lat</li> <li>– znakomita odporność na koleiny i przejścia temperatury przez 0 st. C</li> <li>– większa przyczepność pojazdów</li> <li>– mniejszy hałas w okolicy drogi.</li> </ul> Dużą zaletą jest także zagospodarowanie recyklatu ze <u>zużytych opon</u> .	MKiŚ, MI, GDDiKiA, UZP

<p><b>PRZEMYSŁ LEKKI</b></p>	<p>Głównym wyzwaniem, przed którym stoi branża mody jest ogromna ilość odpadów. Optymalnym rozwiązaniem powinno być przejście branży mody na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Oczekiwanym efektem będzie zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne</p> <p>Podatek obrotowy zamiast ubezpieczenia społecznego -reforma składek na ubezpieczenie społeczne. Obecne prawo wpływa nie korzystnie dla firm które zatrudniają dużą grupę pracowników.</p> <p>Zbyt duże koszty zatrudniania pracowników</p>	<p>Opracowanie wytycznych dla przedsiębiorców przemysłu lekkiego, które będą pomocne w przejściu na gospodarkę cyrkularną i zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.</p> <p>Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego z zakresu przemysłu lekkiego z ukierunkowaniem absolwentów na podjęcie pracy w przemyśle.</p> <p>Opracowanie instrumentów wsparcia innowacyjnego przedsiębiorstw w powiązaniu z ich dojrzałością cyfrową celem uniknięcia pułapki średniego dochodu i zaprzepaszczenia szans rozwojowych.</p> <p>Ochrona rynku wewnętrznego przed napływem towarów niskiej jakości pochodzących z importu, obarczonych ryzykiem skażenia zabronionymi substancjami chemicznymi – wzmocnienie nadzoru rynku krajowego w zakresie prawidłowego oznaczania wyrobów jak i zawartości w nich substancji zabronionych.</p> <p>Poprawa dialogu trójstronnego (związki zawodowe, organizacje przedsiębiorców, administracja rządowa i samorządowa) celem m. in usunięcia barier rozwojowych.</p> <p>Podjęcie działań na poziomie unijnym w zakresie obowiązkowego oznakowanie kraju pochodzenia wszystkich towarów wprowadzanych na rynek wewnątrzspółnotowy, tzn. MADE IN.</p> <p>Przegląd ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów pod kątem znakowania wyrobów pochodzący z krajów trzecich w kontekście znakowania logiem polskiego producenta.</p> <p>obniżenia kosztów zatrudnienia pracowników.</p>	<p>MRPiT, MEN, MF, MKiŚ UOKiK. ZUS</p>
<p><b>PRZEMYSŁ AGD</b></p>	<p>Cyfryzacja procesów w ramach Przemysłu 4.0 już trwa, szczególnie w branży AGD, ale wymaga intensyfikacji, aby Polska jako kraj uzyskała przewagę jakościową.</p>	<p>Wsparcie robotyzacji i cyfryzacji rozumianych szeroko, tzn. nie tylko fizycznych maszyn, ale także w zakresie technologii produkcji, w tym wykorzystania zrobotyzowanej automatyzacji procesów (ang. Robotic Process Automation, RPA), sztucznej inteligencji (AI), wirtualnych asystentów do kontaktów z klientami oraz cyfrowych produktów skracających proces projektowania (np. cyfrowy bliźniak). Elementy te znajdują zastosowanie także w logistyce, handlu oraz obsłudze klienta;</p>	<p>MRPiT</p>



		Rozwój sieci 5G przez zachęty i wsparcie indywidualnych działań przedsiębiorców w fabrykach i obiektach magazynowych, ale również szybkie upowszechnienie technologii na poziomie gospodarstw domowych, co umożliwi pełne wykorzystanie nowoczesnego AGD i technik typu smart home;	MI, KPRM (MC)
		Dalszy rozwój współpracy przedsiębiorstw z uczelniami i instytucjami państwowymi, w tym ulgi dla przedsiębiorstw dotyczące zatrudniania absolwentów kierunków „fundowanych” i zawodowych szkół sektorowych ze szczególnym uwzględnieniem tematyki komputerowej i cyfrowej;	MRPiT, MNiSW, MEN
		Usprawnienie systemów finansowania oraz zachęt podatkowych dla przedsiębiorców prowadzących prace badawcze;	MF
		Powołanie inicjatywy promującej polski przemysł i zmiana wizerunku z „low cost” „best cost” production country. Proponujemy projekty tworzące podwaliny egospodarki oraz rozwój nowych technologii - najlepsze projekty z tego zakresu powinny zdobywać granty ministerialne lub nagrody w postaci ulg i zwolnień z podatków.	MF, MRPiT
	Cyberbezpieczeństwo – niewystarczające zaangażowanie Państwa	Wsparcie inwestycji oraz koordynację działań w zakresie cybersecurity zapewniających bezpieczeństwo danych przemysłu oraz danych w urządzeniach konsumenckich. Wobec nasilających się ataków cyfrowych, niezbędna jest pomoc państwa w tym obszarze;	KPRM (MC)
	Stanowienie prawa na szczeblu UE	Zapewnienie stabilności europejskich standardów oraz wzmocnienie roli międzynarodowych norm – obecne unijne procedury, pozwalają na wstrzymanie harmonizacji całych norm tylko z powodu sprzeciwu jednego kraju unijnego. To mocno podnosi koszty całego przemysłu oraz podważa podstawy wspólnego rynku opartego na systemie oceny zgodności oraz zasadzie domniemania zgodności;	PKN, MRPiT
	Wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej – wysokie koszty pracownicze	Ustanowienie dodatkowych ulg przy rozliczaniu wydatków związanych z zabezpieczeniem zdrowotnym pracowników. Tego typu ulgi powinny również być pozostawione w post covidowej rzeczywistości. Polegać by to mogło na tym, że poza obecnymi możliwościami doliczenia kosztów dodatkowych, benefitów typu	MF, MZ

		dodatkowa opieka zdrowotna itp. wprowadzono by zachęty fiskalne;	
		Wdrożenie świadczeń medycznych na rzecz pracowników dotowanych przez pracodawców będących wolnymi od danin na rzecz ZUS.	MF, MZ
	Potrzeba wsparcia kooperacji pomiędzy przedsiębiorcami.	Promowanie lokalnych poddostawców usług i produktów w formie promocji medialnej i tworzenia bazy danych;	MRPiT, KPRM
	Działania miękkie z obszaru wsparcia procesu pozyskiwania inwestycji zagranicznych.	Ustanowienie nagrody dla managerów ściągających do Polski zagraniczne inwestycje. Promowanie „patriotyzmu przemysłowego”	MRPiT
	Wsparcie rozwoju Zielonej Gospodarki	Promowanie efektywnych energetycznie produktów i rozwiązań technologicznych w gospodarstwach domowych przez wprowadzenie zachęt konsumenckich dla osób nabywających AGD.	MKiŚ, MF
		Wsparcie przedsiębiorstw w zakupie i/lub wytwarzaniu zielonej energii (OZE) podobne do preferencji i dotacji skierowanych do konsumentów;	MKiŚ, MF
		Uczynienie z branży przetwórstwa odpadów polskiej specjalizacji.	MKiŚ
	Urządzenia w domach Polaków mają niską efektywność energetyczną	Potrzeba kampanii edukacyjną zmieniającą nawyki i preferencje Polaków oraz promującą zakupy nowych technologii. Wspierać to będzie zarówno nabywców jak i przemysł.	MKiŚ
	Konieczność wprowadzenia zmian w zakresie Prawa Pracy	Uelastycznienie prawa pracy w zakresie możliwości stosowania rozliczeń czasu pracy. Konieczne zweryfikowanie definicji pracy tymczasowej pozwalającej zmniejszyć obciążenia w czasie spadku koniunktury. usystematyzowanie modelu pracy zdalnej z przejęciem przez pracownika części Ryzyk BHP i umożliwienie jej dotowania przez preferencją podatkową. Zwiększenie elastyczności w ilości czasu pracy w trybie pracy zdalnej, w tym zwiększenie jej zakresy do 80% etatu bez potrzeby zmiany umowy Stałe wydłużenie okresu rozliczeniowego dla pracowników z 12 na 24 miesiące. Wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego rozliczanie pracy w sobotę nadgodzinami W przypadku potrzeby zatrudnienia obcokrajowców - wsparcie	MRPiT

		<p>instytucjonalne dla przedsiębiorców nie będących agencjami pracy tymczasowej.</p> <p>Opracowanie narodowej strategii w zakresie imigracji; łatwiejszy dostęp naszego rynku pracy dla obywateli innych krajów; mniej formalności, pozwolenia na pracę na dłuższy czas niż 6 miesięcy itd;</p> <p>Wprowadzenie obowiązkowych praktyk w przedsiębiorstwach na kierunkach technicznych</p> <p>Formuła studiów dualnych oraz doktoratów przemysłowych winna być po rzeczowej dyskusji zmieniona</p> <p>Możliwość wykonywania szkoleń usprawnieniowych on-line np. SEP, BHP itd.</p>	
<b>PRZEMYSŁ OŚWIETLENIOWA</b>	Sprawa modernizacji oświetlenia ulicznego.	<p>Konieczność nowelizacji ustawy Prawo energetyczne (Dz.U. z 2020 r. poz. 883.) i przekazanie infrastruktury oświetleniowej w ręce samorządów. Zakończyłby się w ten sposób wieloletni spór między samorządowcami a zakładami energetycznymi w zakresie własności infrastruktury oświetleniowej. Zgodnie z Art. 18 Ustawy z 11 maja 2020 r. Poz. 833 – do zadań samorządów należy finansowanie oświetlenia miejsc publicznych, ulic i dróg znajdujących się na terenie JST oraz planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii. JST nie są bardzo często właścicielami infrastruktury oświetleniowej, więc nie chcą w nią inwestować, zaś zakłady energetyczne nie są zainteresowane modernizowaniem oświetlenia, ponieważ ponosiłyby znaczne nakłady, z których korzyści w postaci zmniejszenia zużycia energii elektrycznej będą uzyskiwały JST</p>	
	Brak spójnych regulacji w zakresie zagospodarowania odpadów.	<p>Konieczność wprowadzenia takich regulacji prawnych w zakresie zagospodarowania odpadów w tym recyklingu, składowania i odzysku materiałów do wtórnego przetworzenia, które byłyby jednakowe dla wszystkich podmiotów działających na rynku i przeciwdziałały praktykom nieuczciwej konkurencji ze strony importerów tanich produktów z dalekiego wschodu, w tym dostawców internetowych.</p>	MKiŚ
	Ograniczony dostęp do dofinansowania / finansowania		MKiŚ

	na preferencyjnych warunkach w zakresie rozwoju nowych technologii i poprawy efektywności energetycznej w zakresie istniejących rozwiązań.		
	Brak rzeczywistych konsultacji z przedstawicielami organizacji zrzeszających polskich przedsiębiorców w celu wypracowania rozwiązań gospodarczych, które pomogłyby w rozwoju polskich małych i średnich firm.		MRPiT
	Napływ na rynek towarów spoza UE, które nie spełniają wymagań i tym samym doprowadzają do praktyki nieuczciwej konkurencji w stosunku do producentów polskich/europejskich.	Wprowadzenie bezwzględnego wymogu konieczności przeprowadzenia badań na zgodność z wymaganiami norm i przepisów krajowych i europejskich przez importerów i sprzedawców internetowych z poza obszaru UE. Byłby to najlepszy sposób przeciwdziałania napływowi na rynek towarów spoza UE, które nie spełniają wymagań przeciwdziałania napływowi na rynek towarów spoza UE, które nie spełniają wymagań i przeciwdziałania nieuczciwej konkurencji w stosunku do producentów polskich.	MKiŚ, MRPiT
	Zatrudnienie	Nowelizacja przepisów prawa pracy i ich uelastycznienie w celu zmniejszenia obciążeń pracodawców. Uproszczenie procedur zatrudniania obcokrajowców.	MRPiT MF
	Stanowienie prawa	Wcześniejsze informowanie organizacji pracodawców, zwłaszcza zrzeszających małe i średnie firmy o prowadzonych pracach nad zmianami przepisów oraz wprowadzenie zasady bezwzględnej konieczności okresów przejściowych, które pozwolą przystosować produkcję wyrobów do nowych wymagań. Wpłynie to rzeczywiście na poprawę efektywności energetycznej i na kształtowanie gospodarki niskoemisyjnej oraz uniknie się w ten sposób ograniczenia konkurencji oraz przypadków, że na rynku możliwe będzie stosowanie tylko jednego rozwiązania.	MRPiT
	Biurokratyzacja + koszty	Nadmierna formalizacja, nawet dość wydawałoby się prostych zagadnień oraz związane z nimi koszty certyfikacji/atestacji/homologacji, które sprzyjają dużym graczom w branży posiadającym setki specjalistów w zakresie prawa, certyfikacji, audytów itp. W efekcie firmy małe i średnie pomimo posiadania interesujących i często innowacyjnych	MRPiT

		rozwiązań, nie mogą pokonać bariery formalno-prawno-finansowej. Powoduje to, że w efekcie na rynku znajdują się produkty mniej innowacyjne oferowane przez dużych graczy.	
	Brak szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb polskich przedsiębiorstw. Firmy same muszą szkolić pracowników. Szkoły wyższe techniczne nie myślą o kształceniu inżynierów na potrzeby polskich firm z sektora MŚP. Zorientowane są one wyłącznie na wielkich graczy rynkowych, zwłaszcza na firmy globalne. Polskie małe i średnie firmy nie mają dostępu do dobrze wykształconej młodej kadry inżynierskiej, która mogłaby być motorem ich rozwoju.	Rozwój szkolnictwa zawodowego we współpracy z przedsiębiorcami branżowymi	MEN, MRPiT
<b>PRZEMYSŁ MASZYNOWY</b>	Duży problem z pozyskaniem wyszkolonych / doświadczonych pracowników. Jeżeli przedsiębiorstwo szkoli młodego człowieka to często po kilkunastu miesiącach nie jest w stanie konkurować z korporacjami głównie zagranicznymi i przegrywa tracąc go bezpowrotnie.	Specjalne programy pomocowe na szkolenia przez dofinansowanie nie tylko trenerów, lecz i dofinansowanie stanowisk pracy, Dofinansowanie tworzonej stanowisk szkoleniowych w firmach (komputery, sprzęt i oprogramowanie), Możliwość podpisywania umów lojalnościowych tak aby można było wliczyć całkowite koszty pracodawcy (wynagrodzenie miesięczne brutto-brutto pracownika, który podjął pierwszą pracę), koszty kadry szkolącej, koszty wyposażenia stanowiska pracy. Umowy te muszą gwarantować pracodawcom zwrot kosztów przez pracownika w przypadku zmiany pracy a nie odpracowania uzgodnionego okresu, Kontrakty dla młodych podejmujących pierwszą pracę (tak jak w piłce nożnej), jeżeli konkurencja chce „odkupić” młodego człowieka wyszkolonego w firmie to musi dokonać zwrotu kosztów szkolenia – wymaga to rozwiązania systemowego, Szkolenia prowadzone przez zewnętrzne jednostki certyfikowane z zapewnieniem nabycia odpowiednich umiejętności (egzamin) Jeżeli młody człowiek zostanie wyszkolony przez zewnętrzną jednostkę a szkolenie zostanie potwierdzone egzaminem to przedsiębiorca dostaje gwarancję nabytych umiejętności. W przypadku niedotrzymania gwarancji wyszkolenia przedsiębiorca otrzymuje zwrot kosztów za pierwsze 3 miesiące, w których ma obowiązek weryfikacji pracownika	MEiN

	<p>Popieranie tego co Polskie – duża konkurencja firm zagranicznych na naszym rynku i preferencje zakładów o kapitale obcym na zakup maszyn, linii za granicami naszego kraju.</p>	<p>Zwolnienia z podatku (5-15%) w przypadku gdy zakład dokona zakupu urządzenia (maszyny / linie) lub usługi w Polskim przedsiębiorstwie, Dofinansowanie (obniżenie podatku od nieruchomości, dopłaty do wynajmu, dopłaty do energii elektrycznej i ciepłej) eksportu maszyn i linii produkcyjnych poza granice kraju,</p>	<p>MF, MRPiT</p>
	<p>Skomplikowane procedury prawa patentowego oraz wysokie koszty. W tym momencie pracodawca nie decyduje się na patentowanie swoich rozwiązań ze względu na skomplikowane procedury i przymus wynajęcia do tego zadania specjalisty. Drugim ważnym problemem są bardzo duże koszty i czas oczekiwania na sprawdzenie i wpis.</p>	<p>Uproszczenie prawa patentowego. Obniżenia kosztów. Skrócenie czasu na sprawdzenie i wpis.</p>	<p>MRPiT, UPRP</p>
	<p>Zbyt wolny wzrost automatyzacji spółek krajowych oraz brak wdrożonych systemów zbierania i analizy danych z produkcji jak i stanu maszyn. Często relokowane są linie produkcyjne zamortyzowane w innych zakładach na świecie do Polski.</p>	<p>Ulga podatkowa na automatyzację i robotyzację, Ulgi podatkowe za wdrożenie systemów zbierania i analizy danych (Smart Factory for Industry 4.0), tym samym optymalizacji procesów produkcyjnych oraz zużycia mediów (powietrze, azot, woda, energia elektryczna, inne), Dofinansowanie na ograniczenie zużycia produktów szkodliwych dla środowiska przez optymalizacje procesowe i automatyzację, Dofinansowanie optymalizacji nieergonomicznych stanowisk pracy, Dofinansowanie programów Lean Manufacturing, Ulga podatkowa na budowę nowych linii produkcyjnych vs relokacja linii z innych fabryk spoza naszego kraju (rok produkcji inny niż rok obecny).</p>	<p>MF, MRPiT</p>
	<p>Zbyt skomplikowane procedury projektów NCBiR przy projektach R&amp;D</p>	<p>Dofinansowanie prac badawczo rozwojowych nad systemami zbierania i analizy danych dla każdej gałęzi przemysłu, systemy Predictive Maintenance w oparciu o rozszerzoną rzeczywistość i algorytmy AI – uproszczone procedury, szybkie oceny ekspertów w przypadku zmian lub rozszerzenia projektu (często brak tej funkcjonalności), Uproszczenie reguł przygotowania dokumentacji projektów badawczo rozwojowych i ich oceny (w tym dla Urzędów Skarbowych), Uproszczenie zasad przygotowania przetargów, zbierania ofert w</p>	<p>MRPiT, MFiPR</p>

		projektach dofinansowanych, Uproszczenie rozliczania projektów pod względem finansowym – często wymagani są zewnętrzni specjaliści do tej pracy, którzy są dużym kosztem dodatkowym obciążającym Spółkę.	
	Bardzo mała lub brak współpracy z Uczelniami Technicznymi	Wprowadzenie staży dla nauczycieli akademickich, minimum jeden miesiąc (okres wakacyjny) / rok celem podjęcia współpracy z przedsiębiorstwem i rozpocząć pracę przy realnych wdrożeniach ze swojej dziedziny np. w ramach grantu. Prowadzenie zajęć praktycznych (laboratoriów) przez fachowców z przemysłu na Uczelniach, Ulga podatkowa 100% (wartość urządzeń) na przekazany sprzęt celem wyposażenia laboratoriów dla uczniów i studentów, Wspólnie prowadzone Centra Transferu Technologii i współpraca badawczo naukowa nad projektami opartymi na nowych technologiach	MRPiT, MEiN, MF
	Zbyt duża biurokracja i brak dobrej współpracy z urzędami (słaba informatyzacja)	Budowa centralnego systemu zbierającego dane (bank danych) każdego obywatela i połączenie go z bazami we wszystkich urzędach, tak żeby użytkownik miał dostęp do swoich spraw na jednej platformie (priorytet to system dla przedsiębiorców), Przeniesienie „załatwiania” spraw urzędowych do sieci, tak żeby użytkownik widział swoją sprawę z kontrolą na jakim jest ona etapie (priorytet na przedsiębiorstwa, aby odciążyć firmy od spraw urzędowych a pozwolić skupić się na prowadzeniu biznesu), Rozwój darmowego 5G przy wsparciu dotacji z UE, Jasne zasady określające czas oczekiwania na „załatwienie sprawy” przez urzędnika (informacja w systemie), Skrócenie terminów prowadzonych spraw przedsiębiorców przez wdrożenie „robotów programowych” pracujących w oparciu o algorytmy AI,	KPRM

## PODSUMOWANIE

W Białej Księdze Rozwoju Przemysłu przedstawione zostały zdefiniowane przez przedsiębiorców bariery o charakterze horyzontalnym oraz branżowym, a także propozycje ich zniwelowania. Propozycje ujęte w Białej Księdze Rozwoju Przemysłu posłużą do opracowania koncepcji działań, które zostaną ujęte w Polityce Przemysłowej i będą podstawą do uruchomienia niezbędnych zmian legislacyjnych, a także przyczynią się do zbudowania katalogu instrumentów wsparcia poszczególnych gałęzi przemysłu.

W ramach przeprowadzonej analizy nadesłanych ankiet oraz wystąpień podmiotów branżowych należy wyróżnić następujące bariery o charakterze horyzontalnym:

- Proces kształcenia oraz deficyt kadr do potrzeb poszczególnych przemysłów (bariera została zgłoszona przez 13 branż);
- Dostęp do preferencyjnych form finansowania, w tym finansowania B+R (bariera została zgłoszona przez 12 branż);
- Problemy związane z gospodarowaniem odpadami (bariera została zgłoszona przez 8 branż);
- Wydłużone i skomplikowane procedury administracyjne, w tym inflacja legislacyjna oraz wysoki poziom złożoności prawa (bariera została zgłoszona przez 8 branż);
- Przepisy prawa pracy (bariera została zgłoszona przez 4 branże);
- Wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej związane z cenami energii (bariera została zgłoszona przez 4 branże);
- Zamówienia publiczne pod kątem praktyk zamawiających (bariera została zgłoszona przez 4 branże).

Dokonując analizy poszczególnych zgłoszonych barier należy zwrócić uwagę, że obecnie największą zdefiniowaną barierą jest **dostęp do kadry pracowniczej**. Przedsiębiorcy zgłaszali głównie postulaty takie jak stworzenie systemu zachęt dla absolwentów szkół średnich, aby kontynuowali naukę na uczelniach technicznych w obszarze nowych technologii, współpracy uczelni technicznych z przemysłem, czy też przeprowadzenia reformy systemu kształcenia pod kątem dostosowania do potrzeb przemysłu. Przedsiębiorcy wskazują, że problem deficytu nie dotyczy tylko kadry wysokospecjalizowanej, ale także pracowników wykonujących prace fizyczne. Kolejną zgłoszoną barierą jest kwestia możliwości uzyskiwania **finansowania** w formie grantów i niskooprocentowanych/umarzalnych środków zwrotnych, w tym wspierających działalność inwestycyjną i B+R. Część postulatów dotyczyła dostępu do preferencyjnych form finansowania działalności, które dostępne są na rynku komercyjnym, natomiast część dotyczyła problemów przedsiębiorców związanych z kwestiami otrzymania finansowania projektów w ramach przeprowadzanych konkursów. Zgłaszane problemy dotyczyły programów badawczych niedopasowanych do potrzeb poszczególnych branż, czasu oczekiwania na decyzję w kwestiach związanych z akceptacją bądź realizacją projektu, czy też uproszczenia i ujednoczenia regulaminów konkursów oraz warunków realizacji projektów B+R. Przedsiębiorcy wielokrotnie odnosili się również do problemów z uzyskaniem preferencyjnego finansowania dla firm spoza sektora MSP.

Dużym problemem, z jakim mierzą się polskie firmy są kwestie spełnienia **wymogów środowiskowych w tym gospodarki o obiegu zamkniętym** oraz związane z nadmiernymi obciążeniami regulacyjnymi i obowiązkami dot. gospodarki **odpadami**.

Inna zdiagnozowaną barierą są długie i skomplikowane **procedury administracyjne** (m.in. przewlekłość wydawania decyzji administracyjnych), obejmujące także problem inflacji legislacyjnej



wpływający negatywnie na stabilność prowadzenia działalności gospodarczej (zbyt duża zmienność i niejasność prawa).

Kolejne bariery dotyczyły regulacji **prawa pracy**, w szczególności w zakresie uelastycznienia stosowanych form zatrudnienia, możliwości zatrudniania obcokrajowców.

Przedsiębiorcy podkreślali znaczenie rosnących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w kontekście **wzrastających cen energii** (konieczność transformacji energetycznej w kierunku OZE oraz postulowane zmiany w pakiecie ustaw okołoenerygetycznych).

Przedsiębiorcy sygnalizowali także problemy związane ze stosowaniem ustawy **Prawo zamówień publicznych** odnosząc się do kwestii nadużywania kryterium ceny w zamówieniach oraz do szczegółowych zasad funkcjonowania zamówień w ramach realizacji projektów unijnych.

Przedstawiając podsumowanie zgłoszonych barier należy także zwrócić uwagę, że **pomimo faktu że większość z nich dotyczyła kwestii horyzontalnych przedsiębiorcy zasygnalizowali także bariery specyficzne dla poszczególnych branż przemysłowych**. I tak przykładowo poszczególne branże wskazały:

**1. Przemysł chemiczny:**

- rosnącą konkurencją ze strony firm azjatyckich;

**2. Przemysł farmaceutyczny:**

- skomplikowane procedury dopuszczenia produktu leczniczego do sprzedaży i wysokie koszty związane ze strategią wprowadzania na rynek nowych, ulepszonych leków;
- brak mechanizmów wsparcia krajowych producentów leków;
- brak strategii dla branży farmaceutycznej - COVID pokazał, że Polska jest krajem z najniższymi cenami, a produkcja leków staje się nierentowna;
- brak uwzględniania inwestycji firm na rzecz klimatu i środowiska w negocjacjach cen leków oraz „preferencji” na rzecz produktów eko-friendly, których technologie zostały zaprojektowane lub zmodyfikowane pod kątem zmniejszania wpływu na środowisko.

**3. Przemysł biotechnologiczny:**

- finansowanie projektów badawczych przez NCBiR niedopasowane do potrzeb branży biotechnologicznej. Z uwagi na specyfikę branży uniwersalne założenia i wymogi dotyczące projektów nie mogą być takie same dla branż o charakterze bardziej horyzontalnym (jak np. IT).

**4. Przemysł wyrobów medycznych:**

- brak trybu w którym firmy z rynku szpitalnego / wyrobów na zlecenie mogą składać do MZ wnioski o wprowadzenie zmian w koszyku świadczeń gwarantowanych. W chwili obecnej możliwość składania wniosków mają jedynie firmy farmaceutyczne (na gruncie przepisów ustawy refundacyjnej) oraz w niewielkim zakresie dostawcy wyrobów medycznych (dla rynku opatrunków specjalistycznych i pasków do glukometrów);
- brak systemu pilotażowego dla technologii medycznych, które w przyszłości mogłyby zostać objęte finansowaniem ze środków publicznych;
- zbyt długa procedura certyfikacji wyrobów medycznych z klasy III – procedura oceny zgodności jest ściśle związana z wymaganiami, które powinna spełnić konkretna klasa wyrobu medycznego, która jednocześnie określa poziom ryzyka użycia.

**5. Przemysł tworzyw sztucznych:**

- brak infrastruktury do efektywnego recyklingu tworzyw sztucznych np. możliwości pozyskiwania recyklatów o jakości wymaganej do produktów spożywczych;
- brak dostępu do wiedzy i możliwości wykonania ocen środowiskowych produktów i organizacji (PEF i OEF), które już niedługo będą wymagane w wielu branżach.

**6. Przemysł kosmetyczny:**

- brak wsparcia przedsiębiorców sektora kosmetycznego w zakresie realizacji wymagań Zielonego Ładu.

**7. Przemysł szklarski:**

- konieczność zwiększenia zakresu recyklingu szkła w tym stworzenie systemu zachęt finansowych.

**8. Przemysł gumowy:**

- rozwiązanie kwestii napływu złomu oponiarskiego.

**9. Przemysł kosmiczny:**

- konieczność stworzenia Krajowego Programu Kosmicznego;
- wprowadzenie regulacji dotyczących rejestru obiektów kosmicznych;
- brak jednoznacznie zdefiniowanych krytycznych technologii kosmicznych wymagających rozwoju dla zapewnienia autonomiczności polskiego potencjału kosmicznego.

**10. Przemysł hutniczy:**

- konieczność nowelizacji przepisów ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych oraz wprowadzenie rozwiązań ustawowych obniżających koszty funkcjonowania rynku mocy poprzez reparametryzację opłaty mocowej;
- zdefiniowanie nowej grupy odpadów „surowców wtórnych” oraz wprowadzenie ułatwień regulacyjnych dla nowej grupy surowców wtórnych z sektora stalowego np. złom stalowy, pyły hutnicze, żużel hutniczy.

**11. Przemysł hutnictwa metali nieżelaznych:**

- stworzenie zachęt dla przetwórców metali nieżelaznych do produkcji w oparciu o technologie niskoemisyjne;
- bardziej restrykcyjne prawodawstwo krajowe od regulacji wspólnotowych w obszarze działalności wydobywczej, . np.: polityka koncesyjna i surowcowa, polityka podatkowa dot. surowców (potrzeba zmiany podatku miedziowego - Ustawa o podatku od wydobycia niektórych kopaliny).

**12. Przemysł produkcji materiałów budowlanych:**

- Brak możliwości kwalifikowania odpadów z produkcji wyrobów ceramicznych (wybrakowanych wyrobów ceramicznych) jako produktu ubocznego, który mógłby zostać przetwarzany i znaleźć zastosowanie w produkcji innych wyrobów np. budowlanych;

- potrzeba wsparcia działań samorządów pracodawców/przedsiębiorców, które powinny przyjąć na siebie odpowiedzialność za rzetelność świadczonych usług przez ich członków, w tym kontrolę jakości usług i wyrobów oraz kontrolę rzetelności wywiązywania się z obowiązków certyfikacji i informacji o jakości wyrobów, w tym o składzie i jakości surowca (np. styropian).

### **13. Przemysł drzewny:**

- potrzeba wprowadzenia elastycznych form współpracy handlowej pomiędzy PGL LP a przedsiębiorstwami przetwarzającymi surowiec drzewny w kierunku zapewnienia stabilizacji działalności gospodarczej podmiotów (modyfikacja systemu sprzedaży drewna);
- brak przepisów prawa krajowego w zakresie uznawania pozostałości z produkcji płyt drewnopochodnych, jako produktu ubocznego lub biomasy.

### **14. Przemysł lotniczy**

- pogłębiający się deficyt kadry inżyniersko-technicznej.

### **15. Przemysł kolejowy:**

- potrzeba wsparcia instytucjonalnego polskich producentów taboru kolejowego w przetargach zagranicznych;
- stworzenie kompleksowej strategii rozwoju i funkcjonowania kolei w Polsce.

### **16. Przemysł przetwórstwa spożywczego:**

- stworzenie platformy internetowej zawierającej informacje odnośnie istniejących barier handlowych oraz planowanych zmian w przepisach dotyczących kwestii wprowadzania danych grup towarów na terytorium państw członkowskich UE;
- stworzenie nowoczesnego systemu handlu surowcami rolnymi opartego wzorem Niemiec, Francji i Holandii na nowoczesnych spółdzielczych giełdach rolnych (udziałowcami giełd powinni być rolnicy).

### **17. Przemysł elektroniczny i ICT:**

- wsparcie działań służących większej partycypacji polskich podmiotów w unijnej agencji badawczej.

### **18. Przemysł motoryzacyjny:**

- wprowadzenie systemu bezpośredniego wsparcia rozwoju zarówno publicznej, jak i prywatnej infrastruktury ładowania;
- trudności w testowaniu przez firmy motoryzacyjne pracujące w centrach badawczych zaawansowanego wyposażenia pojazdów autonomicznych na polskich drogach.

### **19. Przemysł lekki:**

- wzmocnienie nadzoru rynku krajowego w zakresie prawidłowego oznaczania wyrobów tekstylno-odzieżowych oraz skórzano-obuwniczych, jak i badania w nich zawartości substancji zabronionych.

**20. Przemysł AGD:**

- potrzeba wsparcia kooperacji pomiędzy przedsiębiorcami.

**21. Przemysł maszynowy:**

- uproszczenie prawa patentowego.

**22. Przemysł oświetleniowy:**

- wprowadzenie wymogu przeprowadzenia badań na zgodność z wymaganiami norm i przepisów krajowych i europejskich przez importerów i sprzedawców internetowych z poza obszaru UE;
- konieczność nowelizacji ustawy Prawo energetyczne(Dz. U. z 2020 r. poz. 883.) i przekazanie infrastruktury oświetleniowej w ręce samorządów, do zadań których należy finansowanie oświetlenia miejsc publicznych, ulic i dróg znajdujących się na terenie JST oraz planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii.

**W projektowanej Polityce Przemysłowej Polski, MRPiT w sposób szczegółowy odniesie się do barier horyzontalnych i branżowych wskazanych w niniejszej Białej Księdze Rozwoju Przemysłu, zaproponuje również adekwatne działania legislacyjne, programowe, instytucjonalne.**